

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_228703

UNIVERSAL
LIBRARY

OUP—1700—8-11-77—7,000.

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. ۸۹۱۵۱۵۵

Accession No. P 746

Author

Title

۱۸ جام زندہ میل
دیوان ۱۸ جام زندہ میل

This book should be returned on or before the date last marked below

---

صنایع و کمال فضل خلا یز وزن
بنوع النین الیقین

جام جهان بین سارن ربانی آینه زد و شکر صور حقائق عرفانی
سیف کلام بالامال توحید بی مثال و بی عدیل شمشیر به

دیوان تاج محمد جا زندیل

که مقتضای اهل طریقت و پیشوا سے ارباب حقیقت
بودند و کیفیت شریف شیخ ابوالنصر بن ابوالحسن است

در مطبع مشرقی کتب بنامشایق و کتب مطبوعه طبع

بسم الله الرحمن الرحيم

خویش شده آشکار کرده بشنم قید طبیعت شده پنجه دادم در حرم کبریاست روضه اگرام کاش همی ترفت پرده اتمام	ساقی سرست یار آمده در جام بلبل لاهوتیم از چمن کسبید ماند ویرین آشیان مسکن خود کرده ماز خودی ماند مدام و ترقی حجاب

هست جمال حمدی بر رخ احمد عیان
چرخ تو همه ظاهر است سنت حکام ما

بعشق کرده مصور بلوح حاضر ما ولیک بهره ندارد و دیده امان عیانست صورت ما در جو داین اشیا	جمال لم زلی نقشند ملک قضا هر آنچه در نظر آید جمال است در کجاست چشم خدایمین که روی ما بیند

اگر نہاںست جالشن ویدہ کوران شہول حدت اوست درہمہ ذرت گئی بصورت مجنون گاہ چون لیلی	جمال پیکر اوست چشم ما پیدا بہر صفت کہ نمودار می کند حق گئی بصورت وامق و گاہ چون غدا

شعار احمد دیوانہ بہست جرم یاس لباس بادشہان نیست جز کلاہ و قبا	

بیل از گل تو مجموعہ وفا داری دل بہر جا کہ دہے یار وفا در خواہ ہرگز از شاہد کز ویدہ نیا بند وفا شمع ہر مجلس خود را مکن بکشاہد شنگ	زانکہ خود نیست وفا شاہد بازاری انکہ او نیز سہو یاری و دل داری شاہد شوخ سزاوار نشد یاری را از دل خویش بشو صورت بازاری

احمد از شاہد بے مہر وفا بے مطلب بیل از گل تو مجموعہ وفا داری را	

شاہد پیشہ مکن عادت خود را ایدل از شاہد ہر ویدہ مجموعہ وفا غرہ حسن مشو مہر وفا پیدا کن شہرہ شہر مشو مجلس ہر کس مشاہد	زانکہ در مان نبود علت سودائی را کہ وفائے نبود شاہد ہر جائے را کہ ثباتے نبود حسن دل آرائے را بایکے باش و گزین گوشہ تنہائی را

احمد از دلبر بے مہر وفا بے مطلب کہ کس از کورنے خواہد بنیائے را	

چشم خدا بین ندید غیر جمال خدا نیست بجز ذات او در همه عالم بدید در نظر اہل حق هست یک آب مہوج صورت زیبای او در نظر چشم است	نہست جمال خدا از نظر ما جدا کو چہ سان بگر ذرہ خورشید غرہ دریا سے جہل گرہ بشد آشنا در نظر اہل حق هست یکے بحر و ما
	ناظر حق بین ما دیدہ احوال نہشت دیدہ احمد یافت ذرہ ازان توتیا
تو مرا جان و روانی چکنم جانِ رو چون من خلق بر دیم زعمہ خلق رسیدم از خودی چونکہ برستم ز می عشق تو شتم بگئے سنج کبابم بگئے چنگ زربابم از ازل مست شستم از ہمہ قدیم شتم چون از خویش گشتم بگئے خویش گشتم	تو مرا مایہ جانی چکنم سود و زیان را نہ عیانم نہ نہانم چکنم کون و مکان را چون ہمہ خویش شد شتم چکنم حملہ جبار را بگئے خم شرابم چکنم در و زبان را بجدا صید شد شتم چکنم تیر و کمان را چو دل از جملہ نوشتم چکنم شرج و بیابان را
	احمد از خویش برآمد بسر عشق درآمد چون درین کار گزارد چکنم من و امان را
لے توئے در بحر وحدت آشنا در نقد و این ہمہ اوصاف بین چون محیط جملہ عالم ذات اوست	آشنائے چون نمائے آشنا نہست کثرت ذات پاک حق ریا ذات پاک اوست اندر کل جا

بست تو حیدش بهر ذره عیان
ذات خود دارد و میب نیک بین
هر که اندر بحر معنی غرق شد
پرده را بر دوار بارے رخ نما
کنے بود کین واسطه از من روا
نیست جزو همیم اندر ذات او
هر چه بے بنی جمال دوست بین
در جمال خو برویان هر دے
اے که در سدر غیب مطلقه
همچو بلبل هر زمان بنمود شده
از صفات تست عالم آشکار
نیست در آئینه غیب ای هوشتا
اینک اینک بحر غم بشتاب زود
گر سرت ناید ازین محنت برو
رنج این محنت ندارد و مر بے
جسد نیز ازان عاشقان پیچیده
طالبان بر دوار اوزان شوق

در بچار و موج در ارض و سما
با همه موجود پاک از هر سزا
او ز صور تنها بداند جبار
چند باشد در دروای کبریا
کنے بود تا بر قند از من روا
ذات او پاکست و وصف ناسر
زانکه خورشیدت نباشد بی ضیا
آشکارا دیده ام ذات خدا
نکته تو حیدے گوئے بما
میزنے در روضه وحدت نوا
روے تو آئینه میگئے من
مے نماید لیک مقدار صفا
اینک اینک آتش محنت و بلا
در سرے عنماے ماوار بے بیا
در داین عشقت و احکم لا دوا
همچو همسان در نفقت بوریا
عاشقان در زار سوزان از پلا

واصل انش ہر دمے اندر مرض جانہا در تاب خورشید رخس دست و پائے میر نے در آبگیر ہر کہ او کھلے زوحدت یافت گرد پائے اہل وحدت در دو چشم چارہ ارژمندہ اہل نظر	صدا و قاش ہر دمے اندر بڑا او بقاسے یافتہ اندر بقا در محیط معرفت یک دم در آ خاک پائش تو تیاے چشم ما مے کند اہل بصیرت تو تیا ساکنان عرش را باشند عبا

احمد می را بر لباس خود حسین
آمدہ بر صورت انسان خدا

چہ افتاد آن رنقی بیوفارا نئے آید ہمیش در سحر گاہ کے باشد کزین سنگین بے ہر دست آویز نے پائے گزیرت نباشد در ولے کہ گاہ از قہر نہ اندر عسیر او ہر لحظہ کریم چہ کم گرد و بدر گاہ بزرگش پائے ہم نئے آید از ان یار	کہ نفرستد سلام خشک مار مگر رہ گم شد دست با و صبار پیاے آور دہبہ خدا نخمل مے کند جو رو جفارا نواز دواز کرم این بنو ارا مگر یاد آور و این آشنا کہ دستے یاد آور و این گدار زبے حالے کہ آید پیش مار
چہ افتاد آن رنقی بیوفارا نئے آید ہمیش در سحر گاہ	چہ افتاد آن رنقی بیوفارا نئے آید ہمیش در سحر گاہ

عکس نای ای صنم آئینہ جمال ما دست گمانات و پاک زلوت نفعی گرد و دوش کے رسد گرد و سرچہ قدم باز فراق ایزوی آبجیات خود ایم غنچہ باغ و حدیم پر دہ نمی و نیم زانکہ گاہ سبج کبریا گاہ بکنگر صفا	نقش و نگار رو و صورت مینال ما عقل یک کے رسد و صفت کمال پاک زلوت عنصری حضرت ابجدال ما ہست چشمہ ابد عین بقارلال ما ذاقیم چو سفتست پرورش لال ما طائر ماسی پرو باز بہ پرو بال ما
گاہ شمیم خرقہ پوش گاہ شمیم مہر پوش گاہ بقہر و خر و ش بو عجبت حال ما	
یار بچہ جاست رخ سیمبران شائستہ ہر دیدہ نباشد رخ و لہر سلسلے زاہد مغرور و تبسج و لطاعت مایم و رہ عشق خرابی و خرابات از در و من شیفہ آگاہ کسے نیست این بخیر ان از من آشفہ چہ خواہد	کر نای و مار ندیک لحظہ سران کہ نور گجا بہرہ بود بے بصران تا چند کنی طعنہ تو صاحب نظران جز این بہتری نیست گر بے نظران کہ ستر محبت چہ خبر بے خبران خود را نشناسند ملاست دران
احمد ز نظر باز نماید بکلامت کہ طعنہ کجا تنگ بود بے سیران	
اگر خود را نسایم آشکارا	یقین بینے جمال کبریا را

شجره در نطق آمد از زبانم	بگفت انی انا الله آشکارا
بهوسی چون نمودم تاب خود را	از ان پر تو بگفت آنت نارا
نظر کن در رخ خوبان سر اسر	که ناوریابی اسرار خدا را
ز دریای سم مادر یاست از ما	مشو غافل دے دریاب مارا
بهر ذره نمودار چند است	عیان بنگر جمال خود نما را

نگر احمد بلوح عارض دوست
بچشم حق بین سر خدا را

اسرار غیب و شش نمودار شد مرا	هر مفر عشق جمله پدیدار شد مرا
گنجی که بود در تنق غیب آشکار	آینه جمال رخ یار شد مرا
دُر نهان که در تنگ دریای عشق بود	اکنون ز فیض او در اظهار شد مرا
هر صورتیکه در نظر مگشت آشکار	در هر طلسم گنج نمودار شد مرا
حسن خدای آنکه نهان بود در تنق	ناگه پدید از رخ دلدار شد مرا
انوار حسن دست بهر ذره ظاهر است	لیکن عیان بجاقه ز نثار شد مرا

میخوشت احمدی که کند سر عشق فاش
اما دلیل شرع نگهدار شد مرا

تعبیه است بوالعجب پیچیده وجود ما	ظاهر قدس میکشد ز حمت تار پود ما
منظر جان عاشقان هست چه کعبه فنا	بر آنت بر کو خوب تو هر جوی وجود ما

جمله صفات ایزد هست بذات عین	باز نگر تو آن صفت و صفت شهود
روح مقدسی چنان عاشق دلرا بشود	گر ننگند جمال تو هر نفسی ربود ما

چون ببقای ایزد هست لقا احمدی	چند دم قنار زنی نیک نگر خلود ما

ما خدا ایم و حسد ارار نهما	در حقیقت من خدایم من خدا
آمده در کسوت انسان بدنه	من شمارار نهما و پیشوا
بایدت از خود کنون بیرون شدن	تا یقین گرد و ترا این ماجرا
تا خدای نیک بین در خوشین	نیست غیری در میان خشم ما
گاه چون موسی شوم بر کو طور	گاه چون عیسی شوم من مقتدا
گاه بر شکل رگر سپید شوم	که شوم ظاهر به شکل مصطفی
گاه تیغ کین زخم چون و یفقا	گاه آیم بر لباس مرتضی
من بدم هستم با شوم بیکه	نیک بنگر در روا بے کبریا

احمدی در چشم ظاهر دیده است	بر جمال دلبران نور خدا

ای حالت صورت پاک خدا	نیست این منته تصور تنها خدا
هر که بے بیند جمال پاک تو	راست بے بینم که بے بیند خدا
پردۀ صورت بر آنگن تو ز پیش	چند داشته در روا بے کبریا

پرده بر فلک جمال خود نما وین حدیث خود گو با آشیان این سخن داند کس که آشنای	عاشقانت هر طرف در انتظار درنگ دریای وحدت غوطه زن ماز دریا نیم و دریا هم زماست
منم در کسوت آدم بیدار که ظاهرا گشته ام در جمله اشیا که گوهرش نباشد مرد دنیا ز تاب سن شده خورشید بیا منو و اریست آن از عین دریا کنم هر ذره را خورشید آسا چه دین مومن چه ابدی ترا گهی بر صورت دامن و غدا گهی ظاهر شد هم بر شکل هوا گهی چون کوه گشتم گاه صحرای چه در آسمان و چه در جمله اشیا نه بنید راست نیکام و دنیا	منم در جمله موجودات پیدا منم غریب من و اگر کس نیست موجود مرا عارف محقق تر شناسد هر آن ذره که در کون و مکان منم دریا و هر موجی که بین علم خدایه شیده با نام که هر صبح تبر دین چه کفرست و چه ایمان گهی بر صورت آدم بدیدم گهی بر صورت مجنون و پستی گهی دریا شد مآبی نمودم منو دارم هر شکلی که بین ز کج بین و بدیدم در حول
چو احمد در همه موجود یک دید یکه بین شد بفضل حق تعالی	

ای رخ همچون تو صورت معنی نما در دو جهان نیست کج که همان باز پس گرچه معیت بذات هست بهر ذره اهل بصیرت نظر هر چه بیند نکند روی حقیقت نماید اسطرلاب در کن حسن تو عشاق را آینه لوحی صفت اینهمه انوار است در همه انسان ظهور نیک بدین ذات ماصورت معنی بهم	دی لب میگون تو باوه مستی فرا نیک بدین در جهان صورت آن خود خاص خلقی حق هست بروی شما نیست براه طلب صورت معنی خدا از رخ خود برنگن بر قلیس روی تو مشتاق را پر تو نور خدا صورت و معنی نماید بهر ذات معنی صورت بدین در صفت این دا

هست تجلی او بر صفت حمدی
صورت احمد نگر در تنق کسبیا

ای تویی گوهر بجز کبریا آشنایت غرق در دریا درو ای همه پیدا و پنهان کس همه هر که آگاه از موز عشق شد مبتلای تو حریفی ناز عشق رنج و محنت از بلای دوست آهسته از توحید میگویی تن	موج سان هر بار می آید چرا عاشقانت مبتلا و بهر بلا از همه پیدا و پنهان جمله جا او بود و در بحر وحدت آشنا هر زمان چسبیده اندر لوریا گر سحر این کارها داری بیا نیک پنهان در لباس کبریا

بین مصوت خوبان کمال حسن معنی یکی در عارض انسان نکو بین آن معنی برابر طور عشق او اگر داری سهرودی همه سهرار بانی تو دائم بین در مصوت جمال حضرت ایزد تجلی کرد بر خوبان ظهور ذات معنی را تجلی نسبت به مصوت	تصور نیست به صورت ظهور حق تعالی تماشا کن بر به صورت جمال پاک مولی را تو مونسی دارد صورت تماشا کن تجلی را که ممکن نیست به صورت تجلی ربی علی را که به صورت که بر باد دل اصحاب عوی را بنور معرفت منکر تجلی ظهور عوی را
	تو ذات احمدی منکر محیط بحر این معنی ظهور آورده این معنی وی احیای عیسی را
بین بر عارض خوبان جمال پاک مولی را جمال معنی ذاتش تجلی کرد بر صورت ملائک سجده آورده پیش آدم معنی اگر در عارض خوبان نبوه غفلت میکنی	که در صورت توان دیدن کمال حسن معنی را که نتوان دید به صورت جمال حسن معنی را که اندر صورت آدم دیده آن تجلی را چنان حاصل شد نگاه تبارک ایل عوی را
	تو نقش احمدی یکی همه از لوح معنی دان در به صورت توان دیدن جمال ربی اعلی را
همه هستی نمودار است از ما هر آن حرفیکه اندر لوح هستی هر ذره که چون خورشید تابان است	حروف کون اسم از است از ما همه یکیک نمودار است از ما دری نوری ز انوار است از ما

چه حاجت فاش کردن مهر بر موی	که در هر گوش اخبار نیست از ما
لکن سرانای حق فاش بر دم اگر مردانه در آورین کار	که در هر گوش اخبار نیست از ما فرزان هر طرف ناریست از ما
اگر احمد کند سوار را فاش مگوئی خورده گو یار نیست از ما	
منم در کل موجودات پیدا بنظام ذات من جمله اشیا منم خود بر بچشم خویش دیدم هر صورت نمودم ذات خود را گهی از عشق خود مجنون شدم	منم در کسوت آدم پیدا منم خبر من نباشد هیچ پیدا بگوش خود شنیدم خود سخنها گهی بر شکل آدم گاه خوا گهی از حسن خود دهم چو پسته
تو ذات احمدی را ذات خود دان ز ذاتش آمده این جمله اشیا	
کجاست چشم که بیند جمال بچون خدا تو از دل بیارگان خسته بخواه و چشم احوال کز بین مجوی معنی رست چو غیب ابل صفرا از طعنه جا بل جمال و دنت بر جا که هست جلوه نما	که نیست دیده تحقیق احوال و ن که از خرابه بسیار بند کج مد فون که در جاد بسیار بند دتر کمنون لعاب سگ چه مخرب نیست بجر میوان که نقش صورت لیلی است چشم مجنون

هر آنچه در نظر آید جمال حق و انجم	که خاطر من نگذارد و طریق مستحسن را
ز چشم احمد دیوانه چشمها جار است که چشمهای روانست آب همچون را	
دلبر اندر دل را بی خوش همی آید مرا گرچه اندر ملک معنی بادشاه مطلقم بادشاهم آمده در کسوت انسان پدیده هر زمان بر شکل دیگر آشکارا میشوم ذوات آمدن محیط جزو کل اندر عیان صورتی که قطره از بحر معنی خد هست مالک ملک وجودم خود من اندر جزو کل هست بر صورتی که بود معنی حافی لطیف	عیش تلخ و بنیوانی خوش همی آید مرا بردت لیکن گدائی خوش همی آید مرا این لباس باوشانی خوش همی آید مرا هر زمانی خود نمائی خوش همی آید مرا لاجرم هر دم خدائی خوش همی آید مرا با چنین سحر آشنائی خوش همی آید مرا و اما این خود ستائی خوش همی آید مرا زان مرا این جانفرائی خوش همی آید مرا
احمدی را از نظر بازی کشاده کارها زان همیشه پارسائی خوش همی آید مرا	
پیش رویت پارسائی خوش نمی آید مرا چون مرا با تو وصال معنوی آمد بدیده خانه سوزانیم با آتش عشق اندرون آرزو دارم که باشم بردت همچون گدا	وز سر زلفت بائی خوش نمی آید مرا صورتها از تو جدائی خوش نمی آید مرا اندرین ره که خدائی خوش نمی آید مرا زین گدائی بادشائی خوش نمی آید مرا

دیگران گویند از احوال خود باری بگو	راست گویم بلا زخانی خوش نمی آید مرا
چند گویی با کمال عشق دارم بابیب	رسم دراهی خود ستانی خوش نمی آید مرا

دوستان گویند اند عشق کوشی ای احمد	این چنین ز پدرباری خوش نمی آید مرا

ای صدر دیوان سلوی شمع جمع بیا ظه و یسین نام تو انا فتحننا کام تو جنت سرای یار تو خدوان مانده اتو سزک فلک هست که تو نور ملک از رو تو تو گوهر عالم صدف تو سیر سیر ناف تسخت فلک تاجت قمر مهرت علم خوبر ای تلج بخش سروان آخام غیر احکام تو جلالتین حاجت روح الدین انجم ترا خیل سپه بر خر گشته تو که و نه بر تو زریخ و اختر می بهتر ز ماه و شتر هر دم سحران آفرین بر جا از جان فرین ای اختر برج کرم از رو صبر بیرون قدم دلخستگان از شاو کن مار از دم از او کن	خوشید تحت سلطنت حبشی تحت کبریا اجرام کیسرام تو از آفرینش لبها ای از گل رخسار تو فردوس علی ضیا دلایل وصف سو تو نعمت جمالت و ضیا بر انبیا داری شرف چند انکه بر حسن کیا نعمت قرین یار طهر دست قدر نیست هسته توئی صاحبقران دین قنیا باو شا وی رحمت للعالمین هستی امام انبیا طاق پهرت بار که عرش محبت مسکا برد عوای غمیب که آمد ترا از هو گوا بید و پایان آفرین بر پاکت از خدا تا از رخ چون صبحدم گیر دهم عالم ضیا از عاشقانت یاد کن سخن بر دم در گوئی

از عالم پاک مدی جانها قداست میرزا	مقصود لال اکبر بسبب چالاک است
کام میرزا نم توئی ای در دهنه اژدها	نور دل آدم توئی خسته ام هم توئی
خلق تو عین کثرت تو در بساط عطا	رویتو ماه نورست رسد تو شمع خاورست
باکیسویت مشک خلق کردم زنده با عطا	از شوق رویت در حین گل بار کرد چرخ
چون زنده ام پیشوا در خدمت غوث و جا	از حضرت حق جرم ما و خواهاز لطف عطا
بهم عذر خواهم تا توئی در یاب آخر کار	اقبال و جاها تا توئی پشت پناه توئی

چون احمدی جانی نهان در گناه بیکران
از حق نخواه ای کامران جرم و گناه این گناه

او هدایت دهد باطل بدی	ای امام الهدایه ولی خدا
با وی و مهدی ست راه نما	او امام یقین است مرشدین
در مکان و زمان بهر دو سر	الحق است او بذات حق قائم
ذاتش آمد بری ز شرک و پیا	او بذات است و جب لغفلت
او منسره ز مرگ و قهر و وبا	او منسره ز کفر و شرک بود
او ست بر حق بحق شده پیدا	او ست کامل ظهور ز هست بد
او ست الاهی ولی زمین و آسمان	او ست گنج حقیقت انبیا
تظاهر و باطنش شده یکتا	او بحق ظاهر است از وظاهر
او بحق جاودانست بے همتا	او بحق قائم است بذات صفات

او بھق اول ست وہم احمد نوات او ہست مہبط ہمہ کس ار یعنی گرفتہ بد آدم سجد ہا و عہدیت بر ملکوت منظہر نور او ست آدم ہم ہم از و شد رموز عالم ملک شیریزدان امام صفہ کفر گر نبودے طفیل آدم ہم از ویافت نوح کشتہ را گر نبودے دعای او بر نوح گر نبودے خلیل را ہادی از علی شد رموز این مرموز رہبر ملک دین علی و ولی خرقہ شد زو پدید در عالم ز و بشدم فقر انسان را سیکنم التماس مرتضی در دمن بے نقاس نظر تست	او بذات اول ست بل حسنہ ہستش ہست بد واصل نما یاک آمد بد و وصال بقا ز انکہ بر نور او ست نور خدا کو بد انست بر ہمہ اسما ہم از و شد ظہور این اشیا دین از و شد ز کفر و شر خدا آدم د آدمے شدے ز کجا کہ و طوفان بر اے او عدا نوح کے رستے از بلار بلا کے شدے از زلفت نار ہما از علی شد ظہور حق حقا باب علم ست شوہر زہرا فخر فقر ست فقر او احرا شاہ مرد انست سرور فقرا کہ کنے بر من فقیر و کدا روے بنا کہ روی تست ورا

درد و دل را دوا از خود خواهم	کے ہمدرد را تو گشتہ دوا
راہ دہم مرا براہ یقین	کان رہ رہہ دلہنت اہل صفا
اگر نبودے تو مرشد ہمدرد	کے رسیدے درین مقام رضا
گنہ حق گوش کن از مصطفیٰ	کو بگفتہ بر علی مرتضیٰ
از رموز و بیوض کم با یقین	حق بدان و حق بین با رضی
سخن اقرب در دست از بحر حق	ذات ما خود را نمودہ ذات
آشنای بحر وحدت اگر شوی	اگر بود بے ذات یعنی رہنما
ثبات ما آمد ظہر ذات حق	ذات ما خود را نمودہ ذات
تو رموز فقر مخفی گوش کن	گشتم الفقر رموز مصطفیٰ
مر تفسی آدم را در رہبرے	مر تفسی شد سیر مرا نما
با یقین یکذات آمد ہر دو کون	در تعدد آمد این اسما خدا
ہر کسے گرا التجا لے میکند	من بسببے حیدر آرم التجا
آمد می آمد نشان ذات حق	ذات حق را بین تو اینجاسے روا
بسنگر کہ قطرہ آمد بحر محیط جویا	بشنو کہ موج دریاست و دریا موج دیا
بایم نور مطلق از بہر تو حقیقت	بکشتاید دیدہ منکر انوار حق تعالیٰ

گر زده واکشایم هر سو قناده وینے	بر طور طور وحدت مانند خم موسی
از تابش جالم هر سنگ سرگرد	گر ذره نمسایم از پر تو بجلی
در عالم حقیقت گردیده واکشائی	هر ذره افتابست هر قطره آبست یا

ای طالب معانی احمد احد بدانی	
حرفیست در میان این سر آشکارا	

شاید لاهوت مانند هیزر حجاب	گر بکشاید نقاب ذره بود و افتاب
عقل بحیرت در و کانچه خدای بود	بوده و بصیرت بدید نیست عجب نقاب
آب شده عقل کل از نظر بستیش	دید چو این حال آفت بسجمریاب
با تفت غیبی عشق گشت مرا هر	ورنه کنجا من کرد را در راه واقرباب
عارض تا بان او مطلع خورشید عشق	گوشه چشمان او منظر خورشید تاب
لفظ در بار او غیبت ابر بابا	لفظ گهر ز اسد او کاشف ام الکتاب
مطلع انوار غیب مخزن اسرار عشق	منبع آثار حق منقر ابل ثواب
حافظ احکام لوح ناظر اسرار غیب	کاشف مشکل کشا سائر نور حجاب
ماه جمالش کمال نوزده اختران	مهر کمالش منیر تاب ده ماه تاب
از دم عیسی نفس مرده بسنی نده کرد	بر سخنی کو بگفت گشت حق مستجاب
رهر مردان دین مرشد راه یقین	قطب مان زمین مجرای ابل عقاب
شیخ شیوخ زمان احمد قطب زمان	بنده ادانس جان سرور عالین

در سخنش عقل مایافته بس فحش کعبه اکرام او مانس ابل عذاب در کف دریای او قطره بود نه جاب پیر جهانگیر بین آمده از حق خطاب دی نفست بحر عشق مدح چگوید جاب مدح تو گفته خدا من چه کنم اضطراب	هر لفتش حرم پوش هم صفش حرم پوش مقبله اقبال او ملجأ ابل صفا وز نظرش هر دو کون ذره بودنی نسل تخته اسرار غیب خوانده بدرسل ای نظرت آفتاب ذره نگوید متاب وصف خست و انجمن چه سرایم صفت

در کف لطف تو بوده چو هم در نیا
از کر مش در یزیدی از و بر متاب

پرده بر انداز بر آ از حجاب خویش بدین صورت خود بی نقاب ای رخ نا دیده زمانی متاب ای رخ تو شاهد آئینه تاب پیش تو هر ذره بود آفتاب در همه عین خطا و ثواب	چند توان بود نهان در نقاب پرده کونین برنگن ز پیش پر تو انوار بخت نگر شاید گل رنگ در آئینه بین کحل یقین چشم چو روشن کند و عدت او در حق کمر نشست

احمد ازین خرقه برون آ می زانکه
چند توان بود بر یزید تاب

کر ترا حاصل شود یک ذره تاب
تو درون سایه می آفتاب

اگر شوی تو محرم ہر غیب سایہ خورشید تابان کے شود نور خورشید سے تو در ہر ذرہ اگر برون آید خور از تار یک میخ	حاصل آیدم ترا این فحیاب سایہ را بنگر کہ شد خورشید تاب ذرہ را بے مین و از وی رخ تباب ذرہ با بیٹنے زہر سودر شتاب
احمدی را بنگرے مست و خراب گر کشاید یار را از رخ نقاب	
مست جام شوق یارم روز و شب چون نصیب من سے صافی نشد گر بیا روی تیغ خونی برسم گر خورم از جام عشقش حب سے ہر چہ بے بیم جمال روی دوست سہر ز حبیب عشق او چون کسٹم روز و شب ہستند جو بے بقرار ہما شبی دیدم جمال رو سے او تا مگر روز سے بگوید کاسے فلان ور ہو ای عشق او چون تیرہ میخ تا گدائے کنہم بر دور کش	زان خمار اندر خمارم روز و شب دور فروش و در خواہم روز و شب جان بیازم سر خمارم روز و شب خولیش را بردار دارم روز و شب زان بہر سودر نظارم روز و شب دہنش را چون گزارم روز و شب من ز عشقش سقارم روز و شب در ہواش انتظارم روز و شب دست بستہ بندہ وارم روز و شب قطرہ ہای خون یارم روز و شب بر جہانے شہر یارم روز و شب

اشکِ خونین سے چکے از دیدہ ام	زان ہمیشہ زار زارم روز و شب
حالتے دارم عجب زان آشنا	غرقہ او اندر کنارم روز و شب
آتش عشقم چنان ہند و خستہ	
گاہ نورم گاہ نارم روز و شب	
آن خداوندی کہ پیدا جملہ اوست	بر لباس مایہویدہ جملہ اوست
صورت دیوانہ رنجبون بہین	وال و مجنون و شیر جملہ اوست
آشکارا شد بہر نقش بدیع	خود نہان و آشکارا جملہ اوست
صورت آدم جمالِ خویش بین	آدم و حوا ہمانا جملہ اوست
باہمہ اشیا ی آزادی غریزہ	و جمعیت باہم اشیا جملہ اوست
فرہ ذرات جملہ کائنات	موجہا دریا و دریا جملہ اوست
کس چہ گوید مہر توحید خداے	در زبان جملہ گویا جملہ اوست
نخن اقرب گفت افلا مقصرون	خود نکو نگہ کہ باہا جملہ اوست
وحدت اندر کثرت آمد چون بدید	پس نکو نگہ کہ یکتا جملہ اوست
کسوت کون و مکان ہر جہہ بہت	اندرین کسوت ہویدا جملہ اوست
بر رخ خوبان جمالِ خود عیان	کردہ پیداہر سیمیا جملہ اوست
کرد موسیٰ را کلیم خوشین	لیک موسیٰ تیز میضا جملہ اوست
ہر یکے در صورت دیگر بدید	کرد پیدایلیک پیدا جملہ اوست

دا و زیر مائے برد بے دلبران | گریه بینی خوب و زیبا جمله اوست

احمد از سودای او شد سودمند
زانکه اندر سود و سودا جمله اوست

ای شب گیسوی تو روزِ نجات
گردا هست تو تیاے چشم دل
لفظ شیرین تو روح روح
ذات پاکت مطلع نور خداے
در سرائی کن وجودت خواجہ باش
شربت تشنه دلان اقوال تو
و ہو معکم سرے اسرارِ با
باد از قفسه تو دالم بے قواره
شکر لطف تست پے در هر زمان
عقل از ورک کمال مختصر
از ذهاب چشمه اخلاق تو
طاق کسرے سین تو لبشگافه
بلخی سحرگان خاکِ درت
یا شفیع المذنبین ارحم لنا
خاک پایت چشمه آب حیات
عقده زلف تو حل مشکلات
ذات تو مقصود جمله کائنات
پر تو نورت محیط جسمه ذات
طینت ذات ینابيع صفات
راحت و محبتگان رمز نکات
لے مع الله نکتہ از وار دات
کوہ از جسم تو دالم با ثبات
جاشنی فیض تو در هر نبات
زانکه وصف نیست اندر در کات
آبروے یافته نیل و فرات
افتاده سگون عزالات
هر زمانے در حیات و در مات
یا رسول الله شفیع معصیات

احمد دیوانہ را سودا بے تست اے شب کیسویں تو روزِ نجات	
نورِ قدسی تافہ و رجبہ پشیمین با ست زان نفخنا فیہ من وحی ہمد اطمین با ست معنی و صورت مگر در خرقہ پشیمین با ست ایمنہ آئین اسلام و شمارین با ست معنی آری ایمنہ روید حق بدین با ست او نکو داند چہا در دیدہ فرزین با ست	ہر دو عالم اندرون خرقہ چرین با ست در ازل اندر کلم تجنیہ عشقش کردہ آ از پلاس و حیرم مارا معنی دیگر نمود عشقبازی جانگدازی زندگی شفتگی معنی و صورت ہی منیم بلوح کائنات تا چہ بازیہا ہی آرد ہرون کشاہن
احمد از اسرار لالسان سکرالما می بگوید چون نگویم کاین ہمد آئین با ست	
ذات تو موجود در جملہ صفات نیست ہر گز بے صفات ہیج ذات اہل معنی راست ظاہر این نکات بر تو گرد و آشکارا این واردات زانکہ مشہو دست در ہر شہادت تا شود آسان بتو ہر مشکلات	اے ز تو مقصود کل کائنات نیست ذات جز صفات در جہان آمدہ در صورت آدم پدید اگر بمانی خویش را در اصل کار در ہمہ اشیا حقیقت را بدان اندرین کثرت ہمہ وحدت نگر
اے ہمہ مقصود کل کائنات	در حقیقت حق احمد مطلق تست

ماه بے مهر سر با نم نیست خواستم در دغدغه بشنم و هم در دل بر که گویم ای یاران خلق گویند صبر کن دوسه روز صبر از روی خوب نتوان کرد کشتی صبر غرق گشته هنوز دوستان کارین حد بگذشت در جهان هیچ کس نبود وفا جان من از فراق شبیرین خلق گویند یار یار فلانست چون من آشفته و سر آسید عیش و رحت نصیب نماند	چاکم بخت محبت نام نیست شرح غم قابل میانم نیست درد مندی چو در جهانم نیست چون توان کرد چون تو غم نیست طاقت صبر درد و غم نیست قلم شوق را اگر نام نیست از شما کشفی بجایم نیست با که بودست در زمانم نیست هیچ رحمتی ز دوستانم نیست هرگز از محبت این گمانم نیست وز زمین و در آسمانم نیست چونکه از جنگ غم مانم نیست
احمد از در دغدغه نالی چپند زدنش چون اثر فغانم نیست	
اے دریغا که یار یارم نیست دست و پایی بے زخم ز فراق سوخت آتش فراقم	بسیح رحمتی بروز کارم نیست دوستان دوست و دشمنم نیست یک نظر بر دل فکارم نیست

گفتم ای دوستان مرستی	گفتم ای دوستان مرستی
گفتم ای تمام لطف کارم نیست	گفتم ای تمام لطف کارم نیست
مایه جز بنالهای یارم نیست	مایه جز بنالهای یارم نیست
که از خط جزبند کارم نیست	که از خط جزبند کارم نیست
اندرین کار بخت یارم نیست	اندرین کار بخت یارم نیست
ای دریغا که غمگسارم نیست	ای دریغا که غمگسارم نیست
چون مرا جز تو شهر یارم نیست	چون مرا جز تو شهر یارم نیست
بخت را هیچ خست یارم نیست	بخت را هیچ خست یارم نیست
بر وقت هیچ وقت یارم نیست	بر وقت هیچ وقت یارم نیست

غرق دریای غم شده ام
چسبم یار در کنارم نیست

ای دل فای غم ز اهل وفا گذشت	ای دل فای غم ز اهل وفا گذشت
سیلاب غم ز موج بلا بر سرم رسید	سیلاب غم ز موج بلا بر سرم رسید
از درد و غم بمیر و ز کس مر می خواہ	از درد و غم بمیر و ز کس مر می خواہ
دریای درد ماست که پایان کن نیست	دریای درد ماست که پایان کن نیست
این درد را دو لبوری توان گزید	این درد را دو لبوری توان گزید
از سوز سینه سوخته شد خرمین سپهر	از سوز سینه سوخته شد خرمین سپهر

ایدل دو آردم از در گشت طلب	درمان چو در گشت نذاب بلا گشت
یتغ بلا بفرق من آمد ز دست بھر	کارم بجان رسیدم بقا گشت

احمد وفا نخواه زیاران بی وفا
مهر و وفا چو از بهل وفا گشت

آن تیر جگر دوز که در سینه رسیدست	خونتاب لعل از طرف دیده چکیدست
حال دل بیچاره خود بر که کشایم	کز محنت اندوه چو بایخ کشیدست
و سوخته گشت دست ازین شغل که بزخو	بچون من سوخته دوز که دیدست
در دهر بجز بهر نصیب دل نیست	کام دل تا تم زده این هر چندست

احمد نتوان گفت غم خویش با غیار
بیگانه نه در خور چنین گفت و شنیدست

باوردمیر چون دونه است	باوردمیر چون دونه است
مرغ دل با اسیر در دست	مرغ دل با اسیر در دست
غرقاب شد مرا در شک خونی	غرقاب شد مرا در شک خونی
بیچاره طبیب گشت عاجز	بیچاره طبیب گشت عاجز
گفتند دوست بس بهالم	گفتم چه کنم نصیب نیست
هر روز و شبم و دوتیام	شام و سحرم ز غم جدا نیست
کس چون من در دمنده سکین	دیدست کسی که مبتلا نیست

چون اہل مروت از جہان رفت	ورہر کہ نگاہ کنی وفا نیست
ما خود ز حیات سیر گشتم	در دیر فنا بجز بقا نیست
این قصہ در دبر کہ گویم	کس محرم راز ہا ز ما نیست
مردیم درین فراق اندوہ	در رنج و بلا چو انتہا نیست
چون دید حکیم طالع من	فرمود ز نجات تو ذکا نیست
بیوہ مدان تو آہ عاشق	آہ دل عاشقان ہبنا نیست
بارے شب من سحر نذر	کین صبح مر و دم ضیا نیست
این پنج حیات مابرافتا	در شاخ وجود ما نمانست
ہر چہ ز غم سپر گرفتہ	این تیر بلا دمی خطا نیست
تن دہ بقصاص من باش خرسند	دانی کہ تنیزہ باقتضا نیست
کہ لطف و کرم امید داری	این جز بعیطای پادشا نیست
شاہی کہ دو کون بندہ است	در جملہ خدا جز او خدا نیست
از غیب خدای کن تبرا	چون شرک بذات او روا نیست
خواہم کہ ز خلق گوشہ گیرم	در صحبت خلق جز وفا نیست
باشم سر کویہ وشت و صحرا	چون مر و خدای در بلا نیست
ایام بکام و شہناں است	کس را سر دوستی با نیست
سید باشد است اشک خوین	لیکن بر دوست غیر نیست

امارا ہمہ بلا پنا ہے	خیر حضرت پاک مصطفیٰ نیست
احمد تو بدان کہ درود عالم	جز فضل خدای اتقا نیست
باز ہم نظر قناد بجا میکہ مشکل ست نے نصبر نے قرار نہ آرام نے سکون گفتن نمیتوان و نہ فتن نمیتوان گفتن جدا کنم من ازین صحبت بتان اسی ساریان ہمار کبش اشتر مرا نوش توای طیب نہ نیست اردو عمر سے عزیز آنکہ بر آریم با تو دم	جانم ز دست فت و فدا ہم چہ صحت فی دل بدست خویش نہ آرام در دست وائند کہ آرزوی دل سخت مشکل ست دل گفت چند لاف ز فی با بی گل ست یاری عزیز و جان دل میں نہ جھلست بی دوست ہر چہ بہت مرز بہر نہ جھلست عمر یکہ بے تو درود و آن عمر باطلست
از غایت ظہور عیا نیست ذات او	احمد جمال دوست بحیثیت طیب
آنکہ در کسوت بشر پیداست این ہمہ آنکہ کہ می بینے چون سہی کیست یک بین باش تاب خورشید کے تواند دید موج دریا کیست دریا موج	صورت ہمیناں لبر است خود نمودار طلعت زیباست گر چہ ظاہر تعدد و اساست ہر کہ اوراد و حشمت نامیناست زود دے یا بکین سخن دریاست

مثل هر چسبند را قفادت نیست
 هر که انیست وحدت ایمان
 گوهر شجر مرغ را قیمت
 چشم کز زیده راست کی بیند
 یار ما را چون نیست انباری
 سحره بینان چو آشکار کنم
 لیک آهسته گویمت در گوش
 چند گویم ترا حقیقت شر
 لب به بند از بیان کشف نمون
 پیش نا اهل کشف کرداج
 محاسب گر با کند دعوی
 گردش اشک نمیکند لایحل
 راهها در نقاب تقدس
 هر که آرزوی جانبا نیست
 اندرین راه ادا بقایابد
 چون غمار انجوش راه دور
 خسته یار هر زمان بیند

حجت عکس حسد البقا است
 اهل ایمانست آنکه ناگو یاست
 چه شناسد یکم او اعلی است
 ز آنکه احوال ندیده هرگز است
 صورت بهیال بی بهماست
 لیک موج سخن بشویش است
 هر چه بینی در تو جلد خداست
 رنج ضائع و کشف نکته بهماست
 که بس صف ز جمال انجاست
 تا قلان در کفایت از ایمانست
 گوید از کشف این بیان پیدا
 گویم ای بوفضول نیجه است
 ذات تو در خلع و مکرذ غایت
 گویا جان دل بر آخست
 که سرش سووه همنده است
 در فتنای رسی که عین بقاست
 چون انا الحق زبان تو گوید است

آتش نشت بویا خواهند
 حرف تو حید حاصلت گردد
 هر چه بینی جمال او بینی
 نیست در ذات او شک و شک
 مرد معنی که اهل معنی شد
 در حقیقت تراست هر حق
 خاک راه تو تو تیا بهر
 گرد میدان تست انجیات
 صحن میدان تست نرسین
 نکته از زبان سحر نشت
 سحر مرموزی مع الله
 گنج پوشیده بوده است
 می نماید جمال و بیرونه
 شور خود در جهانست فکده
 خویش نهان و شور وید است
 عاشقان هر طرف بر سواری
 گاه بر صورت ملک اظهار

هر کجا مرد حق اهل صفات
 در دهنش نشوے توبه کم و کاست
 خود جمال تو او چنین آراست
 که تویی ذات حق چو منی راست
 صورت از روی بخود در خوست
 که از نیوای حمله نشو و ناست
 گرد خاک در تو کمال اعمی است
 فیض جودت همیشه روح فزاید
 خاک ایوانست جمله عالی است
 کاشف سیر در من اولی است
 راز مکتوم از تو در انباست
 از وجود تو راز در صحر است
 لیک در صورت تو خود آراست
 هر حرف بگفت همن غوغاست
 یارب این آیین چه خوش آید است
 داده جان از زین نقاب چپ است
 گاه بر شکل آدم و صورت

تاند آنے کے سر سے ہے گاہ بڑ ز لیلی و مجنون گاہ بر صورت بشرید است دوست ہر جامہ کہ گرداند آشنایان لہجہ توحید مے نہ مینے حیات و مات کیے ہستے توبہ ذات او بنیاست گاہ بر ساز و امتی و عذراست گاہ بر صورت و گریہ است پیش اہل نظر ہمان زیباست دست و پائی زند کین و دریاست اندرین سر خوب شک کراست	
سر توحید مے کفر اظہار چشم بردوست گوش براعد است	
شاید معنی کہ در پردہ نہان است ہر کہ رویش بنگر و شید شود طائر قد سے کہ بے بال نہر است پر تو نور حسد اگر بنگرے دیدہ کو تا تاب آرد تا تاب او ہست در ہر کسوت ظاہر چشم دیدہ اہل بصیرت بردوست سو جش اندر قطرہ جاری شدہ صورتش در ہر ضمیری ثابت است ہر طرف زو شور و ہر سو فغان است زان مگر در پردہ دائم او نہان است بے زبان مہلے مکان بے آشیان است از تجلے بالیقین در ہر مکان است تاب او در ہر مکان و ہر زمان است گرچہ مہمان اندرون جان نہان است در پنے او چشمہ ہر سوروان است زانکہ او بحر محیط بیکران است قصہ اش در ہر زمانی ہر زبان است	

پرده از رخ برت گن خود را منما از ره عین البقین بکشی چشم نمیت موجودی بجز ذات خدا آیت ذاتش که مطلق آمده است ذات او پیرایست در هر صورتی	تا که خلقی زین یقین اندر گمان تا جمال حق بر بینی کان عیان اینکه می بینی همه این تر جهان کائناتش جمله تفسیر و بیان است معنی و صورت بهم جمله جهان است

گر جمال هم که این گریه
باز گوئی این نشان بے نشانست

ولا از جان جدائی مصلحت نیست تو از بیگانگان در بند دیده بکوی عشق بازان می ندانے سے خود را تو در طره وفا باز بملک عشق و اکم باد شاهم ولا مرغ اسیر عشق او شو	که در ایا دشتی مصلحت نیست بغیر از آشنائی مصلحت نیست که هرگز پارسائی مصلحت نیست که در سر بیوفائی مصلحت نیست که شاهان را کدائی مصلحت نیست که از دشمنان مصلحت نیست

همیشه جان فکار خسته دل باش
کزین غم مومیا فی مصلحت نیست

بهر آنچه بر ورق کائنات مکتوبست بخامه از لی نقش بند دست تهر	مثال صورت ما است نقش محبوب نکاشت منظر خود را بر آنچه مکتوبست

نقد دست بصورت یکیت و سنجی خطی که بر رخ خوبان کشیده اند عشق و صفی دل موجود نقش آن جان است	و وید وید وید وید وید وید وید وید اشارتے از لے و عبارتی خوب است و لیک عقل که یک است ہوش مست است

بجستم احمد بنگر جمال دوست عیان کہ خوش خاطر غم اص نیک مر غوب است	

بہر آنچہ در نظر آمد جمال یار دوست بہر کمال کہ بنیم کمال حسن عفات بہر نمونہ کہ نقش جمال مہر و یان است سمیت تازی چون بذات موجود است	بہر آنچہ می نگرم من کمال یار دوست بہر جمال کہ بنیم جمال یار دوست ناگر بدیدن معنی خیال یار دوست بہر وجود کہ بینی وصال یار دوست

بجمال احمد دیوانہ کے رسد حاصل کہ یار احمد بہ حالت حال یار دوست	

آن شاہد خوشنوی کہ در جلوہ نشست در عارض و بدین بھی باش خدائین ہر ذرہ کہ بینی ہمہ خوشید نشست چون گفت شجرانی اما اللہ تحقیق گر جان غازیل بود و آگاہ ازین ہر در معنی وحدت نظر افتاد ملک	در چشم خدا بین رخ زیباش نشست ہر جا کہ عیا نشست چه حاجت بدین نشست بہر قطرہ کہ یابی ہمہ دریای رود نشست بہر و سہمہ موجود و مگر حلیہ نشست و نہست تازان سجدہ کہ شخصے نشست و رسیدہ نمودار شدان سہ کہ نشست

در بر تو انوار جمالش نظر افتاد	احمد چو کلیم است که بر طوبی جهان است
چشم شوخت که ز تنی به رستان دشت شورش در دل پروانه چو میداند شمع از دل سوخته ناله عشاق نواست از فغانهای من گم شده داودست خبر ساغر می از لب میگون تو بیارده لم ببل از زخمه هر خار چو اندیشه نکرد	شورش در جگر با دهن پرستان زده است کاشه در جگر شمع شبستان زده است هر نوانی که بحر بلبل بستان دشت مرغ خوش نغمه که باغچه بستان دشت بیخود از خویش شده وصف ستان دشت زان سحر پرده خود کرد گشتان دشت
احمد از هستی خود ناله زند عیب لمن چیز رطلی ز کف خیرستان زده است	
ولی گز در عشقت دردمندست چه داند سده لعل در دلبسته در منده آنی تو تدر عشق بانی کس که تو در عشقت برگزیند چه می پست ز سر عشق و عاشق مقام و حدت او نیست معدود در خبت عشق انگه با گریه و چو بنی تو اندر عشق پسته	مرا و او در دو اتم سودمندست همان دانه که دانه در دانه است بروز اهدا چه جای بند و بندست درین روزه در عشقت و لبت است ازین بگذر چه جا چون چیدست نقد و برون از منشا و زده است که عقد از میان بخش زاکه است مقام عشق و عاشق این است

بسایر با که اندر راه تو چید زور و عزم رهایی کے بجوید	بنانا و از مردم او سنگدست ہر آن دل کو زور و دست مستندست
چو احمد ہر دم وصف باز نالد ولی کرور و عشقت درو مندست	
جمال لایزالی طلعت ماست بر جا چیت نقش دلربایش بہر باغی تماشای عجیبست بہر ذرہ نمودار لیست ظاہر اگر چشم حسد بینے کشائے چرا عاشق نگر و درو قدسے	روایے کبریائی صورت ماست جمال با کمالش طلعت ماست کہ در ہر باغ سر و قامت ماست بہر شکل ہوید اکسوت ماست نہ بینے عالمے در رویت ماست کہ اندر روی خوبان نیت ماست
ز راز حمدمی کس را خبر نیست کہ آن جان جہان و رخلوت ماست	
از قصہ جمال تو ہر سو حکایتست وصف دیان تنگ تو گفتن نمیتوان خبر چشم نور عشق من ایست بھین گفتم کہ جان من فرقت بجان سید بختم آن کند کہ شود بخت رفیم	وز نکتہ دیان تو ہر جا روایتست لیکن ہر زبان دیانت حکایتست ہر خبر کہ بہت ہمہ حد غایتست گفتا بعدش دین جان خود ہدایتست ما را ز بخت خویشین پیشتر حکایتست

از غایت جمال تو منزل نشان بست	ہر جا کہ در کلام حق از حسن آیت است
احمد ز دوست چند شکایت کنی بدم کز دلبرے تو گر چہ نہاران عنایت است	
دوستان دوستے کہ کارم مشکل است مے ندانم تا چہ باشد حال من ہر زمانے بردلم صد محنت است ہر غمے کز آسمان آید مسدود ہر چہ جزایار است اغیار است آن عشقبارے زندے و دیوانگے نہر کرد دیوانہ مے خوانند خلق ہر کہ جز عشق است مار محنت است	ہمدان مہرے کہ پایم در گل است انچہ از عشق تو مارا در دل است ہر چہ در دل خبر تو کلی باطل است گوئی آن ناز تو بر جان دل است گرہمہ نوش است نہر قاتل است مرد را باشد کہ مرد قابل است بالیقین دے کہ مرد عاقل است در د محنت از تو مارا حاصل است
احمد از دیوانگے فرزانہ شد ہر کہ دیوانہ شد ناقابل است	
لے خالقے کہ مظہرات تو کائنات مقصود حبلہ عالم دائم ہمین توئی در ہر چہ پیشگرے تو درین عالم فنا دریا و نموج را ترقی کے وان بہر صفت	در حبلہ صفات نمودار تو بذات واللہ کہ غیر نیست درین کل کائنات قائم بذات تست دے باہرہ صفات احوال کے رسد بہر غور این نکات

اگر آشنای بحر خدائی بخود مبین مستغرق خودی بخدائی لوتکے سے	در خوشنیتن مبین که تویی ذره جہات ما فیض فضل او نشود در تو وارث
	اسرار حق را تو بیان در همه جهان احمد ہو است جملہ چه مردہ و چه حیات
حکایتی زلف او دراز است بگفتم راز زلفش باز جویم چو جنگم قامت از جنگ غمش شد ترا از آتش من نیست سونے مرا خواہ او کشد خواہ او نوازد گدایم گر همه عالم به بخشند	کہ تا در زیر ہر موئے چه راز نیست بگفتا قصہ زلفشم دراز است منیدانم درین پرده چہ ساز است و لے جانم ہمیشہ در گداز است کہ آن دلدار دامن بے نیاز است ولیکن مہتمم در سرصل قرار است
	رہ عشق حقیقہ احمد است این بسنزد دیگران راہ محارز است
فضای ہر دو عالم سایہ ماست من آن خویشید تا بانم کہ ہر روز سریرا مکان و دزد و عیش فتنا و فقر ہم افلاس و تجرید	قبای کن فکان پیرایہ ماست جہان یکسر بر زیر سایہ ماست درین ملکیت کمینہ پایہ ماست براہ نیستے سرمایہ ماست
براہ فقر احمد باخت خود را	بلاس مجرم پوشش زندہ ماست

ای لا مکان حق مکان آن که جویت در کل کائنات محطے بذات خویش که در بقای مطلق و گداز فنا می محض اندر گمان محض یقینم نقین شد هست پیدا بذات خویش نهان کم بذات خویش	در هر دو کون نیست نشان از که جویت سرشته چو در دو جهان از که جویت در حیرت که من میان از که جویت چون از همه عیانست عیان آن که جویت بیدار جودات اوست نهان آن که جویت

احمد احد تو بی سبقتی که تو بنگرے
چون ذات هست شرح بیان آن که جویت

عاشقی تو بے ناله کارماست آه بر ما عشق آمد در رهت جان ما جانهاست جوان جان ما عاشقی در کوی جانان مشکلست کار ما عشقست دیگر کار نیست دل ز مسجده کنون در کوی دوست	بنیوائے نیست گریز یارماست جان و دل ایتار کردن کارماست هر چه جز عشقست خود آن عارماست جاندهی در راه او پندارماست هر چه جز در دست آن انکارماست کعبه و حجت نه بین بهنجارماست

نیست چون احمد درین دوران کسی
افزیه مست از عشق آن دلدارماست

ز بهر لب که او ره بے نشانست چو به خواب تواند رست بالا	نهان بے بین که او اندر نهانست که بیرون از حساب این و آنست

گمانم کے بائخبا راہ یابد تو نیکو بین تو نے در کل عالم برون از فہم و وہم داز گمانست چو این حاصل شدت مقصود جاست	
	اگر خواہے برون از خویش احمد کہ حرفی وہو معکران بیانست
گر جملہ یقین ست این گمان چسیت بشنو تو یقین کہ نیست جز تو چون نیست بجز تو کس درینجا چون هست وجود ما وجودت ما را چو وجود نیست پیدا ور نیست گمان ہمہ فغان چسیت تفصیل بیان این و آن چسیت اندر غلط کہ این مکان چسیت ہر دم غم دور و بیکران چسیت ہر لحظہ وجود ما نشان چسیت	
	احمد چو بخویش گشت عاشق معشوقہ و عشق در میان چسیت
ہر کہ درین عشق گرفتار نیست ہر کہ نشد در دو جهان کامیاب ہر کہ بعشقی و بدرودے نشد راز نہانی کہ درون دل ست لے دل اگر دم زانا بحق بنے کہ تو شوے مست خرابات عشق طالب حق محرم اسرار نیست دیدہ ادلائق ویدار نیست آمدہ جز صورت دیوار نیست کاشف آن رمز بجز یار نیست لائق جز تو رسن و دار نیست در روشش راہ سزاوار نیست	

کبر و حسد جملہ حجاب تواند گر تو بخواسے کہ بخود در سے پردہ خود را تو ز خود بر فلک	لیک درین راہ جو بیدار نیست رو تو بدین راہ کہ بسیار نیست راہ دولت جز در دولت نیست

احمدی از چشم بدر کن حجاب
درد و جهان بین کہ بجز نیست

گو ہر عشقت ز کان دیگر است طائر قد سے کہ در قالب رسید مرغ جان از شیان پر داز کرد ہر کہ از شمشیر عشقت شد شہید ہر کہ چون منصور شد بہر عشق تسیر عشق او کہ بر جانم رسید	تیر شوق از گمان دیگر است نیک بنگر شیان دیگر است زانکہ این مرغ از مکان دیگر است زندگے او بجان دیگر است بر سر دارش فغان دیگر است از گمان ہر جوان دیگر است

احمد از جام شربش مست شد
این شربے از دکان دیگر است

منزل عشق از مکانے دیگر است عقل کے دانکہ این رمز از کجاست آن فقیرائے کہ این جاسے روند دل چہے بندے درین فانی جہان	مرد منے ز انشا نے دیگر است کاین جماعت انشا نے دیگر است ہر یکے صاحبقرانے دیگر است کاین جہان با ہم جہانے دیگر است

درد دل سکین ہر چہ بارہ	شاہ را گنج ہنہانے دیگرست
بر سر بازار صرافان عشق	زیر ہر دارے جولے دیگرست
گشتگان خنجر تسلیم را	ہر زمان از غیب جانے دیگرست
دل خور و زخمی ز دیدہ خون مکیبہ	انجین زخم از کمانے دیگرست
عشق را در مدرسہ تعلیم نیست	کائنات علم از بنیادے دیگرست

اسمہ اما کم نہ کردے ہوش او
کاین جبرس از کار و لے دیگرست

ہر کبار وے و زکونامی ست	طمع عاشقے از وفاے ست
چند گوئے کہ عشق نام نکوست	نام نیکوے عشق بندے ست
کام بر کام نہ تو دورہ عشق	کام اول کہ ہست ناکامے ست
رو تو بد نام باش درہ عشق	کاین سعادت ہمہ ز بندے ست
رو کہ تو مرغ دام و دانہ نہ	زانکہ طبع تو تندرے و خاے ست
مرغ او بوجہ بوجہ بختیر ست	باز او بایزید بسطامے ست
در خرابات عشق کے پرسند	کہ ز حافیست خواجہ یاشاے ست
برسد ان دو وہ پدید آمد	کہ حجازیست خواجہ یاشاے ست

احمد است باش درہ عشق
تا بد نہند کا حمد جلے ست

کمال عاشقی ترک نیاز است سیران عاشق که در ره پاکباز است اگر عاشق بمسجد در نیاید ناز عاشقان سرسیت پنهان بشدند عاشقان دست از دوز عالم اگر در بند جانی روح جهان گیر بکوه عاشقی گشته گذر کن	چه جاسه خوابگه و کبر و ناز است همه کردار او عین نیاز است همیشه جان عاشق در ناز است همان داند که او دمانی راز است زبان خلق بر عاشق و از نیست که عشقش بویه مردم گداز است که کوه عاشقان در و دراز است

یقین احمد جاسه چنین است
که عاشق در دوز عالم سرفراز است

جمال لایزال بر رخ ماست بین در جمله استیادات او بین در صورت مافات حق را بچشم خویش بنگر ذات پاکش تو ظاهر بین که جمله خود نارا حدیث و هو معکم گوش جان کن بجز تو در جهان چیره و گز نیست نکو در یاب گرداناسه راهی	کمال حسن بود جمله اشیا است که اندر جمله اشیا او مسما است مجموع و بحر بین کان جمله در است حقیقت ذات حق اینجا بود است کمال حق تعالی جمله اینجا است رموز سخن اقرب بر تو ایات محیط جمله ذات حق تعالی است بچشم خویش او در جمله دنیا است

تو ذات احمدی بن ذات حق را ای صورت نشان خداوند اکبر است حسن جمال تو همه وصفان ایزد است و کائنات حسن خورش جلوه میدهد در هر طرف جمال خداوند ذوق بکمال والله که غیر نیست بعالم چه بنگرے و صورت نگریه معنی ذات او ذات خدا بین که بمعنی شادکار نور خدای بر رخ آدم و آدمیت بزات احمدی همه وصفان ایزد است	بمعنی ذات او در صورت اشیا است ذات خدا بین که بصورت مصورت لے صورت تو معنی الله اکبر است ای حسن تو بصورت معنی برابر است اظهار کرده حسن بعالم منور است در صورت بین که چه معنی خوشتر است ای ذات تو بمعنی بصورت مضمر است السان مثلی ز خداوند اکبر است نورش محیط ذره ذرات منظر است آری جمال حضرت حق را چه در صورت

این رزمز این نکات ز اسرار معنی
احمد غلام بنده اولاد وحید است

احمدی را جمال دوست عیاست در تماشا به دوست نگرش ما هر که آگه نشد ز معنی دوست هر که در بر وجود از و اثره کشته سفل کے تواند رفت	گرچه از چشم دیگران پنهانست ز آنکه رویش چو لاله نفاست نقش دیوار صورت بی باستان معنی خاص صورت انسانست اندر آن در طره که بے پایاست

میر این راز کے شود مکشون	ز آنکہ این شرح بسط الامکانت
احمدی میر دوست میگوید	ز آنکہ از ہر خیال در پی آن ست
ایکے بروی تو عالم تھا ست روی تو در پردہا و اتم نہا ست چون یکے باشد غبار و موجہا صورت آدم بمعنی بازین ذات پاکش بہست در ہر ذرہ ہست پنهان ذات او در چشم ما	ذات تو در کسوت انسان چہست حسن تو اندر روای کبریا ست در میان ما جدائی از کجاست در لباس آدمی ذات خداست زان بہر ذرہ ہمیشہ این صفات ذات او د اتم بمعنی خود نماست
خود نمائی سے کندہ احمد بخلق	چون بہ بندہ خود نما آن ذات ست
امروز کہ این خانہ پر ز بانگ فغان ست آفتاب صاحب لامہوت کہ در پردہ نمان جوہ گنجست پور آنکہ در وصف نیاید در خانہ منہ دل کہ در نیخانہ چو نہا ست خاک در این خانہ ہمہ شک عبیر ست آنکہ کہ رو قہر ز دوراہر و یافت	در باب کہ این شور ہم از صاحب جا ست امروز درین ویرانگر کہ چہ نہا ست آن خانہ و خمخانہ بہین جملہ نہا ست و اتم کہ ازین بانگ ہمہ خانہ چہا ست شور و در این خانہ ہمہ جنگ ترہا ست سلطان جہا نہا ست و خداوند زما ست

هر کس که در نیخانه ره جست برمی وید و اندک که درین دهر بجز دیدن نیست این خواجۀ خانه است که در خانه ندید در صورت انسان تجلی حقیقی است	در عالم تو حید همون مرد نشاست گر ملک سیدما نیست همه باد نشاست این ساحت بحر است که بجز کشت جزا و درگه نیست که انسان نباشد

احمد همه وصف ما گذشت حقیقت
مستے سخنش من که همه مست شبانست

سر مست رسید جام در دست دیوانه شدیم از جالش بر غاست قیامت در اندام از تیغ کرشمه خون مار بجست آرامش بگزیدن از جان گفتم یکے کنار بوسه	در حلقه مانگار سر مست عقل از سر ما چو دید جاست کو آمده در میان نشست صبر از دل خسته رخت بربست از تیر قره دل و جگر خست گفتا و گرا از زوت هم هست

چون احمدی از شراب توحید
سر مست رسید جام در دست

هر مرد از آن نمۀ یک اقبابی پیش نیست بهرمان گفته سخن ما خوشتر از از خوش از تعدد هست موج و بحر اسی جلا	هر مرد جامی جهان بهر خوشتر آبی نیست اینهمه بیدار و پنهان خبر جوانی پیش نیست اینهمه یکیک ظهورات ابلی پیش نیست

جمله وجودات ذات پاک حق است بهترین از کتاب و نص و توحید آنچه میگویم در ظهور کائنات اصل معنی بگری چیت این عالم که بینی از نشان ب نشان ایک هستی را همی بینی ظهور و الجلال	لیک اندر جمله عالم خبر خطابی بیش نیست این همه هر یک حروفی از کتابی بیش نیست این همه عالم که بینی خبر سرنی بیش نیست این همه از بحر هستی خبر جانی بیش نیست این همه صوت و مو و جز نقابی بیش نیست

احمدی آمد حجاب جانان احمدی ورگزار جهان که انهم خبر جانی بیش نیست	آنکه میگرد و در صورت عیان پیداست آنکه او بر تماشای سکن این جلوه ها هر که در هر کسوتی آید برون بهر ظهور آنکه در هر صورتی آمد عیان در کائنات و آنکه اندر اسم رسم آمد برون اندر کنون چون محیط زیر و بالا آرد آن دلدار ما	آنکه در هر صورت جان پنهان پیداست خطا بر او در جمله عالم شد عیان پیداست و آنکه آید در لباس جان پیداست شد عیان پدید و پنهان جهان پیداست و آنکه در هر یک باشد روان پیداست در همه عالم نشان ب نشان پیداست

احمدی در هر لباسی نماید ذات خود و آنکه در هر کسوتی تورن جهان پیداست	از دیدن جمال تو هر دم حیات است در کائنات جمله محیط است او نبات	این حسن و لطف تو الحق چه دلرباست در هر چه بنگری تو همه ذاتی که رب است

از وصف حسن نیست جداگر تو بگری ذات خداست هر چه بظاہر نظر کنی ذات بشر که پرده اسرار از دست آن شاه با تو تا که نهان است و بیشتر اسلام و کفر جمله یکی شد براه عشق هر فردی که بنگری آن آفتاب از آن	این جمله صفات بمعنی همه خداست منتهی چو ذوات گشت مهر اسرار خداست نیکو بهی نگر که درین پرده تاجهاست اگر راست بنگری تو درین پرده رؤیاست آنرا که او براه خداوند آشناست هر قطره را که بینی چو دریا با صفات

هر نکته که از زوایا احمدی بگفت

یکیک همه ز رمز خداوند ذوالبقا است

تا صورت نقش یار با ماست بر جا که مراد حال آید آری چو وصال یار باشد بالین چو بود بنجا کویت چون بر تو عکس یار یابد کز عکس جمال خود نماید بایا و شش اگر سخن بگویم از خاکت اگر پیام گیرم چون عشق ز پرده رخ نماید	هر لحظه مراد گر تا شاست یکشمار بدل نیز از خیر است بی وصلت یار خانه صحر است والله که مراد از ثریاست این خان خشک حمیر و ویباست این واسطه ز راه بر خاست در جمده سخن همو بود است صد آدم و صد هزار جو است معلوم شود که بے محابا است

اے احمد اگر بخوبی بینی نقاب کبریا فی بر تو زیست جمال خویش را ظاہر کن امروز علم بر علم اعلیٰ بر آور ترا بنیم ہر صورت کہ بنیم تو شہبازِ فضا کہ بریائی توئے مستغرق اندر بحر وحدت	این ذاتِ تو ذاتِ حق تعالیٰ است لہے بادشاہے بر تو زیست کہ سہر خود نمائے بر تو زیست کہ ذرات گوئے بر تو زیست کہ سترے ایمائے بر تو زیست از ان فرہمائے بر تو زیست کہ موجِ ہشتائے بر تو زیست
	پلاس و جرم را احمد گزیدے لباس بادشاہے بر تو زیست
یقین در صورتِ مبرا کیست بچشمِ دل اگر تو باز بینی مترس از جان و دل مبرا بنیکدم اگر بینی بچشمِ دل تو او را بسترِ عشق او کس نیست آگاہ ہمرا دیان یکے بین یکے بین جمال لایزالے بین تو اینجی کمال حسن او در بت پرستے	کہ بیرون از تنصیف و سیاہی است کہ یوسف جس اندر قعر جاپی است کہ اندر عشق مردن بادشاہی است بدانی حسش از مہتابا ہی است بسے در عشق و امر و نواہی است خدائے در حقیقت لاتناہی است کمال حسن او بس یارِ گاہی است بذاتش در ہمہ ہشیا کماہی است

جمال احمد کے گرباز مینے آن دلبر ما کہ جان جانت مستے و قلندرے و زنده افلاس میناز و فقر و حاجات از چشمہ چشم ماست جاری جان بر سر کو به دوست اول پندار که کار عاشق مست در یاب یقین که جمله سما هر قطره که بنگیے تو پیدا	یقین در صورت سر آگست والله که جمال و عیانت این خوب قدیم بهیانت سر مایه گنج مفلسانت هر چشمه که بر زمین روشت بهر ز حیات جاودشت بیرون حساب این دشت از آئینه ذات او بیانت در یاب محیط بیکرشت
از ذات احد جمال احمد باجمله صفات ترجمان ست	
در میخانه کشاوند و برین مست ساقی لم یزلے و او مرا جام طهور گفتے نوش بدم از سر میخانه ما باد و بدست نهادم کف ساقی مست یخ هسته بهر بکندم و بخوش شدم جرعه زان که بنوشیدم و از خطیش شدم	فحیای شده ناگاه برین عاشق بکف آورده از انجام دے نشیند که ترا در سیر این باد و تمنای هست باد و بار هر چه بسر بود سر لشکرت شاخ خود بینے زرد ابرو دم سیرت رسم و عادت همه بگذشت شدم باد و سیرت

احمد از خون این با جہان شدند بوش	کہ یک نوحہ انا بحق زدن از عالم است
خمار باوہ یشاق در سرم فہست	کہ پیش خشم و ہر لحظہ صورت فہست
بہ نیم جہرہ فرو شتم تمام جان جہان	صلحا عام و ہم کین شراب نے فہست
شراب شاہد دیو یونگے و قلا شے	ہمیشہ دین فہست و رسوم مشفہست
مرافعت میسر و تو بہ عالم دین	ولم بگفت کہ گداز نصیحت فہست
جو کار من بکشتاد اصلاح زہد و ورع	مے مغانہ بنوشتم کہ زہر تر فہست

فروش صوف مرقع بنوش احمدے
کہ دوردور و بصوفے صفای اطلالت

لیدل اندر صحبت دلدار می باشد	ہر دم از راہ دے در کار می باشد
از سُرل بر در جان گوشہ می باید خرید	از رہ دل بر در دلدار می باشد
بامغان جام لبالب ہر دم باید کشید	اندر وں حلقہ زنا رہے باشد
از سر سودا پسوے عشق باید سودا سر	پس بر اسود عاشق داری باشد
از سرمستے بقا و نیستے باید گزید	وز دم تو حید حق برداری باشد
از شراب و ہو معکم باوہا باید چشید	پس در وں خانہ خمار می باشد
از رموز سخن و اقرب مکتہ ہا باید نمود	پس میان بویا یاری باشد
در پے و شش غم ہجران ہی باید کشید	بر امید گل میان خاری باشد
از سماع بلبلان آشفتہ می باید شدن	در پے بولیش سر گلزاری باشد

پس نندان خوشنای چارمی بایست	چون شده سرگشته اندر میوه قدس الهما
احمدی چون بر نیاید بیگاه از نه کفر پس میان فرقه کفار می بایست	
رزم و حدت از سواد ویدگان بایست خطا و فرش و پیمان جان بایست مشکل اسرار حق را ترجمان بایست مشکلات رزم را بر دم بیان بایست آنهمه یکیک درون جان بایست وز سر و دل و نور این جان بایست جمله اسرار خدای پس از آن بایست قصه ذرات اندر جان عیان بایست آنهمه تقوید جان عاشقان بایست راز نهانی درون دل نهان بایست بسیابی بمل دل بر زمان بایست	سر توحید خدا بر لوح جان بایست حرف سحرش از سواد ویده بایست از کتاب کنت کفر آنکه بایست گرفت کشف بایست کرد و بهر معنی را بایست جمله در ذات ابتر اسرار حقست از رموز سخن از قرب شاد می بایست چون ظهور حق نموده خلق آمد پیش چونکه ظاهر گشت اندر حق ذرات جهان خطا شکین بدیخ خوابان کفر گشته است صفحه دل محشی ساخت از رموز حق دست توحید را بر قوم بایست
احمدی از شرح او آری همه معنی عیان آن همه معنی ز لوح کن فکان بایست	
بر در تو طبل سبحان الذی اسری ز قید	عاشقان بارگاهت نامه آواز نهند

از علو مرتبت از جمله عالم بگذرند از سستی شراب صفت حدت و گشتند رحمه للعالمین است آنکه او را قدسین عرشیان آیت نشین خاک و بند از شرف کرسی نه آسمان را زیر پا آرند تا انبیاء و انبیا داند دست هم مقام بر که هست در حیرت مکان بفرستد خود و شمن نشین نقصب فرو برده باز اگر ترش ز دل خود عیش نشین بگردند از فضای لا اسکانی بهرمان سستی کنند	قیمه بر بالای این گنبد بینا زنند پشت پیم خود بفرق طایر مخطراتند بر در اقبال البیک او وحی زنند قدسیان بزخاک پیش بوسه یاد زنند بوسه بر خاک پناه خواججه بطهارتند اولیا در بارگاهش سحر برپا زنند بر در اگر ارم او از عمل دم بالا زنند دوست نشین خمیازه در جنت لاله زنند آتش اندر صفحه طایر مخطراتند از خم وحدت همیشه خمر یاد زنند
شعد و در ملکوت افتد گر شبستان او نچو احمد ز اهل دل شیدا زنند	
عاشقان گر نظر بر رخ زیبا بینند اندران آینه مقصود جهان نگرند نیست جزو مظهر دانش همه بلکه جهان بالیقین جمله جهان آینه مرد دست گر به بینند جمالش نظر محو شدند	روی مقصود در آن آینه پیدا بینند هر چه خواهند در آن جمله بود بینند عارفان جمله جهان رخ زیبا بینند بد که آن لوح حقیقت همه شایا بینند دل جهان بقدای دل شیدا بینند

گرد آید نظر باطن شان جمله جهان
 جان جان را چو آینه دل و نگارند
 عارفان نقد و هم امر و بخت نمی نگارند
 اگر بدانند که این جمله جهان نظر است
 گردی یک نفس فضل و عنایت برسد
 عاشقان شمع و طن گریه ریافتند
 دود و نوشان که همه در و بلامتی شوند
 سماع عشق ز لعل لب و لاله خود
 عارفان حرص و مهار که زاپاست
 اگر کسی لغو زند از سر اند و فراق
 آه سر و ازل پرور و برآرند
 چشم حق بین جو کشاید ز سر شوق
 قدسیان چونکه مقامات همه درنگند
 از کرامات کمالش جو به بینند
 از کرامات بزرگ همه را شک آید
 خاص حق احمد موسی ز سر صدق میباش
 قطب حق غوث جهان مرجع ابدال

عاشقانند که مقصود جهان است
 جمله استیا بنظر عین میباشند
 گریه این جمله جهان و عده فروا
 سرشاند به پایش همه تا پایند
 طالبان بهتر از انقاس میباشند
 اندرون و دلش عنماش شریکند
 هر زمان عیش و بلامتی میباشند
 مستی و شیفگی با صفت میباشند
 زیر پا نور و افلاک میباشند
 همه عالم برستان و هم گریه
 در تموز از سر سر و هم سر میباشند
 تاب خورشید بر زده بود میباشند
 زینت شیخ مرا از همه بالا میباشند
 در کرامات و کمال از همه بالا میباشند
 چو بد و مقصد خود را همه میباشند
 بر درش اهل صفا مسکن و ما میباشند
 باز در شش جمله آوازه تولا میباشند

اهل افلاک از در توبه بالا می‌روند در روایات فلک نور مصلحت‌بینند سرمه روشن دیده بنیابینند ذره خاک درش را که سنا بینند مردگان از نفس معجز می‌بینند عجب نیست یکایک در دنیا بینند پایه قدر تو بر پایه مسنا بینند بر درش جمله جهان مهربان بینند خستگان خاک درت مرهم روا بینند تا از آن سایه قرار دل خود را بینند نظرش کن که دلش صخره صفا بینند هر طرف برگ تر و شاخ مطرب بینند میزند لغزه بکل اهل سخن تاب بینند اهل عصا تا سر اسر همه فردا بینند تا سرم در قدم خواجگان بینند	بر سر خاک درش سیر ملاک باشد عرشیان چون بکمالش نظر می‌کنند ساکنان در فردوس ز خاک در او جان و دل را بفدای او در دل دارند میدانان از نظر پاک تو دل دریا بند موسی عهد توئی از کف تو دست می‌برد از کمالات و شرف آنچه ترا داد خدا یافت از فضل خدا سیر جهانگیر خطا سروران بر سر خاک تو پناه آورده از گرم سایه خود بر سرشان باز می‌کنند گرچه او تیره دل سخت چو آهن آمد گرمی کن که ز فیض تو شود تاز و نهال در گلستان تو چون بلبل سر مست نواز آنچه امروز مرا از بدوش حاصل شد سر خود را بر سر خاک درت می‌سایم

احمد از طرح تو شد طوطی گویای سخن
 لطف کن تا که سخنهای شکر فغان بیند

یارب این قوم کیانند که بسنجینند مرد و انکار که زنده بقیامت نشوند بیکی جرم سوار بر آیند و لیر جز خرابات و گرا نه اندامند که گسیت باد و نوحان خم لم یزلی مست مدام همه شیران سر میشه عشق اندام نه چو این سنگد لای و ده بان خشک لبند اهل فقر اند که از فقر می فخر کنند نیست جرم و پلاست می پوشش شان کار شان نیست بجز زنده و شا بد بکار	رهنر شیفتگان و شمن اهل نظرند آنکه از سر دل زنده دلا بخیبرند بیکی آه هم از کون و مکان در گذرند مست و آشفته و ران راه همه پا بر خیزند جان فروشان سر خاک و سیمیند نه چو مشت زده چند که چون گاو خرنند همچو دولا ب سر حشمت نم دید و ترند نمی غم مال نه اندر طمع سیم و زیند طائران چمن فقر بدین بالی بریند آنکه شان کار در گری بکنند آن گزیند

احمد از خلق چه پوشی همه بن شیوه خود
که ز کار تو یکسایک همه آگاه ترند

چشم خدا بین داشت آنکه یک رو و یو راه حقیقی گذاشت رسم مجاز گرفت هر که درین راه حق راه شناسی نکرد آئینه روشن است هر طرف را بنگر کو چه داند که صیبت آئینه رونا	کردنمان رستی راه کشته را گزید غره این عقل و دهن معنی دل اندید گشت گرفتار نفس رنج فراوان کشید واسه بران کس که او کو خدا آفرید نمکته توحید تاب گرتوزر شنید

احمد از آن سحر حق پیش تو بر با گفت چشم خدا بین نداشت آنکه کی را دو دید	
اندرازل نصیب من از غم نوشته اند هر آیت فراق که منزل می شود بر جان من که بار فراق نهاده اند هر جامه که از پی من جریخ و خست	در سینه ام که تخم محبت کشته اند گوئی که بر صحنه جامم نبشته اند بالای مور که دلم با پایسته اند گوئی که تارهایش زانده نبشته اند
درد و فراق غربت و اندوه پنج عشق این جمله در طبیعت احمد شسته اند	
آن دلبری که هرگز از وی سلام نید در آرزو و بزم حاصل نشد مرام بسیار وعده کرد و بر رسم کجاست آخر در شهر خوب رویان هرگز وفای نباشد بر هر که دل بستم هرگز وفای ندیدم گفتم که رسم خوبان باشد گهی وفا زهد و ورع و زندی کفرست هر دو یکجا دل در هوای خوبان طایر زبده تقوس رندی و عشق بازی ختمست بر تو احمد	من منتظر بر آنم که با دلویش آید آن یار بیوفای مردم چه آید زین عشو و دروغ کارم نیکست اندر زمین شوره هر تخم که بر آید دل در وفا خوبان بستن گهی نشاید از ذات خوب رویان هرگز وفای نباشد این نگ کفر از تو عشقش منیر آید این زهد و یارسانی هرگز بکار ناید از ما در زمانه کس این چنین نر آید

ہر کہ رخسار تو بنید بگلستانِ نرود ہر کہ در خانہ دمی با تو بجلوتِ نشیبست خضر اگر لعلِ دامن بخش ترا گزاید عشق تو در زلزلِ بردلِ مایع نهداد مرد باید کہ ز شمشیرِ نگر و اندر و ہو سم بود کہ در کیشِ عنّت کشتہ شوم	ہر کہ در تو کشد از پلے در مانِ نرود بتماشاے گلِ دلالتِ دیرِ یحانِ نرود بار و دیگر بسرِ چشمہ حیوانِ نرود نقشِ اوتا با بد از دلِ دیرانِ نرود ورنہ آن بہ کہ ہم از خانہ بیدانِ نرود لیک این لاشہ ضعیفست بیدانِ نرود
احمد جام ز اوصاف تو گوید سخن عاشقِ نشت کہ اواز پے جانانِ نرود	
چشمِ عالم بھجو تو دیگر ندید گاہ بر شکلِ دگر میداشدی کہ شوے بردارِ بر شکلِ حسین ہست در ہر ذرہ ہر ت عین گر کے بینے کے بینِ جملہ را	ہر دم از نوئے دل کے پدید کہ شوے بر ساز و دیگر ناپدید کہ شوے ظاہرِ شکلِ بازید چشمِ خفاشِ ست ز نیمضے بدید ہر کہ یک بین شد بر نمی رسید
چند سہری خویش را ظاہر کنے بازبانِ احمد این گفت و شنید	
دیرست از ان یارِ پیایے نمیرسد جانم بلب سید و بجائے نمیرسد	وز نر و آن نگارِ سلائے نمیرسد درداکہ در و مند بجائے نمیرسد

ما از کجا و دولت فضل تو از کجا	زیرا که دست تشنه بجای نمی رسد
خوان وصال و زور دیوان بچنگان است	این دولت نعیم بجای نمی رسد
شد مدتی که از گل گلزار وصل او	بوی ز صبحدم بشامی نمی رسد
هر صبحدم بخوندم شسته خون شفق	آگای از نگار بشارت نمی رسد

احمد اسیر سلسله زلف دست بس
کین دولت عظیم بجای نمی رسد

وله

مرا حضور تو باید بال گنج چه کار	مرا کنارت تو باید نظر چه سود کند
مرا جمال تو باید باه خود چه نظر	مرا کلام تو باید خبر چه سود کند
مرا لقای تو باید بوستان چه گذر	چلتیر غمزه زدی پس سپهر چه سود کند
اگر بمهر غریزم بغیر تو چه صواب	رفیقم در تو نباش سفر چه سود کند

چو احمد از رخ خوب تو بهره نبرد
بروی خوب تو دیدن بصر چه سود کند

گر نقاب بهره زیبای خود برد	شورش اندر نهاد و پیر و زبانش کند
بهر که از شوق کمالش رب نی بار گفت	همچو موسی بخودش بر طور دستا کند
گرمی حسنش بجان بیدلان تابی دهد	بر هر طور دلش نور بتلک افش کند
زاهدان ز سواشوند ز پر تو انوار تو	عاشقان ز امیر بهر دوش نشیند

تاب نوازش نیا و تابسته دل	هر طرف منی جالش غریبی کنند
چون عنایت و تسکین چون هدایت	سایه پیری بفرقش حق تعالی کنند
شیخ و دین شد پناه خلق احد چرم پوش	آنکه جایش بر سر گردون صفا کنند
مقتدای خلق عالم سناهی طالبان	آنکه گردون سر ز بر پایش درخشا کنند
آنکه از انفس کشتن زنده گردوده	در میان خلق عالم رسم احیا کنند
پاره از جبهه کشتن دای عشیان	خان گماشش سیر حرج خضر کنند
طالب خاکش کحل بصیرت زده می	چهل از نور جالش خشم بالا کنند
یکزد و فرق سرافرازان سر سر کرده	شهر مرغ جلاش سایه برافکنند
خاک پایش را بزرگ سر مه دیده کند	تا مگر نور حدی در چشم عیا کنند
بر سر پیش مبهی سجاد و سر کشته است	تا نظر بر بنده خود و خواجده است کنند
تا مگر دست گرم بکشتن حسانی کنی	تا بقاف قرب تو خود را چو عفا کنند

بر امید چشم دار و احمد دیوانه بین
شاید احسانش گناه جلا عفا کنند

آنکس که سر برده به سر ای عدم زد	در ملک بقا از سر تجرید قدم زد
هر حرف که بر تخته نیست قتی دشت	بر داشت بکلی بسیر حرف قلم زد
هزار خوش فنا گرد ز کونین بر آورد	از خون جگر آنکه دران ناحیه قدم زد
سرمخ و لش قرب بقای ازلی یافت	کو بر سر کونین ز تجرید قدم زد

آنکس که دلش محرم اسرار خدای شد
 هر ذره که تاباست چو خوشید مصفا
 سرش به بشر فهم منگشت و لیکن
 بر دار برآمد چو حسین هر که درین راه
 هر دل که نشد سوخته آتش عشقش
 در ملک فنا آنکه نشد خسر و عالم
 از نکتۀ توحید خداوند خبر داد
 اندر دل مشتاق بس شعله بر فروخت
 شد مملکت فقر کسے را که سلم
 از مایه تجرید کسے نقد بقایافت
 بر بنده که شد بنده آن شاه سخنور
 منشی سخن کان خرد و خواجۀ نظامی
 هر ذره که از ان درج گهر بار برون شد
 سلطان سخندان و سخنگوی سخنور
 افرشته را بایات سخن بر بر عالم
 بر دار شد آنکس گره عیش مقرب
 جاننش بجرم محرم کعبه توحید

بر لوح دل از خانه توحید رقم زد
 بر طلعت او شعله از نور قدم زد
 بر طینت تخمیر صفی دست کرم زد
 در عالم وحدت زانا الحق همه دم زد
 در خرمن او دست قضا آتش غم زد
 بر ذروه افلاک ز توحید نیم زد
 هر ضرب که بر تارچه زخمه بزم زد
 در سینه عشاق نبی در دوالم زد
 در بر نفس طعنه برار باب نغم زد
 کز گنج دو عالم چو پیشیز همه کم زد
 اندر قدمش بوسه بسے خسر و خم زد
 کو خیمه گفتار به بستان ارم زد
 صنایع فلک ساخته در گوش لطم زد
 کو سکه خود را همه بر ملک عبم زد
 اعلام خرد بر سر نه چرخ نجم زد
 آن بلبل عرشین که درین وضه نغم زد
 لبیکت نمان غلغله در بیت نغم زد

چون خمیه او دفتر از سر الهی ست	هر دم کرده عقل برین خلد اممزد
شاهی که علم بر سر نیز چرخ برافراشت	دست کر مش طعنه بر بار باب مجمزد
آنکس که نزد دست بران کلماتش	صحابی تعصب همه آینه نگ و همزد

احمد لطیفیش همه غزاسخن یافت

صد طعنه بر صحاب همه سیم و همزد

باز هر جائی نوا آغاز شد	باز نه در پرده و مساز شد
باز عاشق با ده وحدت چشید	باز سر مستی ز سر آغاز شد
باز دلبسته شکل و گیرش پدید	باز چنگ مطربان در ساز شد
باز صوفی را صفائی رونمود	باز آن محبوب انداز شد
باز مرغ دل نشین بادی کرد	باز جانم باز در پرواز شد
باز بلبس و بهوای گل پرید	باز گل با بلبلان انباز شد
باز در گوشه صلامی عشق داد	باز طعم با بتان همراز شد
باز عشق راه در صحرا نهاد	باز مرغ عشق در پرواز شد
باز مرز گالش مهر استریش	باز تیغ عشق مهر انداز شد
باز معشوق از کرشمه دل بود	باز عاشق در طلب جان باز شد
باز ما را حجابی رونمود	باز آن درهای وحدت باز شد
باز دل در پای جانان مهر نهاد	باز زبان در غم یا غماز شد

باز آتش در نهاد ما گرفت	باز احمد در جهان ممتاز شد
باز عشق دلبران آغاز شد باز گل‌های چمن از سر گشت باز خم عشق اندر جوش گشت باز عاشق سر بر سواد کشید باز آن زیبا سر رخ را نمود باز عاشق گشت بهیوش نساء باز پند ز پادان بر باد رفت باز دلبر پرده از رخ برگرفت باز گردانید کسوت یار باز بر من وحدت آمد شکار	باز آن مهر رخ اندر ناز شد باز عاشق را جنون آغاز شد باز بادیه با قبح همراز شد باز چشم دلبران غماز شد باز عاشق بر رخسار جانبار شد باز سر و از جوی سر افراز شد باز رسم سجود می ممتاز شد باز عاشق با جنون انبار شد باز با شکل دگر ابراز شد باز در خلوت بت طراز شد
باز مرغ جان چمد شد دلیر گرچه او در جانب پیر و از شد	
باز دلم عاشق جانانه شد باز ندانم که چه با ده چشید باز بت وید که مدحش شد باز سینه عشق برون او فدا شد	باز دل آشفته و دیوانه شد باز چندین مست میخانه شد باز پیر بادیه و پیمانه شد باز بهی عاشق مستانه شد

باز شعور سے زانا الحق یافت	باز سر دایہ جو مردانہ شد
باز ز توحید علم بر کشید	مرتبہ عشق چو شاہانہ شد
باز فتا و احمدی در جام عشق	
مرغ دلش در طلب دانه شد	
رہ دیوانگان عاقل چہ داند	صفای صوفیان غافل چہ داند
ہمہ حقیم حق را حق شناسد	حقائق ناحق و باطل چہ داند
من از دل سر دل میگویم اما	رموز سر دل بیدل چہ داند
بیاد حلقہ دیوانگان باش	کہ عاقل نکتہ مشکل چہ داند
تو از خود دور شو تا وصل آئے	کہ خود بین حالت وصل چہ داند
توئی کامل دے دریاب خود	کہ ناقص سیرت کامل چہ داند
قتیل عشق شواہد دست ہرم	کہ سر لذت قاتل چہ داند
دلے باید زہر و عشق رنجور	کہ ہر بیدل دوا می دل چہ داند
رموز عشق احمد کرد شریح	
نکات عشق را جاہل چہ داند	
وقت آن شد کہ ناز خواہی کرد	یرودہ از روے باز خوابے کرد
زلزلہ راتاب میدہے ہرم	فصلہ مادر از خوابے کرد
سے کشائے نقاب از عارض	کشف پوشیدہ و از خوابے کرد

اسے بسا ستر بہ پیش ابر و خود	بر زمین نیا ز خواہے کرد
احمد از غیر دوست چید نظر بہ نشیب و تنہ از خواہے کرد	
چون بود تو بے وجود گردد چون فانی کل شود وجودت گر فانی محض گردد این بود گر دیدہ بہ معینت گراید ستر مایہ عشق چونکہ بینے	اندر خور و وصل خود گردد بود تو اگر نبود گردد آن دم ہمہ تار و پود گردد شیطان تو با سجدہ گردد سودے تو جملہ سود گردد
احمد چو فئات حاصل آید ستر مایہ تو خلود گردد	
پسہ مادر کوی آن دلدار شد بود چندین در میان اہل دین باز شورش در نہادش اوقتا چون شد اب و ہو معکم رہید عقل را وز ہد را گوشہ نہاد شورش اندر شرع و سلام اوقتا جملہ اہل دین بگفتند این جہ بود	از خدا و مصطفیٰ نیرا شد باز اکنون بر در نہار شد خرقہ را اندخت در و خوار شد زوانا الحق و مہم بردار شد مست عاشق وار در بازار شد مقتداے پاک از کفار شد کاین چنین پیری بے زنا شد

این عجب کاریکه مارا او فتاد گر چه وعظ و پند دادندش بے رحم آید خلق را از کار او هر زمان اندر هجوم خلق او از رموز عشق رمز یاریافت از کمال خود همه کس را بگفت گر کنند مستی شاید روست اہل دین گفتند این بد کشتنست پس باز از رمز عشقش یاریافت	مستوای ماکنون خدا شد وعظ و پند خلق نزدش خوار شد چون هجوم اہل دین بسیار شد گاہ مست و گاہ او ہشیار شد وز نہال عشق بر خوردار شد بگذرید از ماکہ وقت کار شد بیدل و بیجان چو از اظہار شد کشتن او بوریای نارسد در حقیقت کبر معنی دار شد

جان شتاقان نثار پای او

جان احمد این زمان اثبار شد

ہر کہ نظر بر رخ خوبان کند چون رخ خود را ز صفا بنگرد چونکہ ببیند رخ جانان خویش اگر نظری بر رخ جانان برد آتشہ سحلی چو مصفا شود ہر کہ در عشق بہ مردے زند	صورت شان آئینہ جان کند ذات خود آئینہ سبحان کند آئینہ دل رخ جانان کند گنہ ادب نیست کہ پنهان کند از بن ہر موی تو چشمان کند خانہ دل را ہمہ ویران کند

گر بر ہے عشق کہ اسے بسوز	روی دل خویش سلطان گشت
گر چہ درین راہ چو مورے بود	عسرت خود همچو سلیمان گشت
	ہر کہ چو احمد ز دل و جان نخواست
	در رہ این درد چہ درمان گشت
مہر می نماند کان بت رعنا بماند	مارا گناہ چیست اگر با شما نکر
در روی بماند سخت کہ آنرا صفا نکر	در روی بماند او کہ آن را دوا نکر
بنمای روزنی کہ در و نیست نواز	بنمای تیسہ کہ مرا در عفا نکر
بنمای قطرہ کہ نشد سحر بکیران	بنمای ذرہ کہ مرا در اخلا نکر
آب حیات و جملہ کمی دان بلفیقین	از آسمان و سج کسے شان جدا نکر
کردے ملا متم کہ جفا میکنند بگما	از خوب و کجاست کہ او خود وفا نکر
	احمد ز بر تو کر مش گشت عین او
	آن خاک کنیت کو کر مر او کمیان نکر
ہر فقیرے مرد میدان کے شود	مورچہ مسکین سلیمان کے شود
ہر فقیرے را کہ مے بینے فقیر	در تہ ہر زندہ سلطان کے شود
گر ہے خوابے بیر ہائے رستے	کشف عشق آخر بیرہان کے شود
تا نگر وے از ہمہ بسیرار تو	در بہت این راہ آسان کے شود
تا توانے در وجودت محو شو	در نہ این رہ بر تو یکسان کے شود

قطرہ سان در بحر عمان غوطہ زن آشنا کردن حبسہ لامکان ہر کہ در توحید کفرے دریافت تا نگر و عنسرق بحر لامکان در ہمہ موجود ذاتِ اوست بس	ور نہ قطرہ بحر عمان کے شود لے رموز عشق سہمان کے شود ہر گز او در خود مسلمان کے شود کاشف اسرار ایمان کے شود مے نہ انم کشف عرفان کے شود
اگر نہ احمد در شدے در بحر عشق پر تو نور تو تابان کے شود	
اگر نسیم جانفزا بویا شود اگر بے از بویے خلقش در اگر نسیم زلف مشکینش وز اگر بر افشانہ زرخ آن نہ نقاب اگر بداند عقل کل از رزم عشق از نہ عنسم بنفے باید دم	ہر گجا زاہد بو در سوا شود چشم اعماد زمان بنیا شود بید لان را بادل پیدا شود جہلمہ سرا ہا در و شود در زمان از بنجود می شیدا شود ہر کہ او در ستارین سودا شود
ہر کہ دو راقہ چو احمد از حبیب از فرقتش انجین گویا شود	
و لے کر عشق او دیوانہ گردد کسے کر عشق جانان راہ یابد	چو من در عاشقے فنا نہ گرد بدر و عشق او در مانہ گردد

دیرین ره عاشق جانناز باید	که گردش چو ن پروانه گردد
براحت و باز جهان دل را	کسے که خوشیستن بگانه گردد
براه عشق باید شیر مری	که گرد عشق او مردانه گردد
کسے باز دیرین ره عشق باز	که او از خانان ویرانه گردد

شده اب عشق نوشیدست احمد
که از بولش جهان ستانه گردد

جام ز سوز عشق بسودا و اوقاد	سرشته و شکسته بغوغا و اوقاد
از بسکه دور و دور کشیدم ریجوی	یا یم ز جابرقت و سرپا و اوقاد
اندر گمنان دور دلباشد اسیر غم	تاراج شد ز خویش و بنیاد و اوقاد
رخت و لم بلبله دریا سے غم نهاد	کشته غم لوطه دریا و اوقاد
شغل خرد ز قاعده کار خود گذشت	عقل ضعیف را به جو عمار و اوقاد
خوشوقت نکستی که با صغایین حدیث	سر زد بکوه دشت بنجر او و اوقاد
در تنگنا سے و هر بستی ترکنا ز کرد	یک حمله نمود و بهیج و اوقاد
بیزار شد ز عقله کونین محوشد	راه عدم گرفت بعد و اوقاد
ترک خودی گرفت در آید بهیج و	سورس ضعیف در تنگ یاد و اوقاد
خولان نمود خشن دلش در مضار عشق	همچون تمتمی که در و او و اوقاد
چون سستی نمود با فراسیاب تف	مردانه در صفید تمنا و اوقاد

ز دانتش که شعله او در جهان گرفت عقل ضعیف را در آید بر آگل بر هم دریده پرده افلاک سیر بر دین حق جوید سیر گشت عقل سیر اسرار بی نهایت گشت آشکار در هر سخن تجلی عین نظر رسید چندان نمود رو که گشته بازماند الفقه چون جمال رخ یوسفی بدید نصیر نه سکون نه آرام نه قرا	یک سخته سر که سر اباد و قفا بهوش شد ز پای چو شید و قفا اما چو دید راه بهانجا و قفا در راه عشق او بقاصدا و قفا رازدش بدروه اعلی و قفا اسما بعین ذات مسد و قفا وانکه در آن نظر تمنا و قفا اند رطب چو میل نیجا و قفا که در حنیض گاه بیالاد و قفا

یارب درین طلب تمنای احمد است
مقصود دل بجانش نه یار و قفا

گر پرده ز روی ما کشانید و افند بخدا رسد ایشان در عکس جمال حق بینید چون بر تو نور حق بخوابست بر روی بتانست جلوه دوست مار است جمال دوست قبله	و افند که جمال حق نمایند این طائفه گرز خود برانند گر رنگ ز آینه زدویند شک نیست بغمره دل بایند زان اهل نظر می ستانند جستال اگر چه زار خایند

منصور نه بد چو در میان در صورت خود خدا بینید	بر و از پسش آزمانید آنانکه بعنی گریه
ای طالب آن ذات خداوند شمایید در خویش بجوئید هم اوصاف جدائی و اندک در گزینست ببینید بجز کس نیست بجز ذات خداوند تعالی گردست یقین راه تاباند و رنجی مقصود طلب جمله شمایید ببینید	خود را بشناسید شما جمله خدایید در راه طلب طالب مطرب شمایید از راه یقین جانب توحید گزینید کاس زمره طلب شما جمله گزینید در خویش ببینید شما جمله بهائید از کعبه مطلوب شما جمله بیائید
انوار حقیقی خدا هست و رنجی ذات احدی صدرت احمد بنمایید	
دلبرستانه را چشم بروی که بود راه همه عاشقان آه ندانم که زد غنچه خندان او خنده برو که کرد زلف پریشان او رهن جان کشد جام ز دوست که خود جامه کجا کشید طلعت تابان او آه برو که یافت احمد دیوانه را هیچ ندانم که گشت	باد و ز دوست که خود دست بسو که زد در صف عشاق باز نعره بسو که بود ز گیسوستانه او دیده بروی که بود سلسله عاشقان حلقه موسی که بود باوه مستی قزاقانزه سبوی که بود حلقه گیسوی او طوق گلوی که بود کشتن دیوانگان شیوه خوی که بود

بستان الست علمم کردند بهشتیاران ازان سخام کردند بشد را در میان بدنام کردند عیان خود گشت انسان نام کردند تجله هم سخا ص و عام کردند کنون بیدانه اش در دام کردند بنور ایزدے آرام کردند بسجده مرد را الزام کردند	بے توحید چون در جام کردند دورون جام چون ساقی بدیند بهر کار نیست فاعل با حقیقت بے خوست آنکه خود را ظاہر آرد چو در کثرت نموده وحدت خود اگر چه مرغ دل پرواز میکرد بروی خوبریان جمله عشاق ملک بر روی آدم دیدنی

چو کا فر گشت از دنیا ی بطل
 نصیب احمدے اسلام کردند

ہر کہ او صورت شمارا دید ظاہر اندر لباس انسانی جملہ جان یافت جان جو ارم ہر کہ آگہ زر مرے معنی شد عشق معشوق عاشقی آید ہر کہ دریافت سر این توحید احمدی را کہے کہ ظاہر یافت	ہر کہ شک نیست کو خدا را دید صورت ایزدی شمارا دید ہر کہ در راہ تو صفرا دید صورت یار خود نما را دید جملہ محبوب دلربا را دید بیشکے ملک مابقا را دید بالیقین روی مصطفی را دید

چه سرهای حقیقه غیب پیدا شد چه نمکته های نمان آشکار شد یکبار چه نمکته گشت زیر کاسه عشق بزم میان قطره و بحر اتحاد ذاتی دن همونست در همه عالم ذات خویش عیان هر آن وجود که مینی وجود اوست تمام هر آنچه بود و نمان اندرین سر کهن ظهور حسن خدائی نمود و شد بیشتر	که از تسامع آن اهل عشق شنید شد که آنچه در تنق غیب بود پیدا شد چه وجه بود که در جمله جا بود پیدا شد ز نجس قطره باید و بازور پیدا شد که ستر ذات الهی مطلق گویند پیدا شد که با الی مظهر ذاتش وجود اشیا شد سر سر از تنق غیب باز پیدا شد جمال ذات الهی ظهور اسماء شد

تو احمدی احمدی آن دم فزنی بخا
بسود عشق بیا به سیر سودا شد

عاشقان در عشق جانبازا آمدند همدم و معشوق گشتند از لوا گاه غرقه گشته اند در بحر عشق چون خلیل الله اند را عشق از صفای جان بجان که شدند جان دل را چون فدای کردندشان چون جمال احمدی شد آشکار	در هوا می جان جان باز آمدند باز با معشوق و مساز آمدند گاه با مطلوب در ساز آمدند چون سمن در باز پر و آید آمدند در فضا به عشق جانبازا آمدند در ره عشاق نمش از آمدند عاشقان در عشق جانبازا آمدند

یار ما در پرده باز میکند	عالم را کار ساز میکند
سے نماید ہر ہای مختلف	می ند اغم تا چ بازی میکند
گر چہ خشکیست جان عاشقان	در ہوا ی عشق بازی میکند
می نگیزد عشق او در ہر دو کون	زان بہر سو سر فرازی میکند
ترک چشمش از برائے جان ما	ہر زمانے ترک تازی میکند
مردم چشم زخو غم ہر دے	جان ز قربا غم نازی میکند
احمدی را چون غنائی مطلقست	
زان ب عالم بے نیاز میکند	
در داکہ در عشق بدرمان نہیں	این قصہ دراز بیایان نہیں
وردی فراق یار کہ در مان نہیں	کاین درد لا دوست بدان نہیں
وردے فراق ورنج و غوی بکسی	آوخ کہ ہر چہار بدرمان نہیں
ما قصہ فراق نو لیسیم سر بہر	لیکن چہ سو و چون بر جان نہیں
احوال درد مند بدلہ کہ می برد	پای ملخ بہ پیش سلیمان نہیں
ہر چند زار و خوار بکولیش فتادیم	سالی بہ پیش حضرت سلطان نہیں
مرغ و لہم اسیر کہ اندر قفس بماند	عمرے گذشتہ باز بہستان نہیں
مردم درین ہوس کہ وفائی گندگاہ	عہد و فاسے یار بہ بیان نہیں
احمد بدر و یار شدہ مبتلا می غم	ورداکہ درد عشق بدرمان نہیں

جمال منظر اہل نظر باد	ز خاک بامی تو کحل لب باد
ہر آنکس کو نیا ویز و زلفت	چو زلفت و اما زیر و پر باد
ز باران و چشم ہر زمانی	بگرد عارض تو سبز تر باد
بزیر پاسے تو سہامی عشق	نگار اہر زمانے بے سپر باد
ز جام عشق تو مخمور و مست	دل عشاق ہر دم بے خبر باد

بیاد آرم حدیث لعل شیر زنت
و ہام زمان حلاوت پر شکر باد

دوستان کیسے جان مرایا دارند	لحظہ اشک و افشان مرایا دارند
بر شہاباد کہ چون خندہ زند گل بچمن	گریہ ز گیسستان مرایا دارند
بر شہاباد کہ چون بزم طرب ساز کنند	مشورتن شمع شبستان مرایا دارند
در محلی کہ شما جمع نشیند بعیش	ساعتے حال پریشان مرایا دارند
چون خزانہ باطراف چمن ہر نشا	جنبش سر و خرامان مرایا دارند
چون کند باد و سحر سوسن سوکھ و رقص	یک زمان غنچہ خندان مرایا دارند
چون نسیم سحری تازہ کند جان شما	نفوہ سنبیل بیجان مرایا دارند

چون دران مجلس شادی بستند بہرہ
احمد بے سرو سامان مرایا دارند

ہر قطرہ کہ چشمہ عشقت بر وزنند	دریائے غم روان شود و موج خونند

آتش زنده نرفت سر پرده فلک هر تخته که بر جید از جان سوزناک جز و از نیست جلوه آن شاه عاشق در قاف قرب دوست سر پرده کینه در یای هر دو کون کم از قطره شود چون موج انکشاف ز بحر نگون نند	هر شعله که عاشقش از دل برون زند آتش بسفت نه فلک بیستون نند گر بخودی ز خویش دمی بر جنون نند کو پشت پای بر سر دنیای موی نند چون موج انکشاف ز بحر نگون نند

بنگر ظهور ذات حسینی جمال من
هر قطره که حشر عشقت برون نند

راز دل در میان نمی آید ببساط سخن نمی گنجد هر که عین یقین است در دین بر رخسار تاب چشم اهل نظر	سر جان بر زبان نمی آید ببشارت بیان نمی آید گفتش در گمان نمی آید لوز حق جز عیان نمی آید

راز با احمدی چو شرح دید
راز دل در بیان نمی آید

عشق ز مری و بیان نام هر دے رز و گرا خطا کرد گناه پید گشت پنهان کرد گناه او بر شکل دیگر نمود	شورش در جان این سوانها هر زمان نقش دگر پیدانها گناه پنهان برقع از رخ و انها گناه نامشش آدم و حیوانها

گاه نامش مریم عیسی نهاد گاه پیدای او بیضا نهاد گاه نامش خواجہ بطی نهاد جان مادر بوتہ بیضا نهاد باز از سر بر دگرشان پانہا باز شکل دیگر او اینجا نهاد باز از سر سود بر سود نهاد کس چہ داند تا بجا غوغا نهاد	گاه گفت او من علی ام من ولی گاه موسی گشت اندر طور عشق گاه اندر جنگ عشق او ساز کرد داستان دلبری از سر گرفت باز از سرے در جهان آغاز کرد رخ با جمود پیدا در همه سود سود ای همه کرده بخود باز سر با سود و سود عشق
	احمدی را چون جمال خود نمود نام او سود دفتر شیدا نهاد
آنکہ دمی ہزار جان آید ناز میدہد ہر کہ دمی ہزار جان شمت غمزدہ است گرچہ ہزار جان دل رایت او لحظہ ہر کہ ز حسن وی او مقصد خویش میکند گرچہ چو پرن ہزار جان بخت در طلب چہ سود مرد درین طلب بسی اہ نیاقت بچکس آنکہ دمی ہزار جان آید ناز میدہد	کے جو من شکستہ را قربت از میدہد ہر نفسے ہزار جان گم شدہ باز میدہد باز بعاشقان خود دل بچہ ساز میدہد حاصل عمر خویش را کے بنماز میدہد باز وصال خویشین کے بنماز میدہد مرد یک بعاشقان شیب فرماز میدہد آنکہ دمی ہزار جان آید ناز میدہد
آنکہ دمی ہزار جان آید ناز میدہد	آنکہ جو احمدی ہزار مرد را وہ نہند

اگر یک نظر بسوی من مبتلا شود اگر یک کرم بجال من بینوا کنی اگر یک گره ز پر خم زلفت ببارسد وصلت اگر نصیب شود و ولت آن تواند رون پرده حسنت جهان گرفت سجده بر بقیت زلفش نزار جان	در دم همه سراسر حمله دوشود بس وجود ما همه چون کمیشتود حاجات خاطر مہمہ دیش رود تا دولت مساعی بخت کراشود وقتیکہ پرده برقد از رخ پهاشود وانشد ہزار جان کہ بیک موبہاشود

ای احمدی بخت تو این کی رو بود
کان شاہ حسن ملتفت این گدا شود

ای اہل نظر بروی دل بند تا کم نشوی ز خویش یکبار ایدوست بیک قدح گروشد اکنون من و عاشقی وزندی وارم دل کے کہ مست عشقت بیچارہ دلم توبہ کوشید دیوانہ حلقہ ہائے زلفش چون دست نیمہ جوش احمد ز نظر تو بازمانی	از دیدن غیر دیدہ ہر بند این بار کجا توانی انگند آن خر قہ صد ہزار پیوند کردیم صلاح و زہد یکچند بر جسد و وصل آرزو مند عشق آمد و بیخ توبہ ہر کند از پسند کجا شود و خرد مند گشتیم بکوی دوست نر مند داوند بے نصیحت و نر مند

هر که او جام عاشقانه بخشید	او انا الحق هنر بار بخشید
کشته سمرست اوست همچو حسین	هر که زان باوه جرعه بخشید
هم انا الحق و سب سبجانی	از زبان موحدان بخشید
ذات انسانست باومی مطلق	جز بشر نیست هیچ ذات رشید

احمدی را ازین سرای مبین	طائر قدس و قرب برج نشید

ایدل ز اهل دلاں اسرار بیاید شنید	نکته عشق از زبان یار بیاید شنید
طیلسان و هو معکم اسیر باید شنید	سخن قرب از لب دلدار بیاید شنید
لی مع الله در میان لوح ان باید نوشت	گفت کفر از لبش بسیار بیاید شنید
خود انا الحق هم باید گفست از سستی عشق	وز زبان عاشقان بر دایره بیاید شنید
نعره دانی انا الله بایدت هر دم و ن	وز زبان هر کسی گفتار بیاید شنید
نکته سبجانی از الفاظ و قول عاشقان	اندرون بوریای نار بیاید شنید
نیست جز از خدائی هیچ سحر در میان	پس همه از محرم و غیار بیاید شنید
سیر سحر الهی سیکند گوش کن	از نوای نغمه مرمار بیاید شنید
نغمه انوار غیبی در میان بوستان	از نوای بلبلان زار بیاید شنید
گرچه میگویند وحدت در میان کثرت	لیکن این گفتارشان بزر بیاید شنید
مرغ توحید خدام نور در بر ذره است	از گل و گلزار و از هر خار بیاید شنید

مستحق توحید و اسمای الیجان من
 حرف توحید از خط دلدار میباید نوشت
 مستحق اب لوده از تیرگی باشد خبر
 آنچه میگوید خدا از سر خود بر عاشقان
 در حدیث من اینی گوش میباید نهاد
 در زبان خاص و عام این نکر توحید
 آشکارا بر حق اکتشف باید میان
 ساغر از دست کنون دلدار میباید کشید
 جبرعه با جیشید از جام مستیان است
 ربی رنی چون کلیم الله میباید گفت
 صوت وحدت دم عشاق اندر هر جا
 هر که هست و را در وحدت خوشنوا می نیر
 گفته تا گفته ایزد تعالی الباقین است
 تاندا فی هم تو بی اسم ارجو را بر جان
 از زبان سنگ و خشت میوه بارود است
 از زبان صبح خیزان سهر توحید جدا
 گز آب معرفت و ارجی نور حق

هر زمان از گفته ابرار میباید شنید
 نکته مستانه از شیار میباید شنید
 این خبر از مردم میباید شنید
 آن بگوش جان دل ناچار میباید شنید
 در ندای غیب این اسرار میباید شنید
 در میان کوجه و بازار میباید شنید
 راز پنهانی هم از دلدار میباید شنید
 طعنه ها در خانه خمار میباید شنید
 نکته موت الواجبی انکار میباید شنید
 لن ترانی باز موسی و ارمیای شنید
 از زبان چنگ از او تا میباید شنید
 دم بدم امیدم ز موسیقا میباید شنید
 چون صد از سنگ انکسار میباید شنید
 از زبان میوه و شجار میباید شنید
 فاوکر و الله هر زمان از کار میباید شنید
 در سحر از ناله اشجار میباید شنید
 شورش و جد از لب نهاد میباید شنید

سر موز خدائی هر زمان بویسط	بجو خاصان از لب ستایم یا بشنید
سر تو حید اعدا گفتنیها احمدی	از زبان سید مختار میباید شنید
راه بس درست غایت تنگ نازیک عید بے سعادت خست برون کج تو اغم زین سیر کے رسم زین مشت آباد عدم بے جذبہ چند گردم نشسته لب گرد و دریا طمع چند جبر جبر عہ گردم بگردم یکدہ ہمتے تا در نظر بازم متاع ہر دو کون تا کی اندر بحر وحدت غرق گردم نفس چون ان بحر آشنا گردم بد آرم در یک سخن گفته بعالم عالمی را و جان کردہ عالم ہویدا بہ روی مصطفیٰ وزہ از خاک یا پیش عرش او اوہ شہ عوالتش در مصر عزت کردہ یوسف غنیمت بوی خلقش تازہ گردانید عیسیٰ نفس کردہ ہر صبح از رب ربہ لڑان شمش	بیعنایت کہ بیاید راہ بیچارہ ضریر بے ہدایت کے تو اغم راہ رفتنی زین سیر کے رسم و منزل مقصود و خود بینی و سنگیر چند بہر قطرہ گردم گرد و ہر ہر غلہ چند ہر طعمہ باشم ہر جانی اسیر قوتی تا در کشم مردانہ و شمش میباید غیر سر بسر و ریا بودنی آب باش البیر کہ شمع او ہمہ عالم بگردم مستنیر یک نفس گفته با دم کردہ ذوالفور البیر کردہ بر آدم گردم ہر صفا بی نظیر حلقہ اش و گوش کردہ ہر طلعت حرج بہر کردہ کحل خاک کولش ہر کنعان البیر زبان نفس و خلق پیدا کردہ قد جابر خیمہ زین سن براوج حرج مستنیر

چونکه در ماندست از وصف حال پاک ای ز تو تازه شده برگز جان بیدار یار باز دست هوا نفس یادم بر لب گر نسیم لطف تو آید سحر گاهان مرا	و فقر تو حید خواهم بر در پاک قدیر وی ز تجید تو زنده خاطر خسته خطیر درین است اوقاتم دستگیر ای تنگبر جان و هم هر لحظه بر باد و دوبر و لیدر
	ز ان نظری که بر بیچارگان و کلا بطعن ز احمد می بیاید مسکین گاه گاهی بکبر
ز یاران دلر بایار نیست بهتر اگرچه کار خوبان بی وفا نیست چو با ان نیست عزت پیش محبوب خوش آنکس کوی برکش نیست سنه پر سدا نگارم هیچ گاه نمیدانم چه بد کردم بیانش	رسم عاشقان از نیست بهتر ز مایاری وفادار نیست بهتر بجهد قدر همین خوار نیست بهتر درین عالم گرفتار نیست بهتر نمیدانم که دلدار نیست بهتر که میداند دل آزار نیست بهتر
	بخوابد خون احمد ز نجات بی جرم که نزدش جرم خونخوار نیست بهتر
تمثلیست مصور جمال صورت یار نیز از روضه خضوان باغ نمایی شبت اگر است نظر از ظهور ایل کمال	درین معاینه می بین خیال صورت یار جمال خویش نمود از نهال صورت یار تمثلیست بظایر مثال صورت یار

بصورت همه شیا چو در نظر آید	بخشتم ظاهری دیدم کمال صدویار
ظهور نور خدای ز بخشم احمد شد تمثلیست مصور جمال صورت یار	
باز این دل دیوانه من گشت گرفتار زین پس بر آن شایده آن نذر خرابات نه در پی سجاوه نه پرولے خلافت آن شکل دلا ویز که دیوانه مراست مجنون که شو و شیفه هر دم نمیست دارم هوا که سگ خویش بجوانی اگر شیفه دل برخت نیست عجب جز آرزو دوست و گریه نماندست ما چپند که نم محنت ایام تحمل میخواستم از لعل لب گفت حدیثی	شد صبر سکون از من بچاره بکیا بر دست صراحی طرف خانه خمار کرد و بیکه جرعه گرو حبه و دستار نیزین پس من آشفته همسایه دیوانه در هر چه بیند رخ لبه است نمودار تا خلق بدانند بر که چو دیوانه آن سنگ بود کوفت و زرم بدیدار اے مدعی از طعنه من مست میدار تا چند کسرم بار من ذاق تو بهر بار چون روی تو بینم زبان ماند گشتا
احمد ز نظر باز و زندی شده مشهور کو خلق بدانند که ما نیم درین کار	
در هر دو کون نیست چه مطلوب جگر لے آفتاب حسن توئی ذره آفتاب	مقصود این من آن ز وجودش توئی مگر در ذره آفتاب طریقت و نظر

دریا بخت خوش که بستان شوی گم	در خج کیشن بدین و تبر از غیر کن
اندر وجود جملہ یکے بین در نظر	دور یا دور هر دو کی هست ذات او

احمد ظہور جملہ توئے اندرین وجود	دور هر دو کون نیست جو مطلوب شہر

کہ ذوق باوہ چہ داندا سیر باد غور	حدیث باوہ مکن پیش شاہد مغرور
برین صلاح فروریہ میثوی مغرور	بیایہ پیر پستان تو سہ نہایا
کہ نیست بے مے و طرب کمال فوج	بیار جام صراحی بنوش باوہ دم
فیغم روضہ ضوان خطوہ حور و حلو	بہ نیم جرعه مے خانہ گرد ہم از نیست
شوی بجلقہ مستان عشق روز نشور	ماگر ز خانہ خمار جرعه نوشے
کہ رنج تلخی جان کند نت شود مسرور	بہوی باوہ غمخاہ جان بدہ ایدو ست

بکام احمد برست ریز جرعه مے	کہ مست دوست نغیر دور و فوجہ صلو

یک قطرہ و صد ہزار کوثر	یک جرعه و صد ہزار ساغر
یک معدن صد ہزار گوہر	یک معنی و ہستیا صورت
خورشید یکے ہزار اختر	در کثرت ہست وحدت او
دور هر چہ کسبم نگہ برابر	دور هر چہ بہ نیم او محیط است
مسدوم شدہ وجود و دیگر	جز ذات خدایہ نیست موجود

نورش بحال ماست مدغم
 از روز نزل شراب وحدت
 با جملہ صفت محیط بالذات
 پیدا است و لے چشم نہان
 گشت ست دہان اہل کشف
 از نکتہ وحدت خدائے
 آنرا کہ خدایے پاک خوانے
 محتاب ز تاباوت تابان
 این صورت بمثال محبوب
 انوار ظہور او جہانت
 چون خاص تجلش بانست
 از وحدت حق کہ آگہی دہشت
 ہر وصف کہ بر جمال خوباست
 تا چند درون پرودہ باشی
 گاہے بنمود ذات خود را
 کہ ظاہر شد بساز بکر
 گاہے بنمود شکل عثمان

معینش بصورت ست مضم
 در طینت ماست مدغم
 ما راست بخاطر این مقرر
 پینہانت و لے چشم اطہر
 از کشف رموز او شمر
 ہر کس کہ گفت شد مدثر
 بر صورت ماست بین ہر
 خورشید ز نور اوست انور
 بر جملہ جہان شد مصور
 در کون و مکانت او نور
 زین مژدہ جہان شد شبر
 ہم خویش رسول شد کند
 از حسن جمال اوست مظهر
 بیواسطہ نام منظر
 بر صورت احمد پیہر
 کہ گشت عیان شکل عمر
 گاہے بنمود امجو حیر

احمد زامد جد اندانی در اصل نظر کنے تو بہتر		ای درو تو کیمیای اسرار سودای تو سودایہ جان از پر تو حسن آن دلارام یک رنم زراز عشق گویم یک جبرے اگر دہے ز جام گر راہ یقین یقین نمائے چون لشکر عشق راتنائے گاہے شدہ وصل گاہے چمن	
احمد جو ہوسٹ اصل موجود دیگر تو بگو حدیث این کار		گر زور و عشق او داری خبر بھیکس از عشق بان جان نبر قلزم عشق ست قعرش ناپید بے طلب در راہ نتوان درید	
خود نباید رفت رہ بے رہ		بے یقینیت کے تو ازم راہ رفت	

عاشق از جان باز دارد کمال | اگر تو مرد و راه عشق بپسند

احمد دست از دو عالم بر نشان
گر ز در و عشق او دار سبب خبر

ای که پیدائی تو بر شکل بشر
هر چه می بینم همه ذات تو هست
نور ذات شامل جمله جهات
هست با ذات سمیت ذره
هر که در دریای عمان شد فرو
سے نمانے ہر زمان ساز و گار
در میان مایست نام این بشر
ذات پاکت شد محیط بحر و بر
او ہر گویا زین معنی خبر
ذره زین بحر شد خورشید فر

ولہ

ای در قفس خودی گرفتار
پند از ز خویشتن بد کن
خود بینے را ز خود برون
میدان یقین کہ حق مطلق
اسرار خدای از تو پید است
خود را ز خودی خویش بردار
پندار کہ هیچ نیست پندار
خود بین کہ چیست هیچ شمار
بر صورت تو شدست ظہار
دیگر تو مگو حدیث ہمار

ما سایہ لطف کرد گاریم
آیات کلام عشق رایار

اندر دلخیش جویم کنارین فگار | و اما اندر وصال من مہی زین کنار

آب بحر مگر چه اندر مشک میگیرم قرار باز آخر کار بنگر جمله میگیرم گشت ناز بحر بودم موج گشتم بنگر اندر اصل کار سنگین همچون شرابم شیر گشتم چون عقیق جان من کثیف این کشته را در گوش و دل	همچو مشک از آب بیامین جد گشتم ز بحر نیز می بودم بادل بدین آخر چون شام نار بودم نور گشتم ذره بودم نور شد شیر به بدین شرابی از خم و حد و لا چند گاه معرفت چون جان میو انداخت

گرچه احمد بود اکنون گشت احد از نعل کسوت و میگردون از لباس کردگار	

هر دم از خویش بنجو کن گذر کرده مثل بمثال شر طالب خود باش ز خود کن گذر زبان ملک افکنده به مسجد ذات تو از صورت مغنی تر چند زنی طعنه تو از خیر و شر	ایکه عیانی تو بشکل شر دوست نگر از ره معنی عیان نیست موجود تو بجز ذات حق گشت بشکل تو ظهور آدمی آدم معنی همه در ذات تست مست می شوق شوار بنجو دی

احمد اگر غوطه زنی در بحر از تنگ این بحر برون کش گهر	

چدیست بعالم ز تو این شور و شر نیست بجز ذات تو ذات دیگر	ایکه عیانی تو بشکل شر تا همه ذات توئی با وجود

روئے نالے ویر سے زما پروہ قالب میان بر فلن صورت مائینہ روی شست صورت تو گزشتہ آشکار	خستہ این شعبہ خود در گذر تاکہ ببینم ترا یک نظر آینه را کے نگر و بے بصیر از سر معینش کہ داوے خیر
احمد اگر سترنگوئی بہت دامن خرس چہ کنے پر گہ	
در مدرسہ ہائے عشق ہر بار حیرت بزبان گرفت نگشت چون نیست بغیر دوست چہیز رفتم بہت بسے کفر ترسا آواز بر آواز سہ دلش در خویش نظر کنے تو ایدوست اگر مقصد جان جان تو خواہم زان جس عہ می پدید گشتہ منصور چو نمکتہ بردن و	رفتم کہ کنم رموز ظہار غیرت بدہان کہنا و سما در ملت کافرے کن اقرار باشد کہ رسم بدوست یکبار کائے لائق معنی تو ز نہار در یاب یقین کہ نیست تجرأ در خویش طلب کہ نیست اعنیا چند آنکہ نفستہ بود ہزار لابد بر رفت بہر ہزار
ای احمد از کتاب توحید ہر دم سبقتے بکن بہت کرار	

برخیزد کنار گیسو از غیر	رسم ورده عاشقانت این سحر
چون نقش احد بدید گشته	شد مخور چشم صورت غیر
در وحدت او چه کفر و ایمان	در راه یقین چه کعبه و وید
احول که یکے ندید هرگز	در ویده کور اوست لایخیر
آن شیر که نه یافت این راه	تحقیق بدان که هست با غیر
در قاعده سلوک این راه	در مصطلحات نیست لایخیر

احمد تو چنین جمال عنبر

برخیزد کنار گیسو از غیر

دل جانم چه ستا هست که ششم پیش نظر	گر کند جانب یک نفس آن یار گذر
او در بنجا بطرب شاد من اینجا در غم	او در آن سوی راحت من اینی مضطرب
قصه خویشین همیو شوم از دشمن و دوست	ز سر عنمای تو می نوشم چون شکر و شکر
دل همان بنظر عنماست هم از وقت تو	نظری از ره انصاف کن به نور صبر
حالم از گزندش ایام چو زلفت در غم	کارم از دست فراق تو سر اسیر بتر
زمن بیدل و آواره و در ماند و بچهر	یار برگشته و خورده بیاران و گمر

احمدی را هوس غمش سپران برده راه

میخورد زین غم اندوه بس خون جگر

صفات معنوی ذات قلندر	نه نور حق تعالی شد سر اسیر

برہنگن پرودہ تلبیس از رخ تجلی جز بصورت نیست مکن جو منصور می بیاید اندرین راه و ضوساز دز خون خویش هر دم مگو از رمز این معنی حکایت	ز نور خویش کن عالم منصور نظر کن جمله معنی ز مظهر کافا الحق بر زمین برد از نهر فدا ساز دول و جان و تن و سر که این معنی کسے را نیست و خود

تو ذات احمدی را بین درینجا
صفات معنوی ذات قلندر

خوشتراز جان جهانی ای سپر آئندہ بر صورت انسان پدید ع برے و لما بعثوه و مبدوم نیست غیرے در همه عالم و لیک میل جاننا سوے خاک پایست آشکارا بر لباس آوے	هر چه می جستم بهمانے اے سپر لیک در عالم نهانے اے سپر هر زمانے دلستانے اے سپر در همه و لما چو جانے اے سپر مایه جسم در روانے اے سپر هم نهانے هم عیانے اے سپر
جمال مظهر ذات قلندر ولا تو چند اندر پرده باشه ظهور نیست مکن جز بصورت قتیل مظهر ذات قلندر	تو ذات حق تعالی شد مظهر تو اے مقصود و لما نیک بنگر یکے بستگر همه صورت برابر همیشه تیغ بهر است بر سر

یقین است صورت التذکیر	هر آن نقشی که او صورت به بند و
که بر ذات تو شد معنی مقرر	ولا بر زن تو کوی بی نهایتی

جمال احمدی را بین تو اینجا	
ز نور حق تعالی شد مشور	

عشق آید مظهر حق آشکار	فلیست غیر جز جمال کردگار
در همه صورت یک معنی بین	و همه صورت به معنی آشکار
صورت هم معنیست معنی صورتست	صورت و معنی یک معنی نقش یار
در حقیقت نیست غیر را وجود	در همه یک دان و یک بین در شمار
و هو معکم رفیع حق است بالیقین	و رفیع را هم معنی پائیدار
نخن اقرب گفت و در معنی خدا	را از حق را در حقیقت گوش دار

احمدی چون ذات حق ز بهیت غیر	
این رموز تر حق است گوش دار	

بجارت تو بین بر من بیچاره فقیر	که غنی چاره ندارد ز غم و در و فقیر
باو شایسته است که بر و غر کند	مرحبا سلطنت فقر که ملکیت فقیر
مژده ایدل که من خرقه پیر بین شام	حبذا خرقه که بهتر بود از تاج و سر
تا که در بحر مودت زده صد غوطه	خاک کوی تو مرهبت باز عود عیر
تو آن تاج مصع من و این خج و خیر	که مرا خرقه خیر نیست چو زلف و خیر

چو چه در دست متاعست قلیل دنیا	ندید دل بهمه ملک جهان بن صیر
گر چه از فقر بدروزه کرم عمر بسر	بهر دوان بروم برو سلطان فریر

احمد می را نکند چشم عنایت شاد

بادشاهی ابدی راجه غم از رخ فقیر

چو از رخ پرده و اگر دانه امروزی	جهان را مبتلا گردانم امروزی
پرس و حور را دیوانه سازم	سپهر و خورشید گردانم امروزی
ز بحر معرفت موج بآرم	جهان را آتشنا گردانم امروزی
لباس عاشقان سوخته دل	ز آفت بوری گردانم امروزی
دل عاشق را زده و شنجود	ز سر اینها گردانم امروزی
مرا زید بملک الایزای	گد را با بادشا گردانم امروزی
ز سر سخن با قرب باز گویم	ترا از خود جدا گردانم امروزی
بگویم نکته از قباب تو سین	ترا من مصطفی گردانم امروزی
سر مخفی خود از کنت کنتر	بظاہر از خفا گردانم امروزی
بگویم هر زمان انی انالله	حقیقت را رو گردانم امروزی
ز غمزه خونهای کشتگان را	روان چون سیل گردانم امروزی
جمال خویش بکشته عشق	یقین دان خونها گردانم امروزی
ز گوشه و انامیم طاق ارد	همه محسب ابا گردانم امروزی

کتم لب خندہ از لعل شیرین
 نمایم تازہ زلف خود سران
 بیا ویزم سر عشاق پرور
 غنہ مطلق از نقد خسرے
 و لم بانے ہوئے عشقبارست
 نو از م پرده عشاق مشتاق
 ز انوار تجلی عاشقان را
 بر آرم از نواے سر بر فلک
 سلیمانم بگوئیں رب بہت پے
 چو موسے عاشقاں است مدہوش
 و تائب آفتاب عالم ہنروز
 نمودار می کنم از وحدت خود
 نغم بر فلک نہیں کو س وحدت
 منم موسے بر مینے وحدت آباد
 قباے سبز پوشان فلک را
 ز گرد راہ خود کھلے بسا زم
 نظر گرفتہ کنم بر سنگ و اہن

نسیم صفا حکا کردا تم امروز
 سدا ویر بتا کردا تم امروز
 رستہ با ہوش و اگر دا تم امروز
 نیازت را غنا کردا تم امروز
 زیر واز ہو اگر دا تم امروز
 ترا صاحب نوا کردا تم امروز
 چو موسے انجلا کردا تم امروز
 سرت صاحب نوا کردا تم امروز
 ترا مرغ صبا کردا تم امروز
 ز جام لن ترا کردا تم امروز
 دلت عنبرق ضیا کردا تم امروز
 نداے رہنا کردا تم امروز
 بہر سوئے ندا کردا تم امروز
 عصا را از دہا کردا تم امروز
 ز پیوند ضیا کردا تم امروز
 بصر را تو تیا کردا تم امروز
 بیک دم کہنیا کردا تم امروز

دوم یک شبنم یک شبنم را	کب را پیم گروا نم امروز
هزاران آفتاب عالم افروز	ز یک نور شها گروا نم امروز
ترا از ستر لا هونی خیر نیست	ز الاستر لا گروا نم امروز
مغ و ترسا و کفر و دین اسلام	همه را رنگها گروا نم امروز
سر اندازان این راه سحر	بسایم زیر پا گروا نم امروز
دوئی چون نیست بر تو عید تو	رخ از هر دو سر گروا نم امروز
ولا از جان جدائی مصلحت نیست	گدا را پا و شا گروا نم امروز

چو احمد عالمی آشفته سازم
چو از رخ برده وا گروا نم امروز

حجابین و آن بردارم امروز	نشان بی نشان بردارم امروز
جهان برویت یک نکته تمام	از آن نکته جهان بردارم امروز
بصدق این برده عقل فرود	ز سر اند زمان بردارم امروز
لواء النظر و ابر خوا نم انیدم	صفا عاشقان بردارم امروز
رموز عیس و سراسر آدم	ز خود بر آسمان بردارم امروز
چو خبر من نیست در عالم کس از من	ریا از میدان بردارم امروز
خودی را بخودی سازم پس انگ	مسکانه از مکان بردارم امروز
عیان را از نهان سدم موبدا	نهان را از عیان بردارم امروز

من آن مرغم که بردار سیاست چو مقصود نیست از جان جانان	نواس بلبلان بردارم امروز حدیث جان جان بردارم امروز
جمال احمد می بردم هوید است جمال تازیان بردارم امروز	
نقشب آن واین بردارم امروز یقین جمله جهان از عشق پید است ز نور خود سرشته خاک آدم چو آدم من یقین در جستم چون و من من کردم آدم و سیده جمال خود بعالم می نایم روای شادای ملکوت و ملک لفظ هر بن که می جستم باطن ملک را که رخ خود دانامم	همه دینار دین بردارم امروز گمان را از یقین بردارم امروز گمان از ما و طین بردارم امروز لباس حور عین بردارم امروز چو عیسای زمین بردارم امروز گمان از مننشین بردارم امروز ز نور حق بین بردارم امروز چو از رخ استین بردارم امروز امان را از این بردارم امروز
جمال احمد می آدم به جنت ز نور حمدا این بردارم امروز	
ای بر رخ تو شیفه ارواح مقدس گر بر زده تلمیس ز روی تو یافتند	بر ذات تو انوار تجلی است سوس پس آدم و ابلیس نمایند کی پس

از نگہ توحید کسے را کہ خبر شد اے طائرِ قدسے تو کہ از روضہ حقیقے این در حقیقی ست کہ در بحر مجاریست در عشق خداوند قدم پیشتر آور	بیرون نہ در راز دل خویش ہر کس بتر تو ازین گنبد نہ طاقِ مہرِش این گوہر دریا چہ نیسے بر کفِ ہر تا چند زنی گام ازین راہ تو واپس
احمد سخن ستر بنا اہل چہ گوئے آہنا کہ نہ اند بوا دی ہمہ ظلس	
نقش رخ بے مثال قدوس ہر صورت خوب کان عیانست این جبہ و حسنہ نہ بگوشت ابلیس نہ داشت چشم حق بین از معرہ نقش نہ اند محسوم در تختہ این نبات بنگر ایدل بہو اے خویش تا چند در حلقہ زلف یار ماندہ	در صورتِ ماضدست مجوس نقش ست زلوح روی قدوس در عشق نیسے نہ زند ناموس وید آدم را بذات معکوس از راہ خدا بے گشت مایوس ہر حرف کہ غیر اوست بل دوس مغرور شوے بزرق و ساکین مرغ دل من اسیرِ محبوبس
احمد بجمال خود نظر کن نقش رخ بے مثال قدوس	
در حلقہ لولیایان اوباش	می نوش شراب عشق خوش باش

تا فوق شراب عشق یابے در زمره عاشقان بد نام در حلقه طالبان مدہوش تو لذت عشق را چه دانے	باشد که شوے تو نیز او باش این جمله خودی از خویش تیرش سر حلقه شوی میان قلا اعنے چه کند جمال جمالش
	در صورت احمدی چه بینے در نقش بین کہ هست نقاش
عاشقان ز شاہ دمی نیست از بیرون خویش ہر کسے دار دخیال لیلے و مجنون لے کہ شوی میزان شعرو کہ گئے موزون نظم خون غم مارا حمال خون بار غم حرام تو دمی ز لنگرے بریاختے در اف خویش یونسی باید کہ باشد بر در دریای خویش بگذرا چون دچرا تا بنگرے در اف فقر	میں خزان باو ہا خوشگوار خون خویش عاشقان خویش لیلی عشق مجنون لے نیک بین میزان غم و راتا شوی موزون نظم ہر غمی کو کردہ باشد دست شست از خون خویش تا فروز میرے ہر خطہ باقارون خویش کہ بود راہ او ہر خطہ اکنون خون خویش چون ز غم و دم ز خوبی کہ شہر بخون خویش
	احمدی موقوف فردیت همچون بگیران میخور و او باو ہا از چہرہ گلگون خویش
در حلقہ عاشقان مدہوش بگذر ز خیال خود پرستے	مے نوش شراب عشق مے نوش شوریدہ عشق باش و مدہوش

شاید که شوکت تو نیز بخود گر راه رو به راه دل رو نقد غم عشق را بنیدوز بد نام کسے شود وین راه و زبیکه ز راه پسته بخویش تو شور خویش یکا	در زمره طالبان مے نوش این نکته عشق را بکن گوش گر جمله جهان دهنده فروش کو جمله جهان کند فراموش بخروش جام عشق بخروش و ز جمله جهان بخویش خاموش
سجاده حسنه را گردن ای احمد از شراب بر خویش	
چند خواهی نبشت نامه عشق قطعه درد از بیان بیرونست کام عشق است از مرد و برون لا لاق هر قدر کسے نبود	که نگنجد شرح نامه عشق تا قیامت رو نیست خامه عشق زانکه خود کامی است کامه عشق خلعت بادشاه و جامه عشق
احمد از عشق یار مے نازد نیست این تاج از عمامه عشق	
ای نور رخت مخزن اسرار فوق بر حسن رخت ظاهر انوار نیست این بحر محیط است که موجش همه دریا	بر روی تو انوار تجلی است محقق بر روی تو اظهار خدا نیست دقیق این قلزم عشق است که بیدست چو زرق

این بادِ عشق است که چون جام مصفاست این قلزم تو حیدر اسرار خدایت این گوهر ذاتی که ز دریا می معایت	وین شربت شوق است که جام مرق اظہار شدہ بر صفت ذات تو الحق گوهر نتوان گفت کہ نیست معلق

احمد سخن بہر گفت ست ہویدا
ہر کس نکند فہم ازین نکتہ مطلق

ای جمالت پر تو انوار حق ای رخت عکسِ حالِ ازیدی ہیچو منصور می بیاید شیر مرد کہ تواند چون سمندر ہر خست ای سگ آخر چند می لانی دروغ بشکفد جانت چو غنچہ در سحر	ذات پاکت مخزنِ اسرار حق رومی تو آئینہ دیدار حق تا بر آید سچو دو بر دار حق آنکہ اور قصمان شود بر دار حق شیر مردان بے تو در بازار حق گر تو بوی یابے از گلزار حق

خلق خافل مے نداند سہ تو
گرچہ احمد مے کنے اظہار حق

اے زلف تو دامگاہ عشاق اے عارضِ خوب و نصیب مسک تو چو نیست در سپہر تو پنجہ ہے کنے بفسندہ	اے روے تو سجدہ گاہ عشاق رشک رخ لعبستان قبیاق چون تو نیو و کجبد آفاق کافہ نکند بہ تیغ براق

چو طعنه های زنی تو محمد	
بر خنیز ز ناله های حسد ادا	

سایه گنداق حق بازم بجای عشق	مار افتاد ناله در سر هوا به عشق
زان هر دو مرهم آمد اندر دوا می عشق	لعل لببت نگار ایون شهید شکرست
سر کا عاشقانت شد خاک می عشق	کرده هزار جان را اندر چرخ زندان
صد ملک جان گیر و آن پادشاهی عشق	ملک و لم گرفته از تیغ غمزه آن شه
آوخ چه حیل می سازم از تنگنای عشق	ظاهر شدست رازم از عشق یا نازم
یار بگنجاق و اندر بدای عشق	فریاد میکنم من از دست خو بر ویان
رحم کن ترحم جز بنیوای عشق	رسمیست از گریان پر سینه بنیوارا
کس نیست جز تو محرم درازهای عشق	از سبب گیر حرفی تا راز با تو گویم

احمد مکن تو ظاهر سر از خوشیتن را	
در سینه دار پنهان اسرارهای عشق	

با دمی ز صلی هست به سنگ	در ندرت عاشقان گیر رنگ
والله که کفر و دین یک رنگ	در مشرب عاشقان قلاش
بے فکر تو ناما همه تنگ	بے ذکر تو کعبه پاکشت هست
لیکن نتوان بمرکب رنگ	سعد و ای تو گر چه هست با سو
این بود تو جمله هست فرسنگ	این بود تو گرچه خنیز دوا پیش

مردانه و راسته در ره عشق چون آمدی از تحیر خویش بے روست تو گزشت باشد کز وصل تو خوشین بخواست گردولت معرفت بجوئے در خویش اگر کنی تو فکرے مقصود عقل عشق یابے	کاین راه چه عقبتہ لست بس تنگ یک رنگ شوی صلح و جنگ مارا جو جنم ست ہر سنگ از دل بدر آہ این ہمہ رنگ از جملہ بیوسے یک کن آہنگ این عقدہ دو ہزار و نہ رنگ بیزار شوے زر و نہ رنگ

تو کعبہ و دیر را یکے دان
یک نقش مگر بجمہ از رنگ

ای ذات لطیف و شخص کامل موجود دہر و جود بالذات والہد کہ بمہوست و ردوالم ہجران چو بود مکان تو حید در راہ بقا ہمہ فناست در روی تہان صورت تو بر روی بستر تجلی خاص در صورت احمدی خدایت	ذات تو بہر وجود شامل باجملہ صفات خویش کامل آن حضرت بے نیاز فاعل ما یتم نبات خویش واصل غفلت بمیان است حال واریم درین بسے دلائل گردست از ان دو چشم مائل خالی از صفات حق و باطل

گر نیک و اگر بدیم اما از راه کرم نواز مارا	ہم زمان تو ایم مجتہد واریم زیراکہ شکستہ زار زاریم
نخستہ سنگے جہم پوئیم از نسبت او در افتخاریم	
ماہ را در نقاب مے بنیم ظاہر اندرون سیدہ جان من و آئینہ صفای وجود موج را عین بحر مے بنیم	بحر را در حباب مے بنیم ہر زمان خود گلکاب مے بنیم بسیہ آفتاب مے بنیم آب اندر شراب مے بنیم
جام را چون بدست می گیرم ساقی اندر شراب مے بنیم	
دوش و درویر نغان میزدوم بینود سرست بیک جبرئہ از سر مستے در دیوانگے مست مے از عشق جبر جبرئہ از نفس سوخته خوشیستن چشمہ خورشید بے خونم ماہ من از ویر ہون شد پدید	حلقہ دل بر ویر جان میزدوم بر ویر چنانہ فغان میزدوم دست بسر قص کنان میزدوم والہ و مستانہ فغان میزدوم آتش غم در ویر و جهان میزدوم ہر نفسے کز دل و جان میزدوم شکہ بدان حال فغان میزدوم

صیقل آینه جان منم در همه ذرات صفات نیست ملک جهان جمله مسلم است گاه چو گل خنده زخم در چین در دو جهان نیست بجز ذات من ذره ذرات شهو نیست	آینه صورت جان منم هر چه بینی تو بدان آن منم ورقه این زنده سلیمان منم گاه چو گلستانه ریجان منم آمده در کسوت انسان منم بر همه هستی تو تابان منم
احمد زرد و دزدل زنگ گفت صیقل آینه جان منم	
من شیفته جمال اویم سیراب دلم نشد ز آب آشفته جمال آن نگارم او بادشمن است در راه	دیوانه خنده و خال اویم تا نشد آن زلال اویم سرگم شده خیال اویم چون مورچه پایمال اویم
احمد هزار بار گفت من شیفته جمال اویم	
ما آیت نص کرد گاریم ما نظیره عشق هستیم ما خندان ذات محض هستیم	اسرار رمز عشق یاریم مطرب ظهور کرد گاریم ما منبع لطف آن نگاریم

سکان مقام کبریا یم	مهمان عزیزان نگاریم
مرغان بروج کاخ قدیم	مانیم زمان مکان نداریم
سلطان سراچه ظهوریم	بر مرکب عشق شمسوایم
احمد جو جمال خود نماید	
ببینم بتقین که کردگاریم	
مائیم که جان ماست پر لغم	در محنت و رنج مانده دهم
ورد که ز حد گذشت اندوه	آفخ که بجان گرفت در دم
دل سوخته راز را رگشسته است	زین آتش غم بسوزانم
زین رنج مرا نبود در مان	وین درد مرا نبود مرهم
احمد ز فراق یار محزونست	
دل زار و نزار دیده بدیم	
بر تخت شهو و شهر یایم	بر مرکب و صعل شمسوایم
بے تاج و دوداج بادشایم	بے ملک و خزینه کا سگاریم
مار سهر و کار با کسی نیست	بیرون از حساب در شماریم
یک رنگ چو کفر گشت ایمان	با ملت و دین چه کار داریم
ور مذہب با و دینی ننگند	با جملہ جهان کیے شماریم
مستارغ ز نماز و روزه و حج	ما سرخس و گرسے گزاریم

مارا کعبہ اوصفا نیست	ما قبلہ زروے یار وایم
مارا تو بسین بصورت ما	ما نظر عشق آن نگاریم
احمد احد است نیک بنگر	
این ذات ز صفرے شماریم	
ما چشم دل بجانب ولد ار کردیم	جان رافدای غمزه خو خوار کردیم
ما گندہ ایم سر سبز کوئی لستان	خود را براہ دوست سبکسار کردیم
از ہر یکد و جبرعہ دورے ہزار بار	جان رافدای خانہ شمار کردیم
مارا نہ راسے جاہ نہ رواسے خالق	خود را برین طریق سبکسار کردیم
احمد لباس خرقہ چرین بخود بین	
پہنسان بر حیرتہ زنا کردیم	
نقاب از روی خود چون گرفتیم	جہان را عاشقی از سر گرفتیم
جمال غولشکن چون دانہم	جہان جملہ بحسن اندر گرفتیم
چو محراب اروان خود کشیدیم	جہان در طاق و زنبہ گرفتیم
ز جامے مع التہ جبرعہ خویم	ز سہ مستی رہ دیگر گرفتیم
شراب احمدی در کار وایم	
ز جام اینما ساعنہ گرفتیم	
پردہ بردار کہ تا عاشق بہت ناگیم	روے بنامے کتا سجدہ پیشیت ہم

زندے و شاہد بازے زیر شفق گنگے عاشقانیم فتادہ لبیر کوئے غمت در تمنای وصال تو ہمہ روز و شب گر و ہم جان بے پات ہے مرد و خواب پاوشہ راجہ غم از یاس مہر و چکان	تو بیندار کہ ماہر گرازین و گندیم اندرین بادوہ جانز اسلاست ہریم در میان رخ و زلف تو بخون و خطیم تا بد اند کہ مازند و بجان و گریم تو سیلما نے و ما سورجہ پاسبیم

احمد رند نظر باز کہ شاہد باز است

سرخو کرد عیان بر تو کہ زایل نظریم

ماگدایان خیل سلطانیم کہ چو موسے کلیم بر کہ طور ماہ زنبیل نیستے ہمستیم در و عشق از دو باہا پید است چون نظر بر جمال خود کردیم آیت مصحف از جمال وجود عالمے عاشق خدا کرد مرغ لاہوتے ایم و طائر قدس ہست ایوان قرب و روحیت گوہر یازین طبائع نیست	لبیر ملک عشق سلطانیم گاہ بر طوفت عمر انیم گر چہ در مملکت سیما نیم بو العجب در دین کہ در نیم عاشق حسن خویش حیر نیم از ازل تا ابد ہے غم نیم گر نقاب از جمال افشا نیم باز بست کہ ما چہ مرغ نیم ماوران خاصہ نقش الوانیم در دراز یا سے گوہر کا نیم

نہ زخاک و زباو نے ز آتش	تا بدائے نہ این و نہ آنیم
محرم سے لے مع اللہیم	عالمے نکتہ حنا و انیم
پادشاہیم بابلک فقر	گرچہ ما آمدہ و زندانیم
یوسف ملک مصر لاہوتیم	بہر آن آمدہ بکنیم
مرغانیم از شمیم قدس	کہ درین دامن دہر ہم انیم
گاہ لینے و گاہ مجنونیم	گاہ پیدا و گاہ پنہانیم

ہمچو احمد بعلقہ زندان
زند خود باز در دستانیم

تا جمال طلعت جان ویدہیم	جان جان سرست جانان ویدہیم
من نیم حیران چو موسے صد ہار	ربا رنے کفہ حیران ویدہیم
نکتہ زگویم نیمہ عشق خود	جملہ را و زندہ سلطان ویدہیم
من یقین خویش در ہر قطرہ	قلزم دریاے عمان ویدہیم
در خم ہر تار موسے دلبران	صد ہزاران سہر نہان ویدہیم
ور میان کفر و زلف نیکوان	در حقیقت نور ایمان ویدہیم

تا جمال احمدی رخ و انود

مشکلات عشق آسان ویدہیم

تا جمال دوست پیدا ویدہیم	خویش آشفتمہ شیدا ویدہیم

از رموز سخن مشرب ہر زمان نکتہ آزد و ہمو معکم خواندہ ایم موجہا گنجینہم از بحر جود گنج اسرار خدایم خویش را بر رخ خوبان یکایک ہر زمان شکر و حلوی کے دان ایچران بر جمال حسن خوبان بیشکے	سہ ہا ہر سو ہوید ویدہ ایم لی مع اللہ آشکارا ویدہ ایم این ہمہ امواج دریا ویدہ ایم گوہر می از کنت گنرا ویدہ ایم جملہ حسن حق تعالی ویدہ ایم شکرت را جملہ حلوا ویدہ ایم جملہ اسرار خدا را ویدہ ایم

چون محمد رب الوہ احمد می

آیت انما تحت ویدہ ایم

مرغ قد سحر ز اشیاں پریدہ ام با محمد بودہ ام در طوف خوش گاہ بودہ ام در میان کوہ طہ گاہ همچون خضر در ہر چشمہ سالما شدہ کا ندین باغ و جود ہمچو سبزہ بر سر ہر جوئی بار در حیات جاودانی ماندہ ام صد ہزاران سال در ہر قلبے	اندرین گذر گل آمیدہ ام در مکان لامکان گرویدہ ام گاہ باموسے سخن سنجیدہ ام در میان راہہا غلطیدہ ام ہمچو بلبل زار ز رونالیدہ ام از تراوت بار بار ویدہ ام خلعت عین البقا پوشیدہ ام روز و شب باہر کسے پوشیدہ ام

از شراب احمدی بس جام عشق در میستان صفا نوشیده ام		درآمد از درم عیار ستم ز عیاری پیرو ده جان دل شراب عشق را در کار کردم چو آن در درون کام من رفت ز سر مسته خروشه بر کشیدم چو دین کفر را یک رنگ دیدم چو از دل بر منبه معلوم گردید چو از و بهو حکم گشت روشن بقای مطلقم شد فانی من بیک جرعه دو صدستی نمودم	
تو احمد را احد میدان به تحقیق که گاهی در علو و گاه به پستم		دش چوین مقصود کوی جان با فیم انچه پنهان بود از انسان سرها لها از رموز کنت کنز هر چه مخفی بود آن ظاهر اندر جمال حسن خوبان با فیم	

من جامم به حکم مست بهیوش آیدم بهرمان بانگ ناخج تمیز نه پنهان بخش چون مرا کز ناک شد و از حدت کف و دین	وزر موزن سخن اقرب سر نهان یاقم نیم حربه از شراب عشق جهان یاقم در میان سینه دل نورایان یاقم

احمد از جمله عالم نیست غیری و جهان
راز سجا نیست این کز ز میران یاقم

من خدا را آشکارا دیده ام بے کم و بے کاست دیدار خدا بر رخ زیبای سر و نازنین من بنیدانم چه میداند کس صورت حق را بختیم ظاہری گر کسے پرسد چگونه دیده	آشکارا من خدا را دیده ام بے کم و کیف آشکارا دیده ام نور پاک حق تعالی دیده ام من رویت این صفار دیده ام بر جہالت اے نگار دیده ام صورت ایزد شمارا دیده ام

بر رخ احمد جمال کس بیست
نیست پنهان آشکارا دیده ام

ما بجله بصورت خدا تم در باب یقین کثیست غیری در صورت ما بین تو پیدا کس نیست بخت تو اندرین جا	در صورت خود خدا نامیم غیرے چه بود که جلم نامیم بر سکه خود زده لوا تم ما یسم حاصل کار نامیم

دور تو دورین مقام آید در کسوت فقر یا چه بینے در صورت مانگر خدائے گاہے جو غلیب گاہ آید	دور تو دورین مقام آید در کسوت فقر یا چه بینے در صورت مانگر خدائے گاہے جو غلیب گاہ آید

در کسوت احمدی چه بینے

آن بین که روای کبریا یم

پندار و کبر از سر خود بر گرفته ام مارا چو راه دین نمودند سالها جمله ریا نمودم را هر چه بود آن دنیا و دین ز خاطر خود محو کرده ام اندر مکان عشق چو مردان نشستم آب حیات از لب دل از خود دادم در راه فقر طالب مطلوب بودم مقصود راه کعبه دین بر دیدم جمله حجاب خویش زدودم و کردم	دین معان و راه قلندر گرفته ام ایمان و کفر جمله برابر گرفته ام زهد و صلاح جمله فرو گرفته ام در راه عشق کار خود از سر گرفته ام حب الوطن ز مدت دل گرفته ام در راه حق معامله دیگر گرفته ام جام جهان نای ز ساع گرفته ام مطلوب راه فقر ز حد بر گرفته ام در راه عشق راه پیمبر گرفته ام

مقصود جهان جمله جهانست احمدی

این نکته لطیف چه خوشتر گرفته ام

ما سبق عشق از خط دل بار خواندایم	سیر موز عشق از آن یار خواندایم
آیات حسن یار که پنهان خلق بود	از صفیه جمال بستگار خواندایم
موجود جمله ذات آثار یار یار است	آثار سیر یار با طهار خواندایم
مکتوم گنج عشق که از چشم مانع است	یک یک بلوغ دوست آثار خواندایم
مقصود کار بر رخ آن یار دیدیم	حرف یقین رخسار یار خواندایم
هر طری از وجود خودی دور کرده	در درس سبق عشق بیکار خواندایم

چون احمد از خیال تو آشفته گواهم
این نکته شریف که بسیار خواندایم

ما سیم جمال عظم	بر صورت آدمی و آدم
مهر و نازت خویش گشته	در صورت ماست هم عظم
خوش باش که به نیست پیدا	الا که بذات نیست مدغم
جبهه ذات خدا و اگر نبینی	میداست بذات در دو عالم
در کسوت آدمیت پیدا	در صورت آدمیت مجسم
والله که جمال اوست ظاهر	در صورت خویش گشته عظم

در صورت احمدی خدایت
پیدا جمال خود مکرم

هر زمانه شکل پیدا میکنم	عارفان ره است و شیدا میکنم

گاہ اندر گنت کنز بودم	گاہ رموز عشق پیدائیں گم
گاہ بودم در بطون و دیکون	گاہ خود را آشکارا میں گم
گاہ ارے میں غم بر کوہ طوبہ	گاہ شکستے مجھ موئے میں گم
گاہ گویم این ترانی با بخود	گاہ پیدائید مبضائیں گم
بودم ہمیشہم و ہاشم بے خدات	بین چہ سر من بدیخا میں گم
نیست پیدا در جہان خدات من	ذات خود را من ہویدا میں گم
ہر چہ بیٹھے تو بظاہر ستر حق	من زیر سے سیر بطوا میں گم
میز غم طبع خدا فی ہر زمان	کین سخن ظاہر بعدا میں گم
بس بروی مصطفیٰ و مرتضیٰ	آشکارا کشف معنی میں گم
نیست ذات اسحق جز ذات حق	کشف راز حق تعالیٰ میں گم

ترجیع بند

ما تہینہ جہان نایم	ما نور جب ال کبریا یم
موجود و جزا وجود نایست	در ہر چہ نگہ کنے تو نایم
ہر قطرہ کہ بنگرے زویا	دریا ب کہ قطرہ نیست نایم
وزیر گلیم زندہ خویش	افرشتہ بر فلک لوایم
یک قطرہ جو بنگرے تو نایم	محبہ محیط آشنایم
بر سہر ق کلاہ لے مع اللہ	در ملکیت ففتہ ریاض نایم

بر او چ سپهر عشق مهریم   چون ذره ز شوق در میویم

مایسم بنور خود منور

بر صورت آدمی مصور

در ملک عشق شهر یاریم
ما از چه بکس ننگا داریم
از عالم بخود برآیم
وانند یقین که کردگاریم
ما راست هر آنچه هست داریم
ما چشم ز دست بر نداریم

ما نقش و نگار آن نگاریم
ما را چو کس نمی شناسد
گر یک نفس از رموز تو حید
عالم همه در خروش آید
تو هر چه طلب کنی ز ما کن
یکدمه بوستان وحدت

بکشتای و چشم روی مابین

بر بندۀ غنیمت روی مابین

هم روی تو امید داریم
از گرد گناه یرغباریم
مخرج سنان طعن عاریم
هر لحظه بچشم خلق خواریم
انگشت نماند هر دیاریم
ما سوختگان خامکاریم

ما گر چه بے گنا بکاریم
بر کوب ملائیم رسوائیم
مطعون بان خاص و عاریم
دخسته و تن شکسته بدنام
ما شهره شهسود کوه باهم
ما گم شدگان راه عشقیم

ما را سحر جاہ و منتزلت نیست	کز عنسرت و جاہ عار داریم
ما را سحر و کار با کسے نیست	با کار کان چه کار داریم

خست رنگے بسوے ماکن	
کز لطف تو بس سپیداریم	

ما شاید خودیم ز لاہوت آدمیم	از رشک بے نہایت و پرودہ شدیم
وز او تو بنگرے کہ چو پرودہ بروں شیم	مینے کہ عالمی ہمہ مقصود و ہم خودیم
این رو را بشوی بصد آب معرفت	تا بنگرے ز حسرت ما ہم فرقدیم
این پرودہ را کہ بنیے نامیت یقین	چون پرودہ برقد تو بدانی چہ شایدیم
جملہ فرشتگان کہ بگرد سجد ہا	زیراکہ ما ز عالم مقصود مقصیدیم
ما حق نمیم آنکہ بغیر او گر شدیم	خود ما ابد چہ سرور و ہم و خوش قدیم
ما ہم کہ حجاب رخس بہرہ زدیم	کا مہر وجود آمدہ ساخت شایدیم

احمد بداند کہ جملہ توئی اندرین وجود	
بہت گر بہر وجود کہ ساخت ہمیدیم	

واسطہ تن گذشت روح مجر شدیم	بہرہ تن شکست مرغ مفروشیم
قالب فانی شکست دولت باقی رسید	مستے تن در گذشت ذات مخلص شدیم
شہر فنا سو ختم ملک ابقا یافتیم	رفتہ صدا از میان شخص موبد شدیم
کشتے قالب شکست ستمہ تبارج داد	خیمہ بیالازدیم تاجر سرمد شدیم

رابطہ این وجود سرسبز اندر گسست جملہ تعلق گذشت مرثیہ چو احمد شدیم	
بر در دل ہوے وہاں سے میر غم ہر سحر گاہے نواسے میر غم این جہان را پشت پائے میر غم عاشقان را مر جہاںے میر غم طلعت عشقش چند ہاںے میر غم سرخاک و زرباںے میر غم ہر نہ مانے دست و پاںے میر غم ہم نمان را پس قفاںے میر غم بر اسید پاوشاںے میر غم علقہ بر در چون گداںے میر غم	من کہ از مستی صلائے میر غم بلبل مستم ز گلزارِ صفا رو پروئے آن عجب آب و دوام طالبان را بارک اللہ سے غم در بیان حلقہ مروان دین جہم سے سایہ ناک کہے و بیت غرقہ ام در بحر عشق سبک راں دوستان را خیر بادے می کنم چون گداںے حلقہ بر دریا لہا تا گر بارے بیام بر در شا
ہمچو احمد غرقہ ام در بحر عشق ز ان نفس ارشادناںے میر غم	
رموز عشق را پیدا نہادیم تو سب کو بین کہ ما اینجا نہادیم ہر جاںے دو صد غوغا نہادیم	ہر آن سدی کہ در آسمان ہادیم کس پیدا تواند کرد این راز جو مرثیے از جمال خود بگفتیم

چو آدم شد بتبشش ماهویدا نیکو را در یکے آخریکے دان جمال ماست اندر کل موجود	نیز از ان شکل در محراب نهادیم مشو دو بین که با یکتا نهادیم نکو مبتگر که در شیانها دیم

اصدا حمدیکے فان اندرین آه تفاوت در همه اسمانها دیم	

ما گم شدگان از در دلدار رسیدیم از و عاشق نهادیم مصداق مرقع سجاده گرد کرده و در لایه دریده دل داد و بدلداده سر نشینست ما چیم که مهر گشته و بدنام شدیم	جان کرده بکف بر در رخسار رسیدیم تشیع شکسته یوزنار رسیدیم رسد از سر در کوچه و بازار رسیدیم بخت بد بخت بد دستار رسیدیم ما هست که مست طلبکار رسیدیم

احمد جامشای بن یار دل افروز مهر مست بکف باو و در شیان رسیدیم	

من از نشین قدیم درین سر کلیم بهرومیت نیز از ان نیز ارباب دل مرا بگردش افلاک و چرخ سرگردان ز چرخ گردش عالم شکایتی چه بمر به طرفت که گریزم مرار با نی نیست	به بحر عشق ستمکار چند غوطه خورم ز جو نفس بر نیم که خرقه پار خورم عداوتیست قتاده میان جان و دم هر گناه شکایت بود ز خوشیستم که هست دشمن جانی درون یر خورم

اگر موافق نفسم بدانکہ شیطاغم	وگر مخالف و نیم بدانکہ کم ز نیم
مرا عقتل و ہنر ہر چہ میر سب سہر	خیال فاسدا و گرد گشتہ و بد ہنر
من از ریاض قدم بلبل خوشا وادم	کہ عشق ہستی من آمدست از وطنم

بر منر حمید دیوانہ کے رسد عاقل
کہ نفس حج یکے ہست گوش کن سخنم

عشق را رہنا یقین دیدم	کہ نمرۂ کف و دین دیدم
عشق شد رہبر بہرہ و نہا	عشق با کفر و دین قرن دیدم
گر تو فانی شوی بخوشی سے	راہ پیدان خود ہمیں دیدم
از فنا و رہا شوی با تے	راہ رفتن بحق چنین دیدم
ورگہ شتم ز وصف و موصوف	چشم معنیہ ذات بین دیدم
عشق از کل کائنات گذشت	نور حق بحسب کشین دیدم
ہر صفائی بذات خوشدست	وصف آن ذات خود زین دیدم
جون گذشتم سن از خیال ہبان	ماہ و خور را بر زین دیدم
گوہر بے فناست گوہر عشق	کہ درین چشم جون نگین دیدم
من طفیل فنا بہ صفیہ عشق	آتشہ ذات نامین دیدم
چشم عالم زیر تار بالا	پیش او جیبہ بر زین دیدم
حسن آن مہ کہ عکس دست و کون	باہرہ ذات ہم نشین دیدم

احمد انبر تو جمال حبیب نور محبوب رستین دیدم		قطره از بحر عشقم باز بین دریا شدم باز می بینی چنان آن بحر چون پیشم باز آب کمالش موجسان پیشم ز آنکه ظاهر بودم و درون نجاشم عوط خوردم ز وحدت باز ناپیشم ز آنکه نادان براه عشق که داناشم		کم شدم و خوشی تن در خوشی تن میباشم قطره سان بحر وحدت غرق بودم شبنم بودم ز دریای جمال بیکران که بود کاین پرده از دهن خود و گنهم تو مهر من که من بجز عشق بیکران در ره عشقت بیاید و نشسته و میست	
احمد اندر راه وحدت هر دو عالم یک بید در ره توحید بنگر تا چسان بکنا شدم		خود را میقم خانه خمار یا فتم تا بوی از صراحی آن یار یا فتم ناگاه فتحیاب شده بار یا فتم شمع جمال دوست شکر بار یا فتم وانگه ز شاخ دوست بر و بار یا فتم کز خم عشق رطل گر انبار یا فتم کز حسد من جمال تو انبار یا فتم		تا جرعه ز جام لب یار یا فتم مستم چنانکه هستی من جگه گشت نیست پیش در میان که بس حلقه میزوم پروانه وار از دل جان چون برآدم بچ نال خویش بر انداختم ز خویش در هر یک پیاله در وی بجان شدم یا نهایی آرزو من شده تمام	

بیز ارگشتم از راه نام دین خویش   خود را میان کفر و پیر یار یارم

احمد براه عشق توان یار راه عشق   چون من براه احمد مختار یارم

ذات حق را من بپیدا دیده‌ام	من بصورت ذات حق را دیده‌ام
هر زمانی شکل دیگر میشود	صورت انسان خدا را دیده‌ام
چون محیط جمله آمد ذات او	ذات او را آشکارا دیده‌ام
نیست فرقی خود میان از ما	ز آنکه معوج و بکمر و پیرا دیده‌ام
آشکارا در همه کون و مکان	صورت یزد و تعالی دیده‌ام
نور او چون شعل جله جانست	نور او در زیر و بالا دیده‌ام
نیست پیرا خبر که ذات یار او	ذات او در جملة اشیا دیده‌ام
سخت پنهان از ظهور و خفتن	گاه پنهان گاه پیدا دیده‌ام

بر لباس ملبوس پیدا احمد است   ذات احمد را باینها دیده‌ام

آدم تا باز حیرانت کنم	از وجود خود پشیمانت کنم
گاه رفیر عشق را آرم بعلم	که ز علم خویش حیرانت کنم
گاه خواهم داو حسن خویش عشق	گاه چون ازلفت پشیمانت کنم
گاه مغلومت کنم این علم را	که ز علم و عقل نادانیت کنم

گاه بخشم آگهی از مکر و دیو	گاه از خاتم سلیمانم گنم
درختین سالکین سازم پیش	در نهانت جان جانانم گنم
گاه سازم عشق را همان تو	گاه اندر عشق همانم گنم
چونکه آتش عشق را آگهی شوی	خویش را با عشق قربانت گنم

احمدی آمینه سازم خویش
تا هر کس را مسلمانم گنم

آدمم نامست حیرانت گنم	همچو موسی خویش بجاینت گنم
گرفته در خواب گیرای رختی	چون فوج الله قربانت گنم
گر کنی کشف رموز سحر حق	چون حسین کشته بجاینت گنم
سازمت اول گدایی خوشین	بس ملک فقر سلطانت گنم
گاه بردارت کشتی چون حسین	گاه اندر زاریت بجاینت گنم
گاه ترسانانم گاهی جود	گاه مومن که مسلمانم گنم
گاه سوزم گاه سازم دبدبم	گاه آبادان و دیرانت گنم

گاه چون احمدم هر مست خود
تا هر کس را مسلمانم گنم

آدمم تا خویش را پیدا گنم	جمعه ابر خوشین شیدا گنم
جسد معلومت گنم از علم خود	علم را کان هر زمان پیدا گنم

عقل منجم تا که معلومت شود چونکه خب نفس را که شوی در حقیقت سالک تن نیست چونکه عقل و علم آینه عشق	با عقل و علم را رسوا کنم در حقیقت مرتزاه را رسوا کنم در نهایت عشق را ایمان کنم کار تو از عشق رتوبالان کنم

احمد می راز نماید و واحد
تا دم تا خویش را بپایان کنم

آمدم تا سخت بهیارت کنم نور از عشق خود بر تو ختم همچو آب و آهیم و زار افکنم از برای جلوه مردان عشق مست گردانم بیک جبهه ترا خود اناحق گویم از سستی عشق نقش علم و عقل شویم از دولت محو گردانم بکلی مرتزاه	از گران جانی سبکساری کنم از همه اغیار بیزاری کنم انگهی آن نار گلزارت کنم بویا و لفظ بانارت کنم انگهی رسوا ببارت کنم سرمگون آگاه بردارت کنم انگهی رسوا را اخبارت کنم بس از آن بر خوشین بارت کنم

احمد می راز محو گردانم ز خویش
آنکس مقتول رسد ازت کنم

بهر آینه ز بخش جمال بابی نمیم	بهر جانی نمود از آن دلدار نمی

رموز نکتہ دانش زیر لوحی همیخونم نه پنداری که بی عمرت این باغ وجودم رشاهاں ملکِ حدیث ابلکِ خویش منصفه رموز و هو معکم را بهر ذاتی بهی خونم	جهال منی پاکش بهر خسارے بنیم هزاران طائر قدسی بهر گلزاری بنیم برای جلوه ایشان بهر سوداری بنیم بسمه اسرار ربانی ازان اظهار می بنیم

بچشم احمدی نگر کمال سن می زار که من این صورت و معنی بچشم یار می بنیم	

ساقی بده آن باوه که من تو بچشم یک جرعه توحید ز خمیانه باوه چون در همه جایست تجلی و لام دیوانه زنجبید بهر زلف بتانیم این باوه چه چیز تو بکام دل مشتاق چون ره بسر تنگده و کعبه ندانند	بر باد نشان آن زهر کنون باوه بنیم کز روز ازل شیفته و عاشق تم در دیر در آیم و بتان باسرتم دیوانه مگو سید که دیوانه زترم کز دین ساقی ازل مست استم معلوم نشد تا بچه و نیم و چه بنیم

جز قصه احمد نتوان گفت حدیث چون احمد سرگشته ازین قصه پرستم	

ما بهر زندان خرابات منانیم ما راه نامی همه و نیم به تحقیق ما مقصد مقصود جهانیم و درینجا	ما مرشد پیران مناجات جهانیم ما کار کشای همه پیران و جوانیم ما طالب و مطلوب منیم و زانیم

ماست استیم بیک جرئہ توحید ہر حرف کہ از دفتر تہ حمید بخواندیم آویزش مانست بکونین تحقیق در طینت مآب ہدایت بنہاوند	جز راہ خرابات سفان پراہ ندائیم دیدیم کہ از ذات خداوند تشائیم ما دست ز کونین بکیا رفتائیم ارشا و کن عشق در کون و کنائیم

چون احمدی از لفظی مائیات رسیدہ پس مصیبت کہ ہر لحظہ درین شرح و بیام	

ما ہمہستی خود و عشق ناپ فگندیم در میان عاشقان بدنام سو گشتیم تا ندانی عقل کل ابرو چہ شد کردیم نکتہ توحید حق از لوح حق بر خواندیم اینہم یکیک حد لا مکان آوردیم جرعہ از جام توحید خدا نوشیدیم عاشقان از لواء اندر سماع آوردیم از جمال کائنات این پردہ تعلیس	خوشترین او خرابات خراب فگندیم نمائیم خوشترین او تراب فگندیم عقل سر گم گشتہ را و خدا فگندیم بحث اسرار خدائی در کتاب فگندیم در میان این فغان از اضطراب فگندیم مالہای زار و چنگ ناپ فگندیم شورش اندر سر این خاک ناپ فگندیم ہرزمانی از برای ضعیب فگندیم

احمدی را بچو زلف خود پریشان کردیم کامہ اورا سر بر در نیج و تاب فگندیم	

در صحبت پیران خرابات فرہم	ساقی بدہ از میکہہ عشق شرابم

از جبر غم تو حیدر شوم بخود و دست زندان خرابات مقصود رسیدند	استمان برارم بس در طنائم از مقصد مقصود چهاروی بتمام
چون رهبر من در ره دین پر نیست در راه یقین کعبه و تجمانه یکے شد	در صومعه اهل عبادت چه شبام پندار که نه اهل عقابم نه صوابم
سر سیت نهان در نفس هر خرابات	کمان در سخن اهل مناجات نیام

چون خاک در سیکه شد سر نه چشم بر خاست هم از احمد دیوانه حجام	

بر جمالت هر گز اافت چشم بشتمها بر سوراخ شد اشک من	جز بر دین هیچک نمکشا چشم هر طرف سیلاب بیرون داد چشم
جلوه محبوب در هر جانب است کس نیاید در نظر الا رخت	ز آن طرف در هر طرف بنام چشم تا بروی خوب تو افتاد چشم

گر کند احمد نظر بر دوس غیر کور مادر زاد هر دم با چشم	

بابای عشق بالا میروم طالبان عشق را جویا شدم	در سر هستی با علی میروم در روز عشق آنجا میروم
عشق آمد حبسه بحق آشکار لا اله الا الله میروم	ز آن بسوس حق تعالی میروم لا جبرم بر عشق الا میروم

باز چون قطره بدریا میروم زان چو گو غلطان شهبامیروم بے سرو سامان بے پای میروم عشق بالا میرود و ما میروم	آمد از محب لاهوتیم ما هر زمانی نیز چو گان عشق از خم چو گان نیز نغمه محال ورسنی گنج بد عالم عشق ما
چون دوی ز نیست راه احمدی هر زمان از خویش یکتا میروم	
باز سوی لا و لا میروم باز سوی ذات یکتا میروم زان بسوی رب اعلیٰ میروم زان بسوی ذات معنی میروم ما بمعنی هم با نجا میروم عاشق و بیوش مشتاق میروم هر دے سو سبک بکلی میروم	باز سوی حق تعالیٰ میروم بر شکست این دوی نامعشق نیست موجود بجز ذات خدا ذات معنی واحد لا شکار معنی معنی بهین در اصل کار برگسته این مهابار عشق حق از برای رهنمون عاشقان
احمدی را در احد جویان شده باز سو بے حق تقا لے میروم	
در کسوت فقر باو شایم گر صورت خود بد و ناخیم	ما مظهر ذات کبریایم خویشند شو چو ذره در تاب

در صورت دلبران هوش	از جمله جهان چه دلربایم
هر ملت راست سجده گاه	ما مقصد جمله سجده یابیم
در یاب که کیست در دو عالم	ما یم بذات خویش یابیم
تا نوز جمال خود بدیدیم	از غایت حسن بدیدیم
در یاب یقین که راه تحقیق	در خویش ز خویش رسنایم
اندر صدف تنم حکید	ما در سیم و بی هابیم
گر برده معرفت به بین	ما حاصل جمله بدیدیم
تحقیق بدان ز راه تحقیق	ما منظمه سترانیم

ای احمد اگر یقین به بین

و انی به یقین که ما خدا یم

گوهر کان حقیقه بخدائی ما یم	محض ذات جبروتیم که ما اینجا یم
گر طلب کار خدائید بیامید اینجا	تا خدا را بحقیقت بشناسیم
زشت ترین باتو همی نمی نگری در ظاهر	یک بودیم اگر زشت و گزین ما یم
موج سست امواج لب بیا به آب	یک مطایم اگر آب و اگر دریایم
زده خورشید جلاست هم از خورشید است	نوز ذاتیم که تا افت از بر شاییم
در نقد و تو سبین دور بکن راه غلط	ز آنکه در عالم مقصود همه یکنا یم
احمدی نکته مکتوب توئی اندر راه	گوهر کان حقیقه بخدائی ما یم

مخمر نغمه بنیدگی از رقیق است در تنم اگر تو کنی بسوسه بایک نظر بطف خود غیر تو ام اگر گریه بر دریا کند ذوات خدای ذات که تو طلب کنی بجا خون جگر کف نیست با کفتم چه حاجت خاک منت چو زرشو دس شود بچو کیسا	بی تو اگر دمی زغم من زغم کم از زغم رنج همه بسر شود جمله که هست در غم من بخداست غیر از این من بچو از دم او شنو همه نغمه این تن تا تنم کشته بخون چو طاهرست کشته عشق او منم در زرد کرم کنی یک نظر از زور غم

احمد اگر بخو کنی یک نظر از معرفت
 این شب تیر و دوشنبه و صورت روز و ششم

ما ذوات ذوالجمال خداوند اکبریم نه آب و باد و آتش نه خاک نه فیض ما حق مطلقیم مبین اندرین صفها ما صورت خودیم نمود و بچشم خود ما نیم ذوات ماست بهر ذره عیان من خویش را بچویش نمایم بهر صفت ما شاهد خودیم ز لا هوت آمده ما نیم ذوات ماست برین صورت شبر ما نیم کر کطافت آن بازه گلشن است	قدوس ذوات از همه الواث بریم نه جسم و نه مرکب نه عرض و جوهریم ما ذوات ایزدی ام و فی زیر جادیم ما نور انوریم ز عشاق جان بریم آثار ذوات ماست ندانے که دیگریم گاه به شرب شاہد و گاه به چوسانیم بنگر یقین بجله که ما وصف اندیم ما نور ذوات خویش برین صفت پیکیم گاه به چو بر کنیم گے به چو عنبریم

احمد توفی خدای بسین غیر در میان
ما ذات ذوالجلال خداوند اکبریم

مایلد و گر خانه خمار گرفتیم و عوای کریمات نهادیم بسجده کردیم عیان ثورنا الحق زمسته و راه مغان هم مناجات نسیم هر خرقه که بودست زین اه و دیدیم سلام و روضه شمع بیک گشته نهادیم	جامی ز کف دایر عیار گرفتیم آنکاه و ره کوچ و بار گرفتیم و انگاه تماشای ره دار گرفتیم در مذبح آل حلقه زنا گرفتیم ترکی ل دین جبه و ستار گرفتیم بسم و گر و مذبح کفار گرفتیم

سر حلقه زند است وین از ره احمد
آری چه توان کرد چو این کار گرفتیم

بر درت هر دم تملایم نم رخت بستی را بدریا میدهم همت ماورایکند در دو کون بس هر پرده که اند راه عشق در خرابات مغان مضویر صد نه اران بار چون تنی ساجده پیش گبران گرفته روز و شب	خیمه اش بر چرخ خفته امیزم لنگر اندر بهفت دریا میزیم بشت پابر عرش اعلی میزیم بر سر فرق تریا میزیم هر زمان جام مصفا میزیم راه دین بر پیر صفا میزیم رطلی اندر دین ترسا میزیم

کہ مسلمان گاہ کافر گاہ مرغ تنبو احمد شور و غوغا نیز غم	ماہینوے و مفلس بے سیم بے زیم رندان لاا بالی و آوارہ ابریم بے نام بے نشان پریشان فی سیرم وروی کشان مجلس قلاش کشویم وینا و حسرت بیکے گوشہ بنگیم بے آن و این ہر گہ دلدار چاکیم اکنون بانتظار شہابی ز کوثریم کوئی کہ یار خواجہ دیوان لشکریم	ماہ دوست لولی و ادب باش ابریم بر نام باحفاظ و غاباز کوچہ گرد قلاش دست عاشق و بدنام و بنوا ما خوشہ چین سفرہ زندان بہت پرست بے زور و سیم بر در خمار معکف ماہ آخریدہ بے درم آن یار دلربا ما باختم ہر دو جہان ایک فتح بالفسخ و محاسبہ ہر روز می گنم
بالفسخ و خویش بخت است احمدی آیا بود این ہمد فعال بگذریم	واللہ نبو و عارم کر یار بود یارم فی فاسق و فی صالح واللہ چہ ندیم در کعبہ چہرہ با شہم چون دینی ز نام نے مدبر بد را ہم نے مست بہ شام شہباز جہانگیر مہر و از جہاندارم	میں عاشق بدنام و دیوانہ و بدکارم فی مومن و فی مسلم نے کافر و فی محمد از دیر چہرہ اگر دم چون علی بی دیم فی صالح و شب و دم فی فاسق شب گیم سیرغ کہ قائم زانست چنین رافتم

کہ روضہ رضوانم کہ بلبل استانم کہ ساقی و کہ جامم کہ مطرب کامم من عاشق جانبارم معشوق سرفرازم من دلبر نہانم بر صورت انعام فردا زنی بہستم سے ابد سے بہتم	کہ صبح گئے شام گئے شمع گئے نارم کہ ربط و مضام کہ چنگ کی تارم من ترک سر اندازم من دلبر عیارم من قاور جہانم جبارم دستارم گاہے بہتہ نارم گاہے بسر وارم

احمد تو محو ان مارا جرح حق تو مدان مارا

از مذہب نیکواری بیزارم و بیزارم

من مفلس گدا یم اللب لب لبم نہ مرست عز و جاہی نہ مرست خانقاہ نہ مرست زندہ و بر نہ گیم بار بزم نہ مرست حریف یا نہ مرست کار و بار اللب سر جانست اللب زونشانست اللب شور و مستی و ز خود خدا پرستی و رفقا و دشارم بی ملک لب لبم اللب نیست بودن مستی ز خود بودن اللب سر نہبان اللب دور مان اللب نیست بودن و نیست مرست بودن	بی حال و مینو یم اللب لب لبم نہ مرست دست گاہے اللب لب لبم نہ خرد نہ گاو چنبر اللب لب لبم نہ مرست دوستداری اللب لب لبم اللب خود عیانست اللب لب لبم اللب ہم خود ستی اللب لب لبم بی تلج و بی کلام اللب لب لبم انگہ ز خود شنودن اللب لب لبم اللب و کفر و ایمان اللب لب لبم مست است بودن اللب لب لبم

هم نیت کار و بارم اللب لب لبم پاکست زان نهادم اللب لب لبم چون گویم اللب لب لبم من شاه بے نشاغم اللب لب لبم مرغ بدام عشقم اللب لب لبم در هر دو من هویدا اللب لب لبم که مرغ که سلیمان اللب لب لبم گایه بار آیم اللب لب لبم که موسی نبی ام اللب لب لبم معبود و عرش و کرسی اللب لب لبم من بوده ایم وستم اللب لب لبم بے کسب هر کس اللب لب لبم	نی سرخانه دارم بی ملک شهرایم نی خال آب با دم از نور پاک اوم کس نیت آگه از من اینستم شیرین نه اسیر این دامن امیر خان مغانم سرست جام عشقم مست بدام عشقم عشق از نیت پیدا جان منست شیدا نوحم نگاه طوفان روحم بجان انسان گایه بدار آیم گایه بنار آیم که احمد و علی ام که آدم صفی ام و نامی سر قدسی و ارای جبرئیلی نه بفکرست پرستم نه بدل نازستم بی کام و بی دامنم گویا سر زباغم

احمد ز سر روحی سر مایه فتوحی

هم جام و هم صبوحی اللب لب لبم

دیگر کس نه در میان من ملحد ویریم با خوشنیتن همدم بدم من ملحد ویریم بی کیف نیت این من من ملحد ویریم	نقاش بر نقشم عیان من ملحد ویریم فی صوب آدم بدم کس نه و آدم من یا خواجه کونین من یا قاتل قوسین من

روح لکرم اندر نفس من کجی نیست کس
 من طالب دلاوتیم من طبل جبروتیم
 بر عاشقی را پیشوا بر طالبی را مقتدا
 من خیم زینیم هم سا با من توستم حجاب
 من قاضی زار بر خیم من مفتی زاری کنم
 من یار سارادشمنم ز یاد اگر دینم
 مار از چم از عالمان را ترس زاهدان
 من ز اولی بودم چنین آسجاده شکردین
 از کفر و ایمان مراد خطا و فرمان
 من عاشقان ابر هم من طالبان آخر
 من نور پاک احمد من عشق دولت شمر
 از کفر من بن شمعیان دین بن اهل میان
 سبق الای حق خوانده ام درین مطلق خوانده ام
 سر حلقه غوغایم سر دفتر رسوایم
 از خون خود سیر آدم و پنج شیر آدم
 من ساجد و سجد و من هم عابد و معبود من
 دفتر کفر صید و شک آتش خیم و در و فنا

تا چند پوستم از لیس من ملحد ویرینم
 نه مرغک ناسوتیم من ملحد ویرینم
 هر در در استم دوامن ملحد ویرینم
 من مصطفی را هم خدا من ملحد ویرینم
 هلا میان رشکیم من ملحد ویرینم
 عباد را رسوا کنم من ملحد ویرینم
 مار از خوف عابدان من ملحد ویرینم
 این کینه امیدان یقین من ملحد ویرینم
 از در و او در مان هر من ملحد ویرینم
 دیوانگان افسرم من ملحد ویرینم
 من حق مطلق آدم من ملحد ویرینم
 فارغ ازین سر عاسیان من ملحد ویرینم
 دانی که الحق خوانده ام من ملحد ویرینم
 سودایم هر جایم من ملحد ویرینم
 که زود که دیر آدم من ملحد ویرینم
 من قاصد مقصود من ملحد ویرینم
 سوزم همه جلد و سبق من ملحد ویرینم

پنهان نم سپید نیم دیوانه و شیدا نیم	آشفته و رسوا منم من ملحد ویرینه ام
هم عشق و هم کرسی نیم هم جن نیم هم انی نیم	هم طائر قدسی منم من ملحد ویرینه ام

احمد را به کافری گردست پیدای هری
از جمله وینها شد بری من ملحد ویرینه ام

بلبل باغ سر دم بقبر بقوا همین نم	مست و خراب بخودم بقبر بقوا همین نم
تاله نوای ناله ام قطره آب اله ام	منزل ماه ناله ام بقبر بقوا همین نم
هر سپهر و حد تم نور جمال خضر نم	برج جلال عزتم بقبر بقوا همین نم
مایه بحر و کان منم طائر لاک کان نم	بلبل بوستان منم بقبر بقوا همین نم
پرده کبریا منم جام جهان نام نم	مست می خدا منم بقبر بقوا همین نم
یوسف مصر قدیم یونس حوت انی ام	آدم جن و انی ام بقبر بقوا همین نم
روضه قدس را گلبرگ گل ناز و بلبل نم	جز و دم و معنی کلم بقبر بقوا همین نم
نوش اشکرا فکنم پیش زبیر و شک نم	هر چه بگام کنه منم بقبر بقوا همین نم
مالک بخت قلعه ام صاحب حجه ام	ضابطه پنج صفه ام بقبر بقوا همین نم
هم شکریم هم نمک هم شبریم هم ملک نم	هم ز زمینیم هم فلک بقبر بقوا همین نم
قبله قدسیان منم کعبه عرشیان منم	مایه انس و جان منم بقبر بقوا همین نم
مالک ملک مطلقم چونکه ملک کنی نم	پرده نور حقیقت منم بقبر بقوا همین نم
گنج معانی منم نهان گوهر کانی منم	نیست کسی در میان بقبر بقوا همین نم

بر سر سپنج احمد هم ترین محمد م
وارث ملک سر دم بقبر بقوا هم نیز غم

دولت سر مدی مر املت احمدی مرا
عشق ترا احمدی مرا بقبر بقوا هم نیز غم

هر نفس اندر ثنائی مصطفی باید زدن
چنگ در دامن انصاف باید زدن
اولش صدیق کور او سر صدق صفا
بر دل مجانش هزاران جفا باید زدن
یا شرف بر مصطفی او نور شمع هر جا
بر سر نیز چرخ از قدش ثناء باید زدن
بعده فاروق کواحق و باطل فرق کرد
رتبه عالیش بر اوج سما باید زدن
جامع قرآن ذی النورین عثمان عظمی
و مبدع از مدح او دم از حیا باید زدن
شرم کردی از خیالش مصطفی صفا
خمیه جامش با وج کبریا باید زدن
مخزن علم و فتوت بحر جود کان عدل
آنکه بالای فلک او را نوا باید زدن
حیدر گوشت و ریا کرم کان سخا
نغمه در وصف علی شیر خدا باید زدن
لافتا الا علی لاسیما الا ولفقا
هر دم از نعم اوصاف الی قی باید زدن
اگر نباشا بنحمان مطهر با او باید زدن
ماله دلسوزانده از جگر صبح شام
دست در دامن آل مصطفی باید زدن
از برای آن شهید کربلا باید زدن
از برای میوه جان غنیمت نفس
هر زمان از سوزناطن ناله باید زدن
در بیاض مدح یا ان همچو بلبل سحر
در شتیاق خویش هر است نوا باید زدن
عوطه در بحر مدح سفیان صفا
همچو غرغان در بی هوا باید زدن

بعد صبح با روح اهل دین باید چشید هر که کرده انحراف از راه شرع مصطفی طعن بر اعتقاد آنکه داروین قص گوهر عقلش نذر و چون دلیل آید اهل بدعت از سر سرخت باید خشتن نقش میل اهل بدعت محو باید خشتن حاج را عتبات نیست اند قول فعل هست ترتیب خلایق نه پیغمبر گفت هست ترتیب خلایق نه بت از ترتیب عقل بوفغفوران خداوند پیشگاه بر زن هر که گوید فضل حمید است آبریان همه	سافر و صفت صحابه چند تا باید زدن سایه بسایه که او را بر قفا باید زدن از دلیل شرع او را بر قفا باید زدن سنگ غم بر سینه اهل جناب باید زدن آتش و زحانه اهل هوا باید زدن بر سر اهل خواجه پشت پا باید زدن بج بدکیشان شاخ ناروا باید زدن دست و گرفتاری ناروا باید زدن اندرین معنی جهان را صلای باید زدن تن جدا و دل جدا و سر جدا باید زدن گفت اوضاع و احوالش چون صبا باید زدن

اعتقاد بنیان احمدی کرده بیان

بر کعبه پایش هزاران بوسه باید زدن

چشم کش حضرت مار بهین نیست بخور مار گرسه در وجود عارض تا آینه روشن است راه رفت گیر و ز خود محو باش	بر بغ مانور خدا بهین عاشق مباحش قوما را بهین آئینه دوست نما را بهین بافته شود ملک بقا را بهین

چشم بپایست کلاه قبا	ورتر این شاه گدار بسین
ملک بقا بر رخ زیبای است	مالک این ملک بقا بسین

بر رخ احمد نظر سے باز کن
تا بش این نور صفار بسین

احمد امان بر شمع پروانه کن	اندرو دیوانگے افسانہ کن
تا نداند هیچ کس این را ز تو	جمله از خویش تن برگانه کن
در خیالت هر که میشناسد است	از شراب عشق خود مست کن
از شراب سخن اقرب بزمان	خویش تن را و سبدم بهمان کن
از حبوب و هو حکم با یقین	مرغ دل را هر زمانی دانه کن
کیش مردانست از عشق بین	خویش اقربان آن جانانه کن
تا جهانی را به پنداری زلف	ما هر و یازلف خود را شانه کن
گر بهمنخواهی که در منزل سی	ور پی او کوشش مردانه کن

احمد از عارض نقاب خود کشا
عالمی بر روی خود دیوانه کن

هرگز ندیدم ماه را چون تو به لفت بزین	آتش ز ند نقش زخت بصورت نقشین
نور خدای کن نظر دیر قوروی بشر	تا سحر حق داند نگر یکشاده عین یقین
هر زده خورشید و آن هر قطره بحر و آن	هر پیشه بیل و مان هر خار و دین

بکشای چشم خویش را بنگر جمال کبریا	پنهان مگر سر خدای متعزاج ماطین
بنگر جمال خود می بنشین می با پیش	بسته تو مارا محرم و بیخکس و بکرمین
تا چند در خواب روی عین قلاب نرسد	و آتش آتش روی چون میشتی اگر دین

احمد جمال خود عیان وید و در کوبان
گفتم ترا مری نهان ان این بیت منین

آمده آن شه جهان باد مبارک ایچون	عشق گر کجیت ناگهان باد مبارک ایچون
هوش و خرد و بنشده حرص و هوا بد نشده	کار ز سر و گرد شده باد مبارک ایچون
زخت و جود شده عدم ساخت ملی نه قدم	مست و خراب بمدم باد مبارک ایچون
نخوت و کبر سر کشته شاخ و عشق و لعل و شوی	واده به بجز بهشتی باد مبارک ایچون
پر تو عشق تافته راه سفر شتافته	گم شده باز یافته باد مبارک ایچون
گاه شغف به یکدم گاه عجب همیکدم	گاه طرب یکدم باد مبارک ایچون
گاه برقص فلک گاه بطوف نالک	و حدک لا شربک لک باد مبارک ایچون
نیست جنون فی سون نیست منون جنون	نیست روز قاف نون باد مبارک ایچون
دشمن اگر چه طعن زد و گفت از نیک و بد	عشق مرست بس باد مبارک ایچون
همب مور را نگر که و گران کشد بهر	نیست مگر همین شتر باد مبارک ایچون

عشق جنون از روی واد بجان احمد
مالک ملک سر باد مبارک ایچون

چو نتواند می خال عشق بنیخ خود زین شکن	گر تو ز عشق بر خوری بر خور می خوشتر کن
عادت نین رسم هست عینی تبار آن در	گر تو خلیل اللهی جلد تبار هم شکن
حاضر شهر عشق شو عقل مینگو شود	گر تو ز عشق آگهی جان وطن و بن شکن
کعبه دل طواف کن تا زره مجرب	در حسرم بقا و آمله تنیست زن
هر که ز عشق و مهر دور ره حق قدم	بند و وقت خویش شو نخوت خواجگی شکن

صورت احمدی همه نقش و نگار حق بین
عشق کمال این بود عاشق خویش خوشتر کن

ای ذات تو کشته ذات ماین	بے زحمت کیف بے غم آمین
موجود و بی هر وجود بالذات	ذات تو محیط سحر کونین
امواج بحر شتمل دان	ظاهر چه نگه کن به بحرین
این جمله جمال تست پیدا	بگر تو جمال قره امین
آثار شهود تست ظاهر	از قفسه سمارتا سماکین
حسن تو و عشق من یکجا	گوئی شده قران سعیدین

چون ذات تو بود ذات احمد
شد بعد چه القاب قوسین

مقصود در کعبه ز تجانه طلب کن	مطلوب فتوح از در تجانه طلب کن
گردست یقین هست ترازه خدا	مفتاح فقیرانه زمینا طلب کن

اگر دست بجوئی تو دین را دالمی	اسرار خدا از خود و بیگانه طلب کن
در خویش بین هر چه بینی تو دین را	از راه یقین در همه جا نه طلب کن
و اندک در گزینست کس اینجا که بینی	در جمله صدق آن یکدانه طلب کن
این قطره بحر است لی سحر محیط است	مطلوب دل خویش نه بیانه طلب کن
موجود بذات همه شایست خداؤ	این گنج یقین دل پر از طلب کن
اگر طالب حق تو دین را خدائی	بر شمع خورشید چو پروانه طلب کن
در هر چه بینی همه اسرار خدایت	این راه خدا عاشق مراد طلب کن

احمد همه اظهار خدایت بگوین
مست قبح عشق توستانه طلب کن

ای جمالت گنج اسرار نهان	نور حق بر تو دوام عیان
هر چه بینی جمال دوستی است	آنکند صورت جانت نهان
نور پاک حق تعالی آشکار	بیده ام هر لحظه بر رویتان
نور او گشته محیط بحر و بر	نور او بحر است سحر بیکران
من بگویش خود شنیدم پیشک	قطره ما بحر میگوید رون

ماز دور یا میم دریا همز ماست
این سخن داند کس که آشناست

بر گفتن احمدی نغمه کن
بر نور محمدی نغمه کن

احمد ز احد جدا نیاب بشناس تو غولیش را تحقیق اسرار قلم در یکا یک گرز به معرفت بخواب	از راه مؤید سے نگہ کن این دولت سر سگنگ کن در ولق مجرب سے نگہ کن در نکته احمد سے نگہ کن
ما آیت مصطفیٰ وجودیم در یاس محیط بحر وجودیم	
سر عشقت را نیارم بر زبان بر زبانم سے نگنجد مدح تو در عبارت می نیاید عشق تو من شراب ہو محکم خور دام از روضه سخن اقرب سالها دوش عشق از درو آید نیم شب مرغ جان آشیان قدس بود جان دل اندر شوقش در کنار عقل بیچاره کجا تا بد عشق من از جام عشق خوردم جرعه چون شوی فانی از ذات خوشتین	ز آنکه هر شرع دارم برد بان وصف پاک تو نیارم در بیان در بشارت چون بگویم زان نشان مست بهیوشم از آن در هر زمان خورده ام من ز خمه اندر نهان از ره دل مید یعنی جان بجان باز شد آنجا که بودش آشیان باز از عشقت رسیده و بیان عشق سلطانست عقلم با بیان و نه این شوراز کجا شد در جهان زمین فنا اندر بقایابی مکان

ہر چہ بینے ہم توئے غیرے کجاست از یقین بنگر کہ نیست اینجا گمان

احمد ار فانی شوی از خوشیشتن

از بقایے خویش بینے این بیان

عشق آمد رہنماے کفر و دین	کفر و دین بکارنگ از ہمیشین
مشرکہ عشق گرد و چون بکس	بیگمانست از نشان از یقین
اگر شوی فانی تو اندر خوشیشتن	راہ حق نزدیک گرد و ہم بین
بنگرے در خویش آن محبوبا	عشق راحت مینماید بچنین
در مقام کل سے از راہ عشق	بگذرے تو از آسمان از زمین
عشق آمد رہنما و پیشوا	رہنما از اولین و آخرین

احمد از سوداے او شد سودمند

سود و سود مایہ مرا ورا شد ہمین

بانگ برآمد ز دل مجاہدین	آہ از آن شاہد سلطانین
گاہ کند غم بخون جگر	گاہ کند قصد دل مجاہدین
گاہ کند جلوہ چو سرور سے	گاہ شود سوسنستانین
زلف پریشانش بدیم خوب	آہ ازین خواب پریشانین
کعبہ مقصود من و قبلہ ہم	سجدہ گاہ جان من و آن من
اہل وجود من و اہل مرغ ہم	جان و دل من شہ سلطانین

از ره دل خنده زانم بگفت	کیست مرا اے شده قربان من
جانم گفت که قربان کیست	آن من و آن من و آن من

احمدی باز خویش نکند بگری

جمله تو لے اے میرے تابان من

ہر بنا و رنج و محنت گر با نازل شود	ہر چہ حکم ازیدی باشد رختا ما دران

نارسیدہ بر زمین آید ز جان احمدی

گو میا حکم خدا نازل شدہ از آسمان

خط طلی کجاست چون تو دلاویز سخن	نوشین زبان مشہد لسان شکر سخن
خبر هست آنکہ بر محنت آفرین کن	لیکن سخن کجاست جواب تو در سخن
و جدیست بشہد شکر بے مناسبت	کجا بہ حیات باد و علیست و سخن
و باغ و میر جویتو نہالے نخواست	سو سخن جان غنچہ دہانست و سخن
بہر لغت زلف محال آسایش است	سو کند خبر دہم کہ نگویم در سخن
سے با و گر بگوے دلا رام بگذرے	بر کوسہ حال و بگوین قدر سخن
ح جمال یا ر بگفتن نمیتوان	مدحت کجا بگنجد در مختصر سخن
و وصف جمال دوست نگنجد ہر زبان	ما را زبان کجا کہ کنم خوب تر سخن
خیز عشق ہر چہ بہت ہمہ رخ و صفا	کا ندر بیان عشق بود معتبر سخن
اندر زبان ملک نگنجد بیان عشق	آرے رموز عشق بود بیشتر سخن

	چون احمدی حدیث سخن میکند بیان شاید کہ زین غنزل بنویسد بد و سخن	
کوش کجا کنی سخن بچیز ز حال من آدمی تو خمره واقف شو ز خوشن ہر کہ سخن ہمیکند کیست بگو تو درین غیر تو نیست جہان کیست کہ میکند سخن اگر نشوے تو آشا جرم رستنی من نالی ملین کان مرغ تو ہست ان چین		کس حکیند کہ تونہ واقف ہست ارتن چند تونی چو جاہلان بچو دوان ہر کان بر تو سخن ہمیکند از تن خود جواب وہ اگر تو ز خوشی گئی مقصدی ان تونی در بچہ نیست بس لطیف و رصید و جو تو حاصل جملہ ہم توے رہم شو ز معرفت
	احمدی از بخود شوے واقف ہست لم یزل غیر جو نیست جان من شمع منت بی لکن	
در رموز سر حق ہشیار می باید شدن وز سر مستی بہر بازار می باید شدن در فضای کفر کان اظہار می باید شدن وز رسوم کفر و دین بنیاری می باید شدن وز دم توحید حق برداری می باید شدن بس جام دار بر خور واری می باید شدن ایں بر معنی بصورت یاری می باید شدن		در رموز حق از جان دل بسیار می باید شدن از شراب سخن اقرب باد و پیہا پیہا در طرے و ہر معکم گوشہ می باید گردید و جرم لے مع اللہ خیمہ می باید زد سہرا سر امانا حق ہر زمان باید کش سہرے از اسرار توحید خارا باید گفت و حقیقت صورت جان صورت انسانست بس

و ز غم و آو و ز خود را و صورت باید نمود	گاه مومن گاه از کفار می باید شدن
چون حقیقت نمود اصل جام عشق او	پس مراد خانه خماری باید شدن
که چو اسمعیل خود را ذبح باید ساختن	که چو ابراهیم اندر ناری باید شدن
که بخت بهجو آدم تخت باید گسترید	گاه یکتا و رده دل داری باید شدن
ذات پاکش جهان جو و در زور است	پس مراد حلقه ز ناری باید شدن
که چو فاروق از عدالت او بیاید کند	گاه چون صدیق اندر غلامی باید شدن
گاه چون عثمان حیا پسندید گرفت	گاه همچون حیدر کراری باید شدن
گاه عیسی و ارا حیا خلق بیاید نمود	که بشکل سید مختاری باید شدن

رب اے همچو موسی هر دست باید گفت
همچو احمد صاحب سر ارمی باید شدن

دل و با من گوید انا الحق انا الحق زن	زمن این نکته میگوید انا الحق انا الحق زن
بدل گفتم چو جنبانی چرا این نکته میخوانی	دل گفت امانیدانی انا الحق زن انا الحق زن
گرت دلدار میباید جمال یار میباید	سرت بر دار میباید انا الحق زن انا الحق زن
اگر از خوشبختی دور زجام عشق محموس	بو وحدت گزینم سر انا الحق زن انا الحق زن
بدل گفتم به بنما دل و با من چنین گفتا	اگر داسر با انا الحق زن انا الحق زن
سرافز میباید سر اندازی میباید	چو سر با میباید انا الحق زن انا الحق زن
انا الحق زن کسے داند که سر عاشقان اند	رخ از کونین گرداند انا الحق زن انا الحق زن

دے دیوانہ بایر سدی مردانہ باید	گرت انسانہ باید ناهق زن ناهق زن
چہ سزا سرگردن فدا کن جان عقل از تن	جہا نے جلہ بہر زن ناهق زن ناهق زن
و آرد حلقہ مردان خود از خود جگر دوان	چہ پیشہ جو نامردان ناهق زن ناهق زن
سر خود را چو گوے کن بچو کان جستجوی کن	پس نگہ گفتگو ہی کن ناهق زن ناهق زن
ہواے یار گرداے سر عیار در دواے	خیال مار گرداے ناهق زن ناهق زن
نمانے کن من و خود و ہم از برق من و خود	وضوے کن بچو ناهق زن ناهق زن
زبان کنش زبان کنش ازین گفتا پیچ و شش	ہمین کو نہر مان خوش خوش ناهق زن ناهق زن

ز احمد نکتہ بشنوومی بر خوش مجنون شو
طنا بیار برابر دار ناهق زن ناهق زن

مطلع مهر صطف شمعہ از لقا ہی او	منظر عین کبر یا بار کہ صفای او
مهر سپہ انوری جو ہر کان بتری	نور و کا و سروری تافتہ اضیائی
حلقہ بگوشن فاک غاشیہ دارا و ملک	و حدک لاشرب لک بند قربابی
قبلہ عشق طلعتش کعبہ شوق و تبش	صفیہ نور و خورش عرش زیر پایی
راہروان عشق را بہر مقصد صفا	در و کشان یربلا عاشق مبتلا ہی او
بندہ او انس جان روح امین یاسان	از پے اوست کن فکان جلہ جہان فدائی او
مقصد جلہ جہان بہت بجا کن آستان	مہبط روح قدس ان خاک در برائی او
مشرقیہ صطفہ لقب میر عجم شہ عرب	طائر قدس و زو شب گشت و روز صفا او

باز کشید صوت تر کرد ترانه دگر / نغمه زند بهر سحر بلبل خوش نوای او

احمد لغت زو این کرده نظم در سخن / سر به چشم خوشی تن ساخته خاک پای او

مفلسانیم آمده در کوی تو	بابه ازان آرزوی روی تو
چون گدایان بردت میداد	بو که آید در مشام لبی تو
منستندیم و نزار و زار و خوار	عاجزیم از عادت ازغوی تو
تشنه می میریم تا این ماجرا	بر که گویم آب اندر جوی تو
هر کس سوخته نماز نمیکنند	سجده مادر خشم ابروی تو
اگر و در روزی بقالب جان من	هم رود چشم سر اسر سوی تو
بمحو مرغ در میان قید و دم	مانده اندر حلقه های می تو
رشته از جمل المتین باشد مرا	گر بیایم تار به از گیسوی تو

بر درت افتاده احمد روز و شب / تا و بد جان را بجا ک کوئی تو

ای جهانی جمله سرگردان تو	عقل کل سر گشته به حیران تو
خون عالم ریختی و کس ندید	زخمی از خنجر بر زبان تو
لا اله الا الله عالمی را سوختی	کس نزد خود دوست و امان تو
عالمی را کرد بهت و مبهم	یک ورق از دفتر دیوان تو

گوے ساقم ساختے از زخم تو	ہر طرف سر گشتہ در میدان تو
اے بسا ہر پا کہ بچون گوی خست	در میان این عدم چو گان تو

گشتہ احمد اکبر از سر گشتگی
کس نخواندہ حرفی از عنوان تو

ای مرغ پوش اندر کار شو	با مرغ و تر سا تو در زنا شو
جیب و دستار را از سر بند	با مصدا بر در خمار شو
بر فلک این دین باطل از پیش	بر شکن این جملہ را و نیزار شو
گرنہ در کفر و ایمان مستقیم	راہ گبران گیر از کفار شو
گر انا الحق رازے در ہر مان	از انا الحق گفتن اندر وار شو
جامی از دست مغان برگیر و نوش	اہل مینہ صاحب اسرار شو

عالم تجرید احمد سے من
از ہمد کون و مکان ہمینا شو

ای حدغای نور و خواران جام تو	راحت خستہ دلمان شہنام تو
از نسیم صبح شاد و مزاجد او	میر سائید ہر سہر پیغام تو
بیون کہ ایان برویت صبح نام	منتظر ہستم پہلے الغام تو
گفتہ لب پریش گاہے نم	ایدل آفر خوش براید کام تو
نام نمود از عاشقان دور افکنم	برز باغم کے رو و جہ نام تو

آرزو مندم که در هر صبح و شام	کے شود سوے من آن اگر ام تو

احمد از قیدت نخواهد سر کشید	
خوش بود مرغ دل اندر و ام تو	

چند جامی ساقی از دست تو	نوش از شوق تو این سرست تو
هر شد ابله کز خم وحدت چشم	انجینین و انغم که مست از دست تو
چند اندر پردا باشی نهان	تا چه خواهد کرد برقع است تو
چون یقینت هست بلبر زده	هست هر هست هستی هست تو

احمدی بابال تو که شد چه غم	
اے بسا سر با گشته لیست تو	

ای تجلای جلال صفت نیبای تو	سر و بستان حقیقت است عنای تو
عکس میت زور و در کن فکان گشته پذیر	هر دو عالم در لباس کسوت نیبای تو
یرقوی از حسن میت تافته در کائنات	و نهاده جملہ عالم روح جان افزای تو
از نفخنا فیه من وحی و میده عشق تو	وزر موز سخن اقریب نکته ایمای تو
عالمی دیوانه از لطفین مشکینت دوم	هر دو عالم والا در گیسوی غیب نیبای تو
هر دو عالم ذلت است یابین بکین	مبوش و نمایان عقیل عاقلان نیبای تو
بر جمال تست عاشق نهر مان از قد	خلعت حسن خدائی است بر بالای تو
عاشقان بر دهر سوار شراب بخودی	و ده چماستی فرو زده باد و بهر سی تو

احمدی اسالہا سو داشت از زلفِ تَبان
مے ندانم تا چہ خواہد کرد این سو دای تو

نورِ خدائی ہمہ بر روئے تو	سلسلہ عشق بگیسوئے تو
ظلم تو از حدِ بادِ گذشت	چند کُشم جو غم از خوئے تو
آہ کہ درِ من اثرِے بیش نیست	رفت ز تن جانِ من از بوسے تو
ما کہ بروئے تو سرِ امیدیم	تا چہ کند سلسلہ موئے تو
دلبرِ من چند زنی تیر غم	خستہ و لم غمرہ ہندوئے تو
یوسفِ مائی تو دیرین و زکا	سجدہ عشاقِ برابرِ تو

ناظرِ مجنونِ خرابِ ست و خوار
احمدِ مسکین و عاگوئے تو

بقادرِ خویش اگر جوئی فنا شو	حیاتِ جاودانی را نہرِ اشو
توئے مقصدِ خدائی جملہ موجود	خودے بگذارد درِ راہِ خدا
انا الحق زنِ نہمت همچو منصو	بر آبر و ار جملہ پاوشا شو
تو دُرِ شاہوارِ می گردانی	بیادِ بحرِ وحدت آشنا شو
گذر کن از رہِ تحقیق یک چند	بر مژمنِ یرانی با بقا شو

الا اے احمدی گر نیک دانے
بقادرِ خویش اگر جوئی فنا شو

اسی جہالت آشتی و انس جان بندہ
 فطرت تو نقش نقش این جان بندہ
 چہیت این عالم ز صحرای بہشت دور
 تا مگر سیراب گرد و زاب عرفانت سے
 از برے زندگانے زاب بہمت خاک
 کردہ پیدا گلستان بہار ز جو خود
 یک کرشمہ کردہ در عالم خروشی بہت
 از سماع سخن اقرب بہرمان مستان عشق
 از ہوائے قرب قمر خان قدسی بہر زمان
 آفتاب فطرت یک صبیحہ وادہ عشق
 تا مگر یابد نشان بے نشان آومی
 ہم بنور خود مگر بیند جمال و می تو
 بر کشیدہ از برے خاک منت آسمان
 بر فضاے کبریا کو س صبحی بزدہ
 نور غرت خرمین ادیان باطل نہوختہ
 کے تو اندلاف توحید تو ہر تر و تہ
 چہیت مسکین فرہ مالاف بشید ہی نہ

پر تو رو تو نور سے در جہان بندہ
 بر بسط لامکان نقش مکان بندہ
 ز آفتاب حسن خو و مانی دران بندہ
 فیض فضلت و مکان کن جان بندہ
 قطرہ از بحر کرم و کشت جان بندہ
 بیلستان ول در گلستان بندہ
 لفظ شیرین گفتہ شود در میان بندہ
 غلغلے از وہو معکم جاودان بندہ
 نعمہ ہامی خوش نوا و آسمان بندہ
 وزہ با سے از زمین بر آسمان بندہ
 از مثال ذات خود و وصف نشان بندہ
 در و چشم از نور خود کھلے عیان بندہ
 بر بساط خاک ہستہ ہفت خوان بندہ
 گوے وحدت کھل چو گان جان بندہ
 تیغ قہر ت گردن فہم و بیان بندہ
 غیرت حیرت بجان سرور و ان بندہ
 قطرہ دیدے کہ در یاد و زبان بندہ

در حقیقت جمله عالم از وجودش پیش نیست که بخوبی ز دست هر ذره آخر رسد	خود و در جهان مار و در گمان انداخته ز آنکه فهم هیچ بگوید دست از عنان نهد
آنکه در هر لحظه دارے نظر بدوستان یک نظر بروی احمد زان میان انداخته	
من کیم از دست برون رفته بجایک از مطیع مصاحبان سوخته و ساخته باور و دواغ جرعه چش مجلس منواریگان بیر مغان رانده از جان من	در سر سودای جنون رفته از سر طامات برون رفته بله سر دیاس ز سکون رفته نیست نه از کن فیکون رفته در همه ز راق و فسون رفته
کشته شمشیر ملامت شهید در سر تا پای بجنون رفته	
چند آئین شکل دیگر کرده خاک را از تاب مهر معرفت	جان ما آشفته از سر کرده بتر از صد کان گوهر کرده
صد چو احمد کشته آشفته بتو چند آئین شکل دیگر کرده	
و در محال دوست عیان اندازینه و زان آفتاب نفاست فی ذوال	عین البقین است دیدن او را معینه بر دست در آینه است نمودار آینه

منه یکدست کج با ساست مختلف	با موج بحر نیست و دلی در معاینه
گر صد بنه آینه شد لیک و یکیت	آن روسی ز آینه دیدم هر آینه

گر دیگران بدیده ندیدند ویدنی	
احمد جمال دوست بدیده معاینه	

عشق مستی می فراید بے شراب باوه	میکشد ز حمت خرد هر دم نه ازاده
خلک را ن جهان بر زده علی رسد	گر بتا بد زده مهرش بس افتاده
هر که او سرست از جام شراب عشق شد	او کجا آید و در حسرت و سجاوه
چون طریق عشق باشد جاوه مردان و	روسی خود را نماید عشق در هر جاوه
عقل و حرص و آرزو شوق را در خود جمال	زانکه بد باشد نب بد بچو تو ازاده
گر کسی برسد ز حال خسته عاشق کج	مستمند شود و مستکبیدل و جان اوده

پیشته احمد نظر باز وید و جنونست	
کے گذار د از ملامت عاوت معاوه	

ساقیا می ده مر استانه	تا شود دیوانه تر دیوانه
عقل و هوش و زیرک یکسو نهد	بر گزیند عشق را مردانه
گفتش دیوانه جعبه تو هم	گفت در هر خانه دیوانه
هر دے بر دار غم منصوب و	در جهان پیدا کنم افسانه
اشک خونین می بگریذ از غم	مردمان چشم در هر حانه

من ز جام و حدش مستم مدام	مست چون ساقی بہر بیاد
بلبل لاہو تیم در قرب حق	مے ندام ہیج جا کاشاند
کائنات تخم کو حید خدا	بالیقین جان چن وخت وند
ایدل اندر در عشق آتش نہا	ہر زمانے کمتر از حنائہ
میزند تیر جفا زان ابروان	ساختہ جان و دلم بنبثانہ
احمد دیوانہ بر شمع رخس سوختہ ہر لحظہ چون پروانہ	
ساقیا جام مستہ تہم درود	جام قربت مست عشق وہ
پختہ شوزین شراب پختہ می	در تمنای جام مردن چہ
و امن باغ گیر و بادہ بنوش	نقل کن نارسیدب پستہ و بہ
رو سے برو سے دلبرے میدا	لعل بر لعل موشے مے نہ
احمد از طعنہ نے ترسد ہیج گر ملا مت کنند از کم و مہ	
دیدم جمال یار ہویدا و آیینہ	در آیینہ معاینہ دیدم ہر آیینہ
گر از رہ یقین بحقیقت نظر کنے	السان تمثیل ست مصور در آیینہ
بر صورت لبشہ چہ نگہ میکنے مرا	از راہ حق نگر کہ حقہم بر معاینہ
گر آشنای عین حقیقے فکونگر	در یا و موج ہست یکے در جان

احمد بخشم خویش جمال خدا بدید
چشم خدا می بین و گردان ہر آئینہ

حسن لطیف و صورت رعنا نہادہ
ذات کمال خویش تو زیبا نہادہ
واللہ تو لے بذات چہ غوغا نہادہ
این شور و شہر بخلق چہ عہد نہادہ
عشاق را جز حسن چہ رسوا نہادہ
گاہے بسان صیغے و موسیٰ نہادہ
بالاے دار عشق چہ سر ہا نہادہ
انگہ ہزار عسر بدہ با ما نہادہ
نامش میان مایہ صفا نہادہ
انگہ بسنگ کو دتجلی نہادہ
نام ست اینکہ اسم مسیٰ نہادہ
امواج بحر سیر باریا نہادہ
نور جمال خویش تو دریا نہادہ
خود را بذات خویش ہوید نہادہ
القاب خویش آدم و معنی نہادہ

شکل چہ خوب بر سر زیبا نہادہ
حسن جمال خویش تو اظہار کردہ
غیر سے کجاست کر رہ معنی نظر کنم
غوغا و تصور چیست تو لے ذات محض ما
بر دار برقع از رخ و اظہار خویش کن
گاہے شکل آدم و حوا برآمدے
در بوریائے نفث چہ دلہا بسوختے
خود گشتہ بصورت و معنی تو آشکار
دست جمال خویش تو بیرون کشیدہ
ارنے بکوہ طور و مادم تو گفتہ
موجود و جزو وجود تو و گیر و جویت
انوار ذات خویش بجزویش دادہ
تاب جمال خویش بآتش فگندہ
در اصل کار طالب و مطلوب چون توئی
آدم چو ذات تست جزائی تو دریا نہادہ

انظار حسن در مغ و ترساناوده این پرده بر فلک چرخ کا نهاد ذات بستر بصورت اعلیٰ نهاد نورے زوات خویش و همساناوده یوسف بهانه بر لعین نهاد داغی ز عشق بر دل شیدا نهاد و عده چسرا بخت ما و انانوده	الانسان غلامیست نمودار و الجبال در پرده و پرده مارا بنی در پنهان و آشکارا توئی نیست هیچکس هر ذره آفتاب صفت یافت تابش مجنون توئی و لیلی و محمود و همایون جانهای عاشقان همه بر باداوده دیدار تو بروی تبار نقدین نهست

ذات تو احمدی همه معنی از دلست

اوصاف ذات خویش بصحرانانوده

چون گدایان بر گمان نیزه به درت می کنیم و نیزه با گدایان بگو چه ستیزه بدست بر حساب ما حیزه	شاه من آدم بدروزه جز درت چون در دنیا فر مفسدایم یک دمی بنگر سیکتم خمسته بر د حساب

خلق از غایت حسد بنگر

بسته افعال ما به ستم نیر

نورے مصوبے تو و آدم بهانه ای صورت بصورت معنی نشانه و اشک صورت تو عیان و هم خود ای صورت ز معنی و صورت نشانه	

دریا و موج هر دو یکی دان و هم نزن بر صورت لبش که نمودار کرده و چنگ و رباب و بر و وزیر و بم مرغیست انشمن قدسی و ان	این بحرین که هیچ ندارد کراشه جمله توئی و نیست کسی و میا جز وحدت تو مسیح ندیدم ترانه جز در جوار حق نکند تشنه

احمد تو سر حق چو کنی فاش پیش خلق تزدیک خلق هست سر هفتانه	

شکل لبش بصورت زیبا نموده انسان خلاصه است از نوا ایزدی کنست جهان همه افادات است و صورت لبش که پدیدار کرده هر قطره که هست زوریا حسن است انسانست سر حق نمود از جمال در هر دو کون نیست بخیرات آدمی آدم بشکل خویش توان ظاهر کرده ازمان همه کیست حقیقت اصل کار هر دم هر صفات بهر شکل آید اندر کلام خویش نمودی نکات بزر	در چشم عاشقان همه معنی نموده بر صورتش جمال چو زیبا نموده آیات حسن را همه غیب نموده لایق بشکر نجاست تو خود را نموده هر دم هست از موج زوریا نموده ترکیب نوات کرده که بار نموده اندر صفات خویش همه را نموده بای و اگر بصورت موسی نموده بتحانه کعبه را تو بیک جا نموده آری بدین صفات میسجی نموده عشاق را راز موزر موبد نموده

پنهان نگویمت سخن عشق گوش دار | واللہ کہ ذات خویش تو پیدا نمودہ

احمد بدین رخ تو گشت مبتلا
یرود و ز رخ فگندہ تو عمدہ نمودہ

خلوت باہل حقیقت خانہ شمار بہ ہر کہ و از خم جدت چہ بخورد از یقین ہر کہ و ریابد رموز ستر توحید خدا ہر کہ او دم از حقیقت نیز نہ منظور تا نہ و ریابد رموز عشق ہر ترمہ پی بہر بفضولان کہ رسد ز ستر توحید خدا از لب میگون او پنچوارگان لجرعہ چون نہ دوزہد و سہاقت ثابت بکربان عاشقار از تاشای جمال نہوشان	قبلہ از باب حاجت بار و ولادت جای او اندر حقیقت خانہ شمار بہ و مقام لی مع اللہ است عاشق مار بہ در شریعت مرد آ او نیت بردار بہ از بیان ہر زمانی بردہاں مسماہ مرد معنی و حقیقت صاحب ار بہ از ہزاران جبہ و از خرقة و زمار بہ اندر و ن خرقة تو حلقہ زمار بہ چشم از راہ معانی ہر زمان کاتہ

احمد از بوی شربش اشت مسرت ملام

حلقہ دیوانگان او را ہمیشہ مار بہ

تلاہر جمال خویش تو عمدہ نمودہ ہم خوشین بخویش نمودی حال خویش واللہ کہ غیر نیست درین کل کائنات	در چشم عارفان ہمہ پیدا نمودہ اندر جمال خویش چہ زیبا نمودہ در کائنات حسن خدا را نمودہ

اظهار کرد حسن خدای چشتم خلق دینا کجاست جلایک بین و مفرن اندر جمال خویش نمودی تو چشم خویش	حسن جمال خویش چه اینجا نموده غیر کجاست در همه خود را نموده از رقص عشق بر مرغ و ترسانموده

در چشم احمدی است جمال احد عیان بر چشم احمدی همه منته نموده	

در خوشی تن بهین و مکن در کسنگاه انسان نمونه است ز انوار ایزدی والله بمونس تو و جهان ات آدمی گرفتند بجز خدای بخود بهین مقصود ما ز کعبه و تاجانه هیچ نیست اگر نیست آنگاه از تو که اینجا چه میکنی ابلیس را بنو خب از جمال تو	در صورت تو گشته عیان معنی آله خود را شناس مویح کس را مکن گاه در صورت بشر خدایت شهباه عارف کند مدام درین سحر آشنای مقصودات تست ازین خواجهست در صورت خودی بخدائی تو بادشاه بیچاره زنده شد که غلط کردی بجاگاه

احمد ترا چو کس بشناسد چه چاره زین در دلبه دلبه هزاران هزاره	

هان از جمال روی تو آدم نمونه والله که ذات تست عیان صورت بشر بر روی موشان که جهان نیست متبلا	وز عکس تاب حسن تو عالم نمونه خود آشکار گشته و آدم نمونه حسن تو اندر انست بهر دم نمونه

احمد چشم خویش خدا را بنج تو دید بر عارض بتانست مسلم نمونه	
در صورت بشر همه عالم را بوده آن دیده در کجاست که دریا بدین آن خدا و خال زلف تو شسته کرده احول که چشم است ندارد و چنگزد در غور این سخن نرسد جز دل سلیم ولهای عاشقان نشود جز تو مبتلا در وصف تو کجا رسیدن عقل بے تمیز ولها بتیسر عشق سر سیم کرده جانهای عاشقان همه بر باد داده	والله لبشر کجاست همانا تو بود خود را بشکل و صورت انسان نمود از ناز و زکرت شمه چه جانها را بوده کین در بروی اهل معانی کشوده کین رنگ شرک کز دل مانا زدوده کز حسن خویش در رخ خوابان تو د هم خود بوجده خویش تو خود ستوده در راه بست و جوس چه سر بانمود ولهای خستگان تو بعشق آزموده
احمد رموز عشق همه فاش کرده راز مکر ز سر خداست شنوده	
غرلت بقاف قرب چو غنقا گرفته به اهل دله نماند درین خاک بی وفا مردم کجاست کز زمینی و نه زند وزنگنه و فیای و دل اهل نماند	از صحبت جهان که و بالا گرفته به ورقاف قرب گوشه چو غنقا گرفته به از مر و خمیس تبت اگر گرفته به از خاک بے بقا دل وانا گرفته به

از دهر نرپ بلا رو بالا گرفته به	در خاکدان دهر چه بنید دل سلیم
زین دهر نرپ بلا دل ماو گرفته به	یارب خلاص کن که زین نرپ بلا
احمد مند دل تو دیرین تنگنای بهر غلت بقاف قرب چو غنقا گرفته به	
روز و شب بت پرستی مانده	ایکه در پندار هستی مانده
در مقام زیر دوستی مانده	طائر قدس که در بند عشق
گر چه اندر جای پستی مانده	هست بالای فلک یزاتو
سے ندانم در چه هستی مانده	تا چشیده جرعه انجام تو
ناز و ریاضیم در یام ز ماست این سخن گو یا کسے کو اشیاست	
خود را بدین طریق پدیدار کرده	در صورت بشر که نمودار کرده
لوح جمال خویش تو اظہار کرده	در عالم صبر که معانی نمودہ
اندر فضائے کون تو اظہار کرده	اسرار غیب آنچه نہان بود سالما
سر ہائے عاشقان لبہ در کرده	جانہائے طالبان ہمہ بر بار کرده
در ہر طرف بچشم نمودار کرده	در ہر چہ تشدید بود جلوه خست
جسد جہان محیط بانوار کرده	نور جمال بر رخ خوبان فروزہ
عالم پیر از صحائف اسرار کرده	راز جمال خویش بصیرت انداودہ

بر بود ز غمزه لب جان عاشقان و اما لب ز غمزه غماز برده و پروا چه شعبده پیدا میکند	عشاق را عشق گرفتار کرده جانها فدای طره طار کرده معلوم نیست اینکه چه بنجا کرده
	احمد ز شمع رویت پیر وانه سان لبوخت جانها نشا ز شمع شکر بار کرده
ای دل ز خود میستی از مات سلام الله از خویش جدا شتی مقصود و گشتی تو شاید لایموتی در عالم لکوتی پیدا و عیانی تو در جمله مقامتی هم باد و پیمانه هم نسیم بختی هم عاشق و هم عشقی هم صاموق و هم صد آن مفرح زین را گو آن بحر یقین را گو لے منظر رحمانی و آیت ربانی	بر دوست به پیوستی از مات سلام الله پس نوز خد گشتی از مات سلام الله انظار بنا سوئی از مات سلام الله پیدا بجای تو از مات سلام الله هم گنج بوی رانه از مات سلام الله هم رازق و هم زرقی از مات سلام الله آن در شین را گو از مات سلام الله و صویرت انسانی از مات سلام الله
	امر و ز توئی احمد مطلوب توئی سرمد اوصاف تو شد سبب از مات سلام الله
رفتم به در مغان سحر گه چاه ز نخستب ز زلف پرتاب	دیدیم ز گوشه روی آن مه عشاق ز راه گشته از ره

گفتم بدرت پناه گیرم در حلقه ماوراء و بشین با خویش مبین تو صورت ما	گفتا چه خوش آمدی تو خنده و انگاه شراب نوش گهر ماسیم جمال نقش الله

در صورت احمدی چه بینی و کسوت این گد است آن شه

هست بهت ز گنج زهر به هست بهت ز صد خروار ز گیر زمر و بے هنر بر پیرایه دل نباشد هیچ عاقل نر و بخت همیشه از خیالت عاشقانرا چو من وصف بمانت با گویم ظهور مرد و انا در سفر شد	و لیکن طالع بخت از هنر به که یک ذره هنر از گنج ز به که از آسیب ایشان بر خیزد که از نزدیک ایشان دور تر شد دله در جم و عابانه و خطره و با هم زبان حکایت پر شکوه همیشه مرد و انا در سفر شد

فغان از بخت خویش ست احمدی که شرح این حکایت مختصر به

ماه من جوان جمال خود نقاب خندم شاید لا هوت ما در زم زندان است تا نفس بر ایشان گشت گرو خاش	پر تو می از حسن خود بر آفتاب خندم آمد ه مست از عارض حجاب خفته عاشقانرا به سر بر سر و تاب خندم

تا نسیم زلف او برده صبا انداختن | اندرون کافیه بین مشکنا باندختن

چون ز جام و هو معکم خوروا احمد جبرعه
خولیش را اندر خرابات خراب انداخته

هدایت رهنمون او ز فیض فضل رسیده
ز فرط عشق سلطانی برون شوازم عالم
چو از دنیا و مستی سبق از تن نشان جان برآ
توانگه دوست حق گری که از خو جمله برگرد
چو خود را جمله در پیک بقا اندر بقایا
توانگه رو بگردان که از خود رو برگردان
بگویش جان و دل بازی پس انگه و سر تن
مرد سرگشته بر جان و دل جان و دل بر
همای همت مردم ترا بر خود و جان نیز
برای کعبه وحدت بس پیمای منزل
مشو و بند خویشی که خود بینی ست گریخته
برای است ساعت کسے رنج آمدن خمیده
در محبت که تا کی چو دیوان مسکینی منزل
علم بالای گردونان چو مرغ روح پرست

که شد سلطان فضل او اساعش شوق بیا
نگین اندرین خلوت اگر مونس طوبی
میان بزم جانبازان و انبیا و اگر بجا
توانگه روے حق بینی چو از خود رو بپای
شوی زنده با و دائم چو از خود رو بگردان
توانگه جان جان بیا که از خود و او بستان
و گرنه تو کجا دانی کمال عشق بسی
چه خوش باشی درین گلشن چو غن گلستان
بمیدانسته کاسخا و دست از جمله فشان
که قطع راه بس شکل برین فتنارزمن
مشو در راه انبیا که انبیا نیست مانت
شوی فرسوده و غمنا پس خط تن آسان
چه سیکردی من و یار نه چون غول بپای
که چون دم تن تنی شدی تو مرغ روح پرست

چو بی پرسید آن بهر درین ده فتنست مشکل
 چه داری یوسف اندر چه بگرزند غوغائی
 بسیدانی رسی کاخ سحران گوی بر گردد
 تجلای خوش آنجا جمال از پرده بنماید
 محیط قاف جان گرد می بیند بای بیابان
 فضای کبریا و کنی پرواز بر عتبات
 سلام اندر سلام آید کلام اندر کلام
 نه آنجا در دوختن آنجا ملک فی فرمان
 نشانت بی نشان گردد و فنا اندر گردد
 بملک لم یزل مبنی جمال باوشاهی را
 سلیمان نیز ملکش کمینه بنده بپوست
 جهانبانی و سلطانی ترا زید الا ابدل
 بجای و شتی نمی شاید ملک اندران عتبات
 بهر هستی عدم مبنی تبه نور قدم بیند
 نوای مرغ لاهوتی بر قفس روده ولما
 عنایت رو بس کرده بگفتا چند غوغای
 تر آن به ایا احمد که از افشای سحر حق

که دیوانند پس اینجا بیکه بر شکل انسانی
 طلب کن تا نشان بانی چو جدید کنیانی
 نه پایانی درویشی نه در و زخم چو گانی
 شذوذات تو مستغرق بنوفات توانی
 شوی از چشم ناپیدا چو سیم رخ بیابانی
 جمال حق عیان مبنی دوران مضار و حانی
 عیان اندر عیان مبنی همه سرسپانی
 نه آنجا نقدی وجدان آنجا رنج و آسانی
 نماند زده در توری دروی آسانی
 که باشد کمترین ملکش همه ملک سلیمانی
 که کوس بربیب لی زود لایم جهانبانی
 که اندر صفت اعضا توئی چون پویشانی
 بدر بانی نمی زید ترا طاعت بانی
 نه آنجا نه دم مبنی زری از صورت فانی
 بهر تنگاه روحانی و میل ز جوش الهانی
 بیایک جرعه می خور ازین نه بحر عانی
 زبان باد کشتی هر دم فرومانی بحیرانی

منو دارم من از نور اس کے	نہ من تنہا کہ از منہ تابا ہے
ترا آئینہ بردست دادند	دوران آئینہ نگہ ہر چہ خواب
اگر طالع شود نور حقیقت	بہ بینے جملہ شیار اکا ہے
نہ نقش سر سہری صورت تو	مگو دریاب گردانای لہے
خروندی باندہ سرین کار	چہ داندہ سرین سابی ما ہے
تو قدر قیمت خود را چہ دلے	کہ اندر ملک دل شہناشا ہے

بروے احمد سگین نظر کن
الاے اہل دل نقش اس کے

تا عشق نہا دوست دین بینہ اسے	والہ کہ مرا از دل جانیت ہرے
دیوانہ بجز ما دل دیوانہ نہ سازد	اجنس مع اجنس تو ان کرد قیاسی
بیزارم ازین طائفہ عاقل و ہشیار	با فرقہ تا اہل مرا نیست مساسے
این آئینہ دوست نہا کہ بہ بیند	در راہ یقین ست ہمون راہ شناسے
مردم بود آنکس کہ درو معرفی ست	مردم تو ان گفت بنے و براسے
ما حق بہ تعلیم و شناسیم حقیقت	زان چشم نہاوند بران پنج خواہے
انرا کہ دل و دیدہ درین راہ نہاوند	بیچارہ فرو ماند گرفتار یا سے
بصورت مجنون و گئے پیکر لیلے	محبوب و لم آمدہ ہر دم بلباسے
محمد زہرہ تنگ جو تجرید گرفتست	سرمایہ خود ساختہ جرمی و بلاست

ای طائر قدسی که درین عالم فانی یارب تو چه مرثی که ترا کس نشناسد در صورت آدم تو چه رو آمده ای باز اسرار تو با مردم نا اهل چه گویم	قدوس تو ان خواند که در عالم باکی چون جای گرفتگی تو درین قلاب کی اوصاف تو بمعنی حقست چو خاک حق را نتوان گفت بر عالم شاک

احمد چه کنی سر سخن را تو هویدا
بر فرقه زنا فتم ازین عقد زلالی

این چه شوهرت اینک در بازار عشق آیمختی آتش ترا کس ندیده عالمی را سوختی راه آدم خود زدی و رانده ابلهس را سوزنی را خود حجاب عیسه ساختی	این چه شوهرت اینک یار باب و آیمختی تیغ ترا لوده گشت خون خان بخیتی خود اناهی گفتی و منصور را آیمختی رشته امید مارا جملگی گسختی

احمد می اسرار مردان املو با هر کس
چون بقلاب محبت روز و شب آیمختی

ای صورت تو لقاب معنی هر ذره چو آفتاب تابانست اسولج و بجا رایکے دان چون نیست شوی محقق آمد احمد همه است مظهر حق	وے ذات تو در ناب معنی از تابش آفتاب معنی این نکتہ نگر در آب معنی اسرار تو در کتاب معنی بر دار وے حجاب معنی

خون من ریخت یار بے گنہ	شکر عشق تاخت بے گنہ
خون من خورد و فراق بے	نظر سوے من نگر و گنہ
مهره مهر سپیگاه بناخت	خزہاں کنز کہ باخت باوشتہ
ہوش و عتلم یک نظر بونہ	دل و دین جلد را یک نگہ
گرچہ بسیار پند ما گفتم	رہ نداده بخویش سچ ہے
کرد و گشت گفت بدگویان	کہ مر ایا دنا و رد بنہے

صبر حمید قناد در چہ غم
سر چہاں میکشد ز قمر چہ

ای دل و فاضل طائفہ بیوفا مجوی	ترباک جانفرازلت دیا مجوس
نام و فاکیر کہ بی نام و بی نشأت	از خم درد تیرہ تو جام صفا مجوس
نقش صفار صفحہ ایام محوشد	از شاخ خشک سال تو نشو و نما مجوس
ایل و فائماند در نیجا بے وفا	در بوستان دہر نہال وفا مجوس
در شہر ما و فاضل مجو کیماست	در تنگنای و ہزر کس کیما مجوس
این شہر بیروت خربت ذراتیست	از مرد و خربت ہی جز و نما مجوس
مکو خداع و حقد و خربت و دشمنی	زین شہر نفاق جز این با نثر مجوس
در ہر کہ ننگ بے بقا قست بتلا	باہر کہ دم زنی ز مروت صفا مجوس
بتان قہرست سسر نہج و شام	جز این صفت ز طائفہ بر ملا مجوس

زین جو زینت عادت پراغلامجوی ای نل سرور و عیش و اعرامجوی اعلام صدق لطف ایل و امجوی جز خون خلق ریختن از کربلا مجوی ترکیب دوستی تو ازین آشنا مجوی	بد گفتن شنیدن بیان هم کلی است ای نل کنایه گیر ازین شهر ریفاق اهل هواست جمله اکابر بشهر ما این شهر کربلاست ملی پر بلا دم هر دشمنی که هست هم از آشنا ناست

احمد وفا میخواه ازین شهر میوفا
ای دل و فاضل فقه میوفا مجوی

مشغول کدام روزگاری معلوم نشد که در چه کاری نامد ز تو هیچ حق گزارری در بندگی خدای عاری مظلوم نیافت هیچ یاری دل سوخته شد ز خانمکاری ای سر تو سزای سنگاری در طاعت حق شبان تاری دلها همه ان بجان سپاری این عمر سزای سگزاری	ایدل بکدام کار و باری و تر علی گه ز سفته شد عمر عزیز و وقت فانی از طاعت حق تو گشته غافل آسوده نشد ز مافقیری در غفلت رفت عمر بربادی سرمای سرنیست لائق تاج ای دولت آن کیسکه بگشت بر در گه بی نیاید و نبود در حدیث و هوا و لهو بازی

من واکه دهنند نامه بردست
 تخم علی گئے نہ کشتے
 گاہے بخیاں گنج و مالی
 گہ در پے وصل خویر وین
 بازی ازین خیال بازی
 سر سوده نشد بجاک گاہے
 خود را تو مکن سیاه نامہ
 افسوس کہ عمر رفت برباد
 گاہے بشراب و گہ مستے
 در غفلت مست خواب نایم
 یارب ملکا جهان پناہ
 مارا تو بدست نفس سپار
 چون بر در تو ہمیشہ نالد
 در مجمع خلق آبرودہ
 آن روز کہ روز چشم باشد
 بر تیج کسے دل نہ بستہ است
 احمد ز بدر تو التماس کرد

افسوس کہ بجھے مذاکے
 و آخروم بگوچہ کارے
 گاہے بغیر و شہر یارے
 گہ در پے بوسہ و کنارے
 تا چند ورین گناہ گارے
 دین چشمہ مانگشت جاکے
 بر خویش مکن تو سوارے
 در بازی و لہو و خاکسارے
 گاہے بفساد و گہ بخوارے
 مستے کہ نیافت ہوشیارے
 تو بر ہمہ خلق کرد گارے
 چون بر ہمہ چیز ساز گارے
 بیچارہ شکستہ دل بزارے
 دزدی تو میرس شرمسارے
 از جسدہ بلا نکا پدارے
 وارو بدرت امیدوارے
 از لطف و دراز چہ برارے

ای دوست بیا که جان مائی
 مردیم همیشه در فراقت
 شب روز و انتظار مردیم
 مجنون صفتیم بے رخ دوست
 و رکنج بلا و محنت و غم
 بیت الاحزانست خانه بی تو
 من مانده ز تو خراب و سجد
 از دست نصیب گیران بخش
 من بی تو دمی همی نه پایم
 پاسبند غنیم امی نگارا
 تا چند نهان کنی تو این درد
 ریحان شد ارم جو مرغ بسمل
 بنمای جمال خود و یکبار
 من طاقت هجر تو ندارم
 بودی تو همیشه پیش چشم
 رنجیده مگر ز من بر ممتی
 چون مرغ بے طسیم در غم

بیگانه مشوک آشنائے
 تا چند کنی ز ماجدائی
 باشد که زور گم و آئی
 در محنت و در وابتدائی
 ایدل تو هنوز بیوفائی
 وین صحن چوشت کربلائی
 تو خود همه روز در هوائی
 مارا همه وقت زهر خائے
 بی ما تو بگو چگونہ پائی
 این بند چرانمی کشائی
 پیدا است که در غم و عنائی
 در بردن جان ما چرانمی
 و زرنج و فراق و دہ بانی
 امی مونس جان من کجائی
 یک لحظه بگو چران نیائی
 کان روی چو منہ نمی نمائی
 در و دل باست بے شغائی

باشد کہ کنے گئے ترحم آخر کرے گداے خود را ہستیم در انتظارشہا بی صحبت ہمدے و بارے والدہ کہ زہر بدتر آمد	ور کوے توے کنم کدائے لے آنکہ بحسن پاوشائے باشد کہ شبے چومہ برائے گنج و جہانت بینوائے این سوزش زہر بے لکائے
احمد جہان ہمیشہ می باش خرسند شکست حنائی	
آخر ای ہنفسان بن سبکین نظری ورنہ خویش کہ گویم کہ علاج دل من نتوانم کہ کنم عرض بہشت غم دل صبح امید من امروزیہ پایان برد شاخ امید من از باد غمت بشکستہ رندی و عشق پرستی ہمہ شاہ بازی	کہ من از آتش غم سوختہ وادم جگری جز توئی مرہم دل ریش ندر و دگری کہ بنزد تو بوقصہ من در دہرے کہ شب بچہ مرہیت نگار سحرے ای در یغاز نہال تو بخیم برے جز ازین درد ہمہ عمر ندارم نہرے
احمد از درد دل خویش چہالی ہر دم در آشفتنہ کجا و اندہر فی ہنرے	
اقدا و زلف تو مرا در سر کاسے تا چند کشم بار غم بجز تو ایدوست	دیوانہ شدم در خم ہر موی تو تارے والدہ کہ نمادست مرطقت یکارے

در تاجہ میزان تولید دست تنوم غرق	در سینه منورست تمنای کناری
احمد برو دوبر تاشا بریا صین کز گلشن کو تو ورم هست بهاری	
ای سرور وان باغ بازی شد خانه چشم بی تو تاریک رفتی وز بجز سینه شد داغ از وصل تو شد فراغ جانم	وی سبز بسوی باغ بازی ای گوهر شجر باغ بازی ای داوود بسینه داغ بازی ای برده ز من فراغ بازی
جز قامت تو نیستد احمد ای سرور وان باغ بازی	
جمال اللہ می بنیم ہر سوی بہر کو کلام اللہ می خواہم بہر حرفی بہر کو صبا کش میرد و اہم زہر کو زہر کو نشان او ہی بنیم بہر صورت بہر کو	سلام اللہ می آید زہر کو زہر کو صفات اللہ میدا زہر کو زہر کو نیشمش میرسد ہر دم زہر جانہر کو فغان او ہی بنیم ہر ہای بہر کو
مرا احمد میگوید مکن سر خد پیدا چہ میگویم کہ می آید نسیم او بہر کو	
گلہ گرسے کنے جان می ربانی چہ سے گوید کہ شخصے پاک چشمے	زیک لب خندہ دل میفرانی کہ خود روح مصوری ثانی

بہ صورت جمال کبریا کہ در ہر یکے صورت نانی درین مہی ہی بنیم خدائی اگر از پرده رخ را بر کشائی	بہ صورت کہ می بنیم عیان بجز در پیکارت خاطر نہ بندم جسے ہی نہ جو بہر نی توئی شخص ہمہ آشفہ و دیوانہ گردند
گدا می کوی شاہانست احمد ز شاہان بادشاہی آن گدائی	
بہ فرہ عیان مہی خدائی چنان باشد میان ماجدانی بہر گسوت کہ در چشم در آئی بود زیبا کہ زیبا و کرمانی کہ و صورت تو صورت ینمانی نقاب رو جو و چون و کشائی چہ مارامی نمانی پاسبانی	اگر بیرون مانی بخود آئی چو موج و بحر افرقی نباشد تو باشی و توئی از تو جد است بہر شکلی کہ بر ماجلوہ سا بجز صورت صورت نہ بندم جہانی مبتلا گردند بہوش تماشایک خلق تماشائی
مقامی و از کن تا احمد آید بیاید تا ز جان و دل ربائی	
یعنی کہ بصورت خدائی موجود بہ وصف کبریا	ما ہم رو اسے کبریا کس نیست ہمیں وجود مہت

چون موج بجز هست یک فات	پس صیت میان ماجدانی
بر صورت آدمیت پیدا	از بحر محیط آشنائی
گرد و رکنی ز روی پرده	بی پرده جمال خود نمائی
عشاق شوند دست ند بهوش	گر پرده ز چشم و کشتائی
تا صورت احمدی عیان شد	
پیدا است جمال کسریائی	
اگر بیاو او با شتی زمانی	نیای بی هیچک از خود نشانی
نشان بی نشان انگه جایی	که از خود بخودی بایی زمانی
منی باید چنین گفتار و گفت	که شرح او نیاورده زبانی
ز حرف سخن اقرب نکته را	ندارد هر کسی گفتن بیانی
معیت را خداوندان مبنی	بیانی کرده بر من این آبی
خدا بینی نه کار هر کسی هست	که سرگردان بر کاست جانی
اگر حالی کنی احمد وین کار	
بجایانی رسی و کس نه جانی	
هر دم بذات جمله عیانست آن کی	در صورت بشر بیانست آن کی
در صورت بشر چه بگه میکنی بغیر	نی بی بشر کجاست همانست آن کی
پیدا چشم ظاهر باطن بذات خویش	بنگر نهان که جمله نهانست آن کی

در خوشی تن بدین که خداوند هم توئی	بجز محیط جملہ جهانست آن کیے
در خوشی تن بدین و مکن کسی نگاه	کاین جملہ مکان و زمانست آن کیے
مستغرق جمال خدائی بکس بدین	غیری چه بنگری ز جهانست آن کیے
والله که خبر تو نیست وینجا کسی خدا	زیرا که شکل و صورت جانست آن کیے
اندر ظهور صورت و معنی چه پی بری	بشناس صورتیکه فلا نست آن کیے

در ذات احمدی بجز خبر تو نیست کس	در جملہ بین که جان و رو نست آن کیے

ما سیم ز مرزا نمائے	در باب یقین که عین مائی
در ما بطلب ہر آنچه جوئی	در ما بنگر گشت شنائی
این قطرہ ز بحر ماست پیدا	اما بحال کبر یائی
ما بحر محیطا سیکر انیم	و قطرہ چه بنگری جدائی
در کثرت ماست عین وحدت	و روحیت کل نہ وہ بقائی
کس نیست درین مقام ظاہر	ظاہر بحال خود نمائی
انسانست ظہور حق بکامل	انست مظاہر خدائی
در کسوت آدمیت پیدا	پیدا لباس خوش وائی

در صورت احمدی چه بینی	ہم دوست اگر سخن گرائی

طار قدسی کہ در بند منی سرفرو ناری بدین نہ دہگاہ تو گلی از بوستان وحدتی گرچہ در ہر شکل میگردی عیان موجب دریا ہے گوید براز	کے بود این پجرہ در شکنی وز برای دانہ خود رہ شکنی بلکہ در گلزار معنی گلشنی صورتے از معنی جان منی ما جسہ ای راز ہای گفنی
مازوریانیم و دریا ہم زماست این سخن دانہ کسی کو آشناست	
امی صورت خدائی آئینہ معانی در صورت ہویدا مطلوب حق منیا درست اینچہ خوہی در خوشیت طلب کن پر وار کن مانی زین تشیانہ زیراکہ چشم خدای مہیاں جزوات حق نہ بیند رایات ملک از ذاتی تہو و شاہی	موج لطیف مانی دریا بیکرانی بر حرف لست پیدا کند معانی جو یای ہر جہستی میدان کہ عین آبی سیمرغ قاف قدسی تہباز لامکانی ہر بی بصیرہ بیند اسرار منی آیات عشق را تو تفسیر تر جانی
آمد چشم ظاہر مطلوب خوشیت را از جہ صداع احمد موسیٰ لن تانی	
صد ہزاران آینہ شاہدیکے گریکے بینے یکے بینے ہے	نہست کس اذین منی شکے زانکہ اندر یک نباشد جریکے

وحدت اندر کثرت آمد آشکار	بر کشا از راه بنیش چشمیکے
گر ہمے خواب ہے کہ مینے دوست	بر جمال خود نظر کن اندکے

گشت تم الفقرا احمد را تمام	
فخر دار و از پلاس و چیر کے	

درد مار اکجاست در مانے	ز آنکہ از دور و ہیج در مانے
سربند زیر پاسے مجنوںے	جان بدہ در خیال جانانے
تا شوے زندہ تو بجان و گر	یا بے از دوست ہر زمان جانے
شوخی کار این گد ابنگر	خیمہ زو و سرای سلطانی
ہر کہ با مال گشت در رہ دوست	گشت در ملک دل سلیمانے
ہر کر عشق گشت دہسنگیر	ہر زمان چاک زدو گریبانے

احمد ار جان و ہد بکوی حبیب	
مے منت سد ز جان حیرانے	

از غایت ظہور عیاست آن کیے	مقصود جان جملہ ہاست آن کیے
اندر وجود آمدہ پنہاست و جہاں	سو گند خوردہ م کہ عیاست آن کیے
وقتی کہ او ظہور شدہ این جہاں نمود	بالا از مکان زناست آن کیے
از رشک غیرت کہ فعلی نہاؤندہ	تا نشنود کہ جملہ فہاست آن کیے
دریامی عشق دوست کہ موحی ہمہ	بیرون شمع و صفت و نسبت آن کیے

در صورت نشان و بشر آمد و پدید
هری و بشر کجاست همانست آن کی

احمد صفات است عیان اندرین جهان
در هر چه بنگرے تو نشانست آن کی

چونکه ازین تنگ نفس بربری
زنده شوے زنده تر از زندگے
دلقت تنگت پاره شود فی الحال
پاره شود جامه تن چاک چاک
یا فته خورشید تو تاب و گر
از تنق قلب بیابی خلاص
در عوض زنده دلقت کهن
مرگ بقا و ان که وفا پیش
جان که ازین قالب خاکی شده
رخت برین چرخ معطر برے
باز برے زین نفس سر سرے
روح مجرد شوے از بر ترے
خلعت شایانه کشته از سرے
ماه شوے و چه کنے مشترے
بر پرے از حجره این ششدرے
صوف مرقع کشته از مهرے
از غلط این فم فنامے برے
زنده بدان مانده نهان چون پرے

احمد ازین سر نهان با زمان

چسند بگوئے سخن داورے

باز در رخ پرده بر انداخته
کشته صبرم تو نمودے تمناه
هر که دے در طلب تو نشافت
جان و دل اندر خطر انداخته
رخت بغرقاب در انداخته
پای شکسته و سد انداخته

هر که ز پیش تو بد و خوب است ست	رخت ننگندی و خرا ندهی
هر که ز زلفات ز نزدیکیست	راه زوی و دور داندختی
گاه زوی راه غزایل را	تیغ زوی و سپر اندختی
و انغ عصا بر رخ آوم زوی	ناله زمان پنج بر اندختی
درد و جهانش نبود هیچ جا	هر که در آن نظره اندختی
کار تو در منم نیاید گم	عقل سبیه کوی و راندختی
تعبیه با خولیش نهادی با	مایه خود و در بشر اندختی
سوختی از آتش دل سینه	سوخته را در شر اندختی

شعله زوی در دل احمد ز غم
در دلبسته در جگر اندختی

ای گوهر کان آشنائی	عالم ز تو یافت روشنائی
حقا که بروی تست پیدا	والله همه صورت خدائی
پیدا است نشان و بی نشانت	در پرده ندانستی چرانی
عشاق با انتظار مانده	آن روی چرانی نمائی
دریای وجود بهمثالت	موجبست ز بحر کبریائی
ایدل تو ز خود مباش غافل	چون مایه سرای بنیائی
احمد چون منوئه تو زیار	در جامه فتنه یاروشانی

ز شوق رفت جان یی بجان کجائی	شدم سرگشته و حیران کجائی
مرا جان نیست شورید و عشقت	چو جان خود برون جانان کجائی
ترا پید انمی بنیم ز پنهان	بخود پید از پنهان کجائی
مراد و لیست بی درمان و مرهم	الا ای درد هم درمان کجائی
توئی خورشید تابان عالم آرا	منم چون ذره سردان کجائی
شدم بخویش از فرط تحیر	منم تا خم سر و سامان کجائی

چو احمد عرق گشتم در خیالش

درین دریای بی پایان کجائی

گر تو از رخ نقاب باز کنی	در و بر ابل در و ساز کنی
در نشینی درون پرده چین	ای بسا پرده ها که باز کنی
برفشاند ز هر دو عالم دست	هر که را تو ز ابل باز کنی
جان عاشق ز طره برآبی	باز بروی ز غمزه باز کنی
زلف را بیج کرده یکبار	قصه عاشقان دراز کنی
گرچه ما خوشیم از غم تو	می توانی که باز ساز کنی

احمد از جان و دل ترا بنده

گرچه از جسد بی نیاز کنی

نفاک کوی درویشان تنهایم کن	که تا کمال بصیر سازم برآویدن مکر

دو اور حلقہ پیران گدائی کن تو از بہت ز آب دیدہ بدشا تم غبار خاطر خود چو باد صبح دم ہر دم بریشان اسیگر روان جان مشتاقان گفتی چون گل تازہ رخ زرد مرا جانا چہ طعنہ میزنی ہر دم	تو ہم مقصود علی را طلب کن از جو ابرو مگر باد صبا آرزو خاک شانج آور مگر از کوی آن مردان نسیمی آور نیم صبح دم وقتی نشان از کوی آور نشان کن نشان باشد دم ہر دم در رخ

الامی احمد مسکین مشوغا فل میں زان
ہمی خواہ ازینی در مان ازین صا حبلان دور

بردار پرودہ از رخ در انتظار تا کی شاہد یکدست پنهان در پرودہ فانی عکس جمال رویش آئینہ است پیدا جز تاب فتاہت چون نیست سحر فانی معنی چو نیست ممکن دیدن بغیر صورت دریا و موج ہر دو آمد کی بمعنی	بنما جمال معنی نقش و نگار تا کی ہر سوی عاشقانش در انتظار تا کی چو نتو نظر نداری در خطر اتا کی ظاہر بچشم ہر کس نہ نور تا تا کی پس ہر چشم احوال گرد و غبار تا کی از معنی و قاف کو از نا کنارتا کی

احمد ز سوز باطن یک شعلہ داہیرون
زین آتش نہانی در دل شہر اتا کی

بر حسن بخت اینہمہ ہر لحظہ تماشائی این پرودہ تلبیسی از خویش بد میکن	بر سلسلہ زلفت آشفٹ و شیدائی تا بر رخ تو باشد ہر رخ تماشائی

برہم شکن این پنجرہ طائر قدسی را تا چند نہان باشی ایدوست برصیوت خواہم کہ رخت بنیم بویہ صورت برہر کہ نظر دارم روی تو بیش آید	تا مرغ ولت یابد آخر سہرہ دانی راز تو در افتادہ ہر روز بصہرائی ہست این بزم خلقت اید و تمنائی خود ذات تو می بنیم اید و ست بہر جائی

احمد چہ کند کشف تو آیا چہ توان کردون
اغیار چہ می خواہد از حالتِ روائی

بر بود و دلم از تن من آفت جانی لشکر شکستے تیغ زنی نیزہ گذاری گلبرگ رنے سبز خطہ سہلن لہ عشاق کشتے تیغ کشتے کینہ فروز شکر لقبے شہد لبے آبجیانے طوطی نفسے طرفہ کسے کبک خرا سہرست بت بادہ کشتے مایہ یکا تنگ شکر شکوہ او شہرہ شہر	زیبا پسری سیمبر می ماہ نشانی بیدا و گری تیر قدی سخت کمائی عنجر دہنے گلبدن سہرور وانی جاد و نظر نظر زگر سحر بیانی شیرین سخن خوش نفسی تنگدانی زیبا صفتے خوش نشے شاہ زمانی بیچارہ کشتے حورو شے طرفہ جوانی کان نکه دز نکش شور جانی

بر بود از احمد ہمہ عقل و دل ہم ہوش
آشفہ کئے دل شکستے مایہ جانی

باغ توحید را نہال توئی	کعبہ فقر را جمال توئی

سجیت ای جان خبر بیداری مر ترا اسے بشد ہے گویم ملک وحدت ترا مسلم شد خویش را اگر یقین تو دیر باکی گر چه خاکی درین جزیره خاک	در همه وصف لایزال توئی قاو روحی بر کمال توئی مالک ملک بی زوال توئی حق پابنده بی مثال توئی لیک صافی ترا لال توئی
بگذاز خویش احمد می کیبار تا بدانی که ذوالجلال توئی	
آینه جهان نماند جمال احمدی هست شهود و لبر ان خاصه بر دلبران عقد زلف لبران جلالتین عاشقان بر تو آفتاب روزه نشان میدهند سایه نور مطلقش هر چه نگه کنی توان بحر محیا معرفت قطره جوی نیا هر چه تو بنگری صفات در صفات آینه خدا ناست بحر و بر وجودا	مطلع نور کبریا قدر کمال احمدی صوت پاک ذات حق نقش جمال احمدی نکته ستر اینما نقطه خال احمدی جنبش آب بحر اسرار نوال احمدی معجمله جهان بخت ظلال احمدی چشمه نوش جانقرا آب لال احمدی در همه نمود ما هست مهال احمدی هر بن شاخ کبریا هست نهال احمدی
نیست کلام هر سر نکته ریز عاشقان شرح و بیان وحدتست قول مقابل احمدی	

زبان جبرعہ رستے مگر بکامے	می نوش کنون ز عشق جانے
باشد کہ ز دل رسد پیامے	بسیار شد مرید و تقوائے
جز محنت و رنج جز جانے	از زہد نگشت هیچ حاصل
دل سوخته شد چند جانے	تا جنت کشیم طعنه خلق
زبان درو کہ هست صبح و شامے	دروا کہ نمی رسم بدرمان
در ہر طرفی نہادہ دلمے	در حلقہ زلف آن دلارام
چون مرغ اسیر در کتائے	دارم دل کے خراب و بخود
ناوردہ صبا ز تو سلائے	بسیار صبا شد و ریغا

سر حلقہ عاشقا سنت احمد
خونے نمکند ز چند غنائے

در باب یقین خیال تاکے	ایدل طلب مجال تاکے
اند ر طلب زلال تاکے	از خمرہ عشق شربت نوش
در فکر ت زلف و خال تاکے	عمر تو گذشت در سیاهی
در آرزوی جمال تاکے	تو عین حقیقتے بنیدیش
این ظلمت و این ضلال تاکے	میکوش کہ راہ حق بیابی
این مال و این بنال تاکے	بگذار جهان و بگذراؤکے
این غلغله و مقال تاکے	احمد تو زبان خویش پر بند

دیرین سراسیمگی که غیر ماچونی که غیر عشق چنانست ای که مخزونی در احب وطن اصل اگر تو ما مونی ز تند سکه شاهی که شاه مخزونی توئی مساعده مسعود بخت می مونی ز تند سکه دولت که گنج مد فونی که وصل باز جویندی جلگه خونی شوی تو واقف اسرار و کنونی بین سحشم نهانی تو را بیرونی دلم بسجده اگر آید تو ذات اعمیونی	ندار سید بگو شمع حق که او دعونی مرست عشق تو بس اندرین جهان خراب وطن مرا همه جانگاہیست و نیدی اگر باصل وطن خویش اتوبشناسی اگر عشق گرانی که عشق قوت بست اگر اصل وجود تو خویش ایابی اگر خویش برائی برای سهرامند اگر چشم خدا بین تو خویش را بینی حجاب نیست سحشم خدای بدین سحر ظهور مظهر ذاتش بر طرن که بانها

ظهور جلوه احمد ذات محض حدت

که واقف ست ز اسرار عشق محبونی

سرو قد سے ماہر و لے سرخوشے آفت و شوخے بلاے کین کتے عریہ جوے و مستے سہٹے میو فاسے ظالمے مردم کشے چون منے گنگے زمانے خامشے	جائز من بر بود و لبز موشتے شاہد مردم فریب دلبرے دلبرے مہ پارہ عیارہ مید لے شیرین و سبزہ خطکے کے تواند گفت مدح ذات جام

خونے و شونے بلاے کین و کین چون توئی ہرگز ندیدم سہج گاہ کی بیاید بی تو شبہا خواب خوش چند راسے از در خود مرا مثل تو دہمید عالم کم بود بد سوارے دوش تا دیدم براہ مست نہ غارتگرے کردست ماہر وے و لستانے چاوش گر چه صد دیبا کنم من ہفت بیخ روز سہ ماہم یاشت دراز باے جانفرای دلکش بر کیتے با و پاسے ابرشے	

احمد از شوق فرقت شد اسیر
در زودہ در دل ز عشقت آستین

بمعنی نیست صورت جدائی کہ میگوید کہ نتوان دید حق را چون توان دید نیجاہات اورا منید اہم چی شخصی و چہ ذاتی کہ میگوید بختی نیست اینجا بروی خوب تو ہن سجد آرم شناسم من ترا من آشکارا جمال لایزال را بینی شدو اینجا ترا تحقیق وحدت بمعنی و بصورت خود نمائی من اینک ندیدم ذات جدائی بگو امی خود نما تو از کجائی کہ در ہر وجہ صورت مینمائی بین در خوشین اگر آشنائی بہر وجہ کہ تو از در آئی اگر نہیان شدہ در چشم ما ہی اگر از خوشین یکدم بر آئی اگر بینی تو خود مرعی و رانی	

اگر واقف شوی اسرار خود را   بیا بے در و د عالم یاد شانی

اگر بینی جمال احمدی را
ز راه دل سو جانی گرائی

مثنویات

زبان بر کشایم بشکر شکور   که ذات کمالش نقصانست
مکرده رسولانش فسق و فجور   که خلقان خاک اند ایشان نور
چو خواهد شدن زنده دل قبول   در آن دم چه گوید خدای غفور

علی علی علی علی

خدا کرده پید احمد ز نور   بمعراج بخشیده قرب جزو
پس انگاه کرده بعالم ظهور   همان چار یارش معنی وفور

ابو بکر فاروق عثمان علی

خدا فضل بخشید ابو بکر رضی   پس انکه فضیلت عمر است
پس انگاه عثمان و شیر خدا   مراتب حسین است بالا صفا

ابو بکر فاروق عثمان علی

لکش پای بیرون دین چپا   که فتنه مو و پیغمبر کرد کار
بدین و عقیده ایمان ستوا   تبرئین فضل آن هر چهار

ابو بکر فاروق عثمان علی

کنی فاش گرد بعت خویش را	کنی خوار نفس بد اندیش را
چرا پیش کردی تو فردیش را	بگیر این سخن از بی کیش را
ابوبکر فاروق عثمانی علی	
ز قول روافض ہی و گز	براه خلافت ندار و بصیر
توئی مروستی مشو بخیر	برین نوع فضل خا بر شمر
ابوبکر فاروق عثمانی علی	
بفرمودنیمب فر و اجمال	پس من خلافت بودی سال
تماش بود بر علی مر کمال	ببین در دلائل مشو و ضلال
ابوبکر فاروق عثمانی علی	
عقیده بودی مل سنت برین	مگردان دل خویش تن ازین
چهارست یار و بدین مبین	چه گوئی چه نامند گویم چنین
ابوبکر فاروق عثمانی علی	
درین فضل کن تقیست و سود	خدا مذمب دنیا نرست و
بترتیبان فضل را در وجود	که فرمودیم هر ما درود
ابوبکر فاروق عثمانی علی	
مناجات	
خداوندی که او پیدا و پنهانست	جمالش بین که در هر ذره تابانست

بهر آن چهره که از روی در وجود است
 طراز نقش عالم نقش اودان
 رموز و رموز که گفت بریا
 و در صورت همه معنی است
 و در صورت چه لها گشت مغفول
 چه غره میشوی و عالم تقوی
 نه پنجه بیچکه سود ایقینی
 نباشد هیچ خود بین بجالی
 سر اندر کار خود پیش بفرود
 شکنجه و دومی کان است
 بسود او بسود دل فرو
 زور یامی قدم آور و موی
 هزاران آینه کرده صفا
 ز رخسار قرب یابی اگر و کشوف
 هر شکلی که گشته آشکار
 بدنجوی بخود کن آشنائی
 لباس نشت بهر وجود مثال

نیامع فضائل بحر جود است
 بلوح جمله هستی حرف اودان
 چو دریا شد نهالان گاه و دیا
 فی صورت که شد معنی مهر
 که لیلی اندر و دیدست مجنون
 طلب کن از ره تحقیق معنی
 نکر وی سود و راه یقینی
 که اندر راه او آید بجالی
 نکر وی هیچکس نه زین بفرود
 همان بنگر همان کان و نیست
 مخبر هر دو جهان را تو بیک جو
 که می بینی بدنیان فوج فوجا
 که تا بیند جمال خویش عدا
 نیز و صاحب سر از معرف
 سر سرین مغوار نیست مارا
 چو خود را یافتی معنی خدائی
 جمال است و بهر نقش اشکال

نونی طلا هر درون خود پرده	که طلا هرے شوے هر دم پرده
حجاب تو همه خوشی ست بر دار	ز خوشی مانده و رعین اندر
اگر صورت نمی بودی هویدا	بمنی گے رسیدے مروشید
ز خود نیز شو تا گم نگردی	ره مردان بچوگان هست مرو
خدا را و خدائی میتوان یافت	صفا از روشنائی میتوان یافت
به صورت که می بینم حاش	نقدور میکشم عین خیالیش
بصورت مرد معنی ره نماید	که در صورت ره معنی فراید
ز جام عشق اگر یک جرعه نوشی	دو عالم باب یک قطره فروشی
زنی بانگ ناما بحق را و ما دم	برانی بر سر مردار آن دم
جهانی در خروشن آری سر سر	وضو سازی بخون خوشی سر
چو آدم کن با با به جنت آباد	سرای گیر اندر وحدت آباد
چه می بینی تو آدم را بصورت	همه معنی ست آمنتی ضرورت
نه آدم گشت مسجود ملائک	که او بود مست معبود ملائک
بکوری صورت آدم ندیده	معنی سر از آن سجده کشیده
الآن نکتہ دانستی غزایل	مر آدم را نمودی سجده فی قیل
چو زین سجده داشت آگه نبوده	سرش برنگ لعنت گشته نبوده
اگر آگه ندی از ذات آدم	صفا تش را همه دانستی آدم

که خزا و نیست اندر کل موجود
 بسین در کائنات او بود
 همچون طالب همون طلبه
 برا از خوشیتن یکدم زمانی
 توانی از کل موجودات مقصود
 اگر در خوشیتن یکدم شتابی
 که خزا و نش نیستی بر چه بینی
 یقین را اندرین سر کار فرما
 بهر سوی جمال دوست نگر
 ز سیر و بهر معکم را از غم
 اگر روی سفر در خوشیتن کن
 بیا در کوی وحدت خانه گیر
 بصیرت بهوت گام در
 ز خود چون فردا کردی مرد با
 مشو بیدر و گرو رمانت با
 بجایان زنده شو جان را بدین
 اگر باز ره مانی دور مانی

همه هستیش را میدان تو معبود
 که خزا و نش نیستی بر چه بینی
 همچون عاشق همون محبوب
 که تا در یابی اسرار جهانی
 که در هر فرقه هستی تو موجود
 همه مقصود او در خویش یابی
 بسین ایدوست گمرو لقینی
 دمی عین الیقین با دیده بشا
 که خزا و نش نیستی بر چه بینی
 رموز سخن مسترب با از غم
 برای نزل است عشاق این تن کن
 چو سیر غنایان کاشانه گیر
 ز بیخوشی نشان و نام دربار
 تو این جهان با تو درو باشی
 بده جان کرهی جانانت باید
 بدین جان خوشیتن را زنده کن
 یو و هر حیات ترا از زندگانی

فنا شود ره تو حید مطلق	بر آندم تو صد بانگ لانا محی
اگر موی نمانده از وجودت	شود بانی بود و دست بوت
که تم الفقر معنی از قنای است	فنا ی کاند روجه بقای است
چو تم الفقر فو الله باشی	بلک فقر شاهنشاه باشی
بیای طائر قدسی زمانی	بقاف قریبش کن آشیانی
زمانی بشکن این دام طبیعت	که باشد راست فرجام طبیعت
بردی از بهایش مال کیشای	بهویت دورین ره کار کیشای
تو شبازی شکار خوشی تن جو	تو دریائی چه باشی لب جو
نشین گیر اندر وحدت آباد	سرای ساز اندر قوت آباد
طوائف در حریم کبریا کن	خدائی شود تماشای خد کن

بگیر اندر حسد آباد منزل
خدائی از خدای کن تو حاصل

ما شاه باز قدیم از لا مکان پدید	بهر شکار صید و رقالب رسید
سیمرغ قاف قریب از دام کون جنبه	طاوس باغ عرش از آشیان پدید
روز است با حق لفظ علی بگفته	هم شربت سقا هم من به هم چشیده
بر فو لن سخن روق قوت حیات خورده	آواز سخن نقرب بیواسطه شنیده
اسرار گشت کثر بر لوح دل نوشته	ورنامه عیایانی قریب دیده

هر کس چشم صورت مارا کی تشنه	مانور کرد و گاریم و آب گل و میده
آنرا که دیده باشد داند که ما چه تقیم	منکر بود ز سالم آنرا که نیست ید
از پر تو خدایم و ز نور صدف طغایم	دور گرانه هایم اندر صدف چکیده

احمد نه هم که اویم از خود سخن چه گویم	
در پیکرم نظر کن که ز قدرت آفرین	

خاتمه طبع

منت یزدرا که در اوصاف خود بگفتا بود	این چه گوید بل ذات خویش بی مبتا بود
مشکله لاشی فی الاشیا نظیرش بود کم	اوست که افرشت در عالم بگفتا بی علم

و لغت احمد که جو با جو و او بتدین اول تمیز طلاقت نقش و نگار پیشین صفحہ بجا آفت

فخر ابنیادی هست شان کبریا و سی	بان بیاتما شاکن جلاوه خدایم هست

اما بعد ازل مذاق ان مدت دوست و فزندگان لوائی همه دست که سارگان
 سمای تجرید اند و خواصان بحر توحید نوید روح پرور و فرد جان افرا با که درین
 دیوان نادر البیان مملو از مضامین توحید عرفان که هنوز جانی طبع نرسیده
 و بر عامه مشتاقان بیدار پرده از رو فیض شاعت نکشود و خوشاد دیوانی را که
 در هر بیتش صد گنج معرفت پنهان است از هر لفظش هزار نکته حقیقت عیان نمایش
 دیوان حضرت احمد جام زندیل است بی نامند و بعد از آنکه مقتدا اهل طریقت و کمال
 ارباب حقیقت بودند گفت شریف شیخ ابوالضرین ابوالحسن و صهل سکونت موضع ناحق

که از توالج جامست و کافر زندان حیر برین محرابند بجای اند که ویرایه المومنین علم
 این الخطاب یونین است نام کرده نخستین آتی بودند در علم است و سالی توینق این یونین
 شد که بگویند فیروزه سال و صفت مجاز و بسیر و بهر سالگی بالهام ربانی و خلق آیدند
 و ابواب علم لدنی بر کاشوف شد و یاده از سه جلد و علم توحید معرفت علوم هر حکمت
 تصنیف نمود و شعار عالی در تصوف دارند حق سبحان و تعالی و فرزند بو عطا کرد
 و بعد از آن حضرت موصوفه و پند و نغمه عالم و کامل صاحب تصانیف کرامات حضرت
 شصت سالگی میفرمود که حال صند نشاء و نبر امر و برستم تو بگرد و اند و شیخ ظهیر الدین
 که یکی از فرزندان حضرت بودند در کتاب کشف الحقائق فرمود که بر دست پدرم شصت سال
 کس تو بگرد و او در هر حلقه او کیا کاملین بودند و لاوت حضرت موصوفه و نغمه و نبر امر
 امام المسلمین بکنیز احمد و یار و وفات شریف لفظ عشق الشریع از خوار و عبادت
 و اگر آن حضرت ایشان کتابها معلوم است بیان در یحیی بن یایان یک نسخه صحیفه است
 قدیم الکتابت یوان بن که از کتابت و عالی جاب محمد فضل خالصه بنیر و ابواب الاخطاء
 نواب محمد فرزا خالصه با و عظم امر مقام بریه اسمعیل خان تفتیش و ستیاب
 مشتاقان بیکجا و محو تماشایش گریه طبعش استبداد و نمود و از آنجا که علمت علوم و فنون
 خصوصاً شیوع کتابت بهت افاده عاظمه البیدین اصل منشا این مطبع عالی است
 بدین نظر و یوان مسطوب با خط خوب صورت خوش اسلوب مطبع مانع فیض و نور
 جناب منشی نولکشور صاحبام اقباله واقع کانپور باده چون کشته اعطی شد

کلیات غائب اسلاف خان غالب آبادی۔

کلیات جامی یقینف ملا عبدالرحمن جامی۔

انتخاب کلیات عناصر خسرو۔

آہمین چار دیوان ہن۔

۱۔ دیوان تحفۃ الصغیر فی شرح کلام ہے۔

۲۔ دیوان وسطیات مخفون اشباک کلام ہے۔

۳۔ دیوان غنیا کمال عمر بیک بن محمد بن یونس۔

۴۔ دیوان بقیۃ نقیہ کلام ہنگام ہری۔

یہ کلیات ایک انتخاب ہر چار دیوان درشن طبع

مختوم صاحب کمال بقب بطوطی ہندوستان

امیر خسرو دہلوی۔

کلیات نظیر نیشاپوری۔ از خوش نگاری

ملا نظیری نیشاپوری۔

کلیات ظہیر فاریابی یقینف ملا علی

ابو نصر فاریابی۔

دیوان ظہیر فاریابی۔ تصنیف ابن۔

دیوان صاحب کامل۔ از مرزا

محمد علی صاحب تبریزی۔

ایضاً انتخاب دیوان۔

دیوان حافظ۔ محشی خوشخط از انکشان

طبع روشن صاحب باطن بلقب لسان الغیب

حضرت خواجہ شمس الدین حافظ شیرازی۔

ایضاً۔ مطبوعہ جدید بیت خوشخط۔

شرح دیوان حافظ اہل مصطفیٰ صوفیہ از

تصفیات مولوی سید محمد صادق علی از نجیب مطلق

دیوان شمس تبریز مشہور کلام از روشنی طبع

دلی اوزار محمد بن بدلیا میرود شمس تبریز۔

دیوان حضرت خواجہ قطب الدین

بختیار۔ گاکی کلام بختیار۔

دیوان خواجہ معین الدین حسینی۔

یہ دیوان نایاب بخش عنایت آمیز دیوان

طبع کو ملا تبرک کا طبع ہوا۔

دیوان حضرت عوث الاعظم پیر شنگ

شیخ محمد الدین عبدالقادر گیلانی قدس سرہ

دیوان مخفی۔ اوستا اہل زبان کا کلام ہے

از جلوہ طبع مخفی شہی از جونا واقع کلام صائب الدن

کہتے ہیں وہ نادوست بہتر نہ کردن عطا ہر ہے۔

دیوان غنی۔ درسی دیوان مضطرب

محمد ظاہر علی غنی کشمیری۔

دیوان تہتاب۔ از محمد نازک کرمنشی

تہتاب لای سری دہتویہ رئیس کٹرہ۔

دیوان موزون۔ از خوش نگاری عایم

راجہ رام نرائن سری دہتویہ کٹرہ۔

دیوان ناصر علی۔ شاعر نامور کا کلام ہے

جو سہ معظم یعنی دیوان مرزا گل محمد ملتانی

اہل زبان اور اسکے ساتھ منشی خواجہ شنگ کا

کلام ہے جو مکمل نہ مرزا صاحب سے ہیں۔

دیوان کشفی۔ از جلوہ خیال بلوچ دیوانی

شاہ سلامت اللہ۔

دیوان ہلالی۔ از کلام اہل زبان۔

خیال نجومی - دیوان شمسیتل سنگھ
نباری نجومی مختصر -

دیوان قاسم مصنف ملا قاسم دیوانہ -
دیوان نویدی فارسی فیاض فیضی و آوری مقبلیہ
رباعیات غنیمت شمسیتل و آوری مقبلیہ
اور روشاد و کلام کے اعلیٰ و جہ کی ہندی ہیں
اختراع جدید صنائع شعری عین یاد کلام ہے
از جلوہ روزنہ کلام کے کلام کلام کلام
قصائد جدیدہ نظام نظام نظام نظام
قصائد شمسیتل نظام نظام نظام نظام
قصائد نویدی نظام نظام نظام نظام
قصائد غنیمت نظام نظام نظام نظام
قصائد غنیمت نظام نظام نظام نظام

عربی شیرازی -
قصائد بدیع جلال بخشی مع فرہنگ مصطلحات
ساقی نامہ منظوم و محشی -
قرآن السعدین بخشی مع غزلیہ شیرازی

تذکرہ شعرا

تذکرہ گلشن بنیاد شعرا نامی گرامی شمسیتل
تذکرہ چرخ لعل و لب لعل نظام نظام نظام
قدیم یارسی مجموعہ منتخبات بابا شمس
از مولوی عبدالغفور نظام نظام
خزانہ غامہ شعرا مع مقدمین کا تذکرہ ہے
جنھوں نے بھائی نظام نظام نظام
حضرت مولوی غلام علی آزاد بلگرامی -

جواہر العیاض - نوکران شاعرہ کا ہے
مصنف اسکا فخری بن ہر دی مشہور و ستارہ
بے عہد بین طہاسیب و ایران کے تذکرہ
تالیف کر کے تمام سندھ و کبر شاہ بادشاہ
ہند کے بطور ارمان نذر بھیجا -
تذکرہ حسینی - نوادر تذکرہ سے ہے مولفہ
میر حسین دوست سنبھلی -

کتب قصص نظم درسی وغیرہ

خسر و نام - یعنی مثنوی خسر و گل بہت ناو
مثنوی ہے گو بقا ہر ایک فنا شاہان
ہے گریبا طبع حقیقت و ح و جان کا اعلان ہے
از جاوہ طبع عرفان پسند حضرت فرید الدین عطار
مثنوی مخزن اسرار مصنفہ مولانا
انظامی انجروی -

مثنوی نیلی مجنون - مصنفہ
مثنوی خسر و شیرین -
مثنوی ہفت بیکر -

سکندر نامہ بڑی کلامان - مشہور
درسی کتاب قصہ ملک گیری سکندر دارا
مصنفہ مولانا نظامی انجروی -
ارضاء جلی قلم از تہذیب و سلا قطعہ نہایت
خوشخط و محشی مع مسند ہنگ -

سکندر نامہ -
مثنوی یوسف و زلیخا -

